NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

MASTER – OG BACHELORSTUDIER VED
FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST

STUDIEHÅNDBOK 2005-2006

Utgiver: Fakultet for arkitektur og billedkunst
Utgitt: Juni 2005
Trykk: AIT Trondheim AS
Omslag: Byraax Reklame og design AS

STUDIEKALENDER 2005-2006

Master – og bachelorstudiet ved Fakultet for arkitektur og billedkunst

Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Desember 2005	Januar 2006	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
	22.8. Start UNDERVISNING Slutt 25.11.			30.11. Start EKSAMEN Slutt 20.12.	Ferie 09.1 Start UNDERVISNING			Ferie 10.4. - 18.4	19.4. Start UNDER-VISNING Slutt 10.5	19.5 Start EKS. Slutt 10.6 FERIE

INNHOLD

Studiehåndbøkene ved NTNU **1**
Emneoversikt **2**
Studieveiledning **6**
Rådgiving for studenter med funksjonshemming **6**
Studentdemokratiet **6**
Helsetjenesten på Gløshaugen **7**
Lov og reglementer **8**
Utdrag av lov om universiteter og høgskoler 9
Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) 17
Instruks for e/stedfortredere ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) om tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen 25
Studieplaner
Generelt om studieplanene 26
Undervisningsrommenes benevnelse og plassering 28
Fakultet for arkitektur og billedkunst 29
Institutt for byggekunst, form og farge 29
Institutt for byggekunst, historie og teknologi 29
Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning 29
Institutt for byforming og planlegging 29
Kunstakademiet i Trondheim 29
Biblioteket i Sentralbygget 30

Særbestemmelser – Arkitektstudiet 31
Emnetabell 1. – 3. årskurs 34
Perspektivemner 34
Emnetabell – Studieretning Eiendomsutvikling og -forvaltning 35
4. og 5. årskurs valgbare emner 36
Emnetabell prosjektemne 4. og 5. årskurs 37
Emnetabell kunnskapsemne 4. og 5. årskurs 38
Emnebeskrivelser arkitektstudiet 39

Emnetabell – Masterstudiet i Fysisk planlegging 66
Emnebeskrivelser – Masterstudiet i Fysisk planlegging 67

Master of Science in Urban Ecological Planning 69

Emnetabell – Bachelor i billedkunst 75
Emnetabell – Master i billedkunst 75
Emnebeskrivelser billedkunststudiet 76

Emnebeskrivelser – Perspektivemner 81
Emnebeskrivelser – emner som andre fagmiljø har ansvaret for 88
Emnebeskrivelser andre gradsstudier - emner Fakultet for arkitektur og billedkunst har ansvar for 96

Studiehåndbøkene ved NTNU

Detaljert informasjon om de enkelte studiene finnes i studiehåndbøkene.

Det finnes følgende studiehåndbøker ved NTNU:
- Humanistiske studier
- Medisinstudiet
- Realfagstudier
- Teknologistudiet (sivilingeniørstudiet)
- Samfunnsvitenskapelige studier/Psykologistudiet/Lærerutdanningen
- Arkitektur- og billedkunststudiet
- P.H.D.studiet

Engelskspråklige masterstudier

Studieprogram ved fakultetet:

- **Masterstudiet i arkitektur**
  Undervisningen i masterstudiet i arkitektur er basert på læring ved øvingsoppgaver eller prosjektoppgaver. I de mer typiske kunnskapsemnene holdes ordinære forelesninger. De tre første årene av studiet er felles for alle studentene. I de to siste årene kan studentene velge blant emnetilbudet ved fakultetet eller andre fagmiljøer ved NTNU der dette kan inngå som en relevant del av utdanningen. Det siste semesteret arbeider studentene med en masteroppgave. Studiet tilbys ved Fakultet for arkitektur og billedkunst, og varer i 5 år.

- **Billedkunststudiet – Bachelor- og masterprogram**
  Billedkunststudiet er delt i et Bachelorprogram (3 år) og et Masterprogram (2 år). Studiet samler de tradisjonelle teknikkene maleri, tegning, skulptur og grafikk med nye intermediateknikker. Utdanningen legger vekt på å utvikle kreativitet hos studentene og sette kunstneriske prosesser inn i en teoretisk sammenheng. Studiet tilbys ved Fakultet for arkitektur og billedkunst.

- **Master i Fysisk planlegging**
  Masterprogrammet er et tilbud til kandidater med bachelorgrad fra ulike utdanninger, for eksempel arealplanlegging, ingeniørfag, formingsfag, transportfag, samfunnsfag, kulturminne, naturforvaltning/økologi, økonomi, administrasjon, ledelse og pedagogikk.

  Masterprogrammet gir kompetanse innen planutforming, planprosess og planleggingsmetoder. Masterprogrammet tilbys ved Fakultet for arkitektur og billedkunst.

- **Master of Science in Urban Ecological Planning (Master i Byøkologisk planlegging)**
  Masterprogrammet er et tilbud til kandidater med ulik bakgrunn innen planlegging. Studiet er basert på tverrfaglig prosjektundervisning. Masterprogrammet tilbys ved Fakultet for arkitektur og billedkunst.

EMNEOVERSIKT

Emne	Kode	Side
A		
ANALYSIS OF FIELD WORK FOR M.SC. THESIS IN URBAN ECOLOGICAL PLANNING	AAR5200	71
ARK FORMG KP	AAR4500	43
ARK FORMG KP	AAR4602	49
ARKANT	AAR4804	53
ARKITEK SCENOGRAFI	AAR4808	53
ARKITEKTUR 1	AAR4300	39
ARKITEKTUR 2	AAR4410	41
ARKITEKTUR 3	AAR4330	39
ARKITEKTUR 4	AAR4440	42
ARKITEKTUR 5	AAR4365	40
ARKITEKTUR 6	AAR4465	43
ARKITEKTUR A	AAR4505	44
ARKITEKTUR A	AAR4600	49
ARKITEKTUR B	AAR4800	52
ARKITEKTUR B	AAR4900	60
ARKITEKTUR C	AAR4801	52
ARKITEKTUR C	AAR4901	60
ARKITEKTUR OG FOTO	BK4100	79,89
ARKITEKTUR OG FOTO	BK4250	80,90
ARKITEKTUR-BETYDNING - SEMIOTIKK	AAR4802	52
ARKITEKTURHISTORIE	AAR1000	96
ATERLIERARBEID	BK1200	76
ATH B	AAR4360	40
ATH A	AAR4430	41
ATH C	AAR4460	43
AVANSERT KUNST ARB	BK3150	78
AVANSERT KUNST ARB	BK3200	78
B		
BFA UTSTILLING	BK2600	78
BIOLOGISKE RESSURSER	BIO2050	92
BM 1 – FYS MILJØPLANL	AAR4210	97
BOLIGENS TEORI OG HISTORIE	AAR4812	53
BOLIGKUNNSKAP	AAR4814	54
BOLIGPROSJEKTERING	AAR4510	44
BY/REGIONPL FORDYPN	AAR4700	100
BYFORMING I	AAR4515	44
BYFORMING II	AAR4605	49
BYFORMINGSTEORI	AAR4905	60
BYGGEMATERIALER	AAR4910	60
BYGGESKIKK OG STEDSFORM	FP4100	67
BYGNINGSFORVALTNING	TBA4170	90
BYHUS FREMMED KULTUR	AAR4520	45
BYPLANHISTORIE	AAR4245	99
BYØK PLAN METODE	AAR4816	54
BYØK PLANL PROSJEKT	AAR4525	45
BYØK PLANL TEORI	AAR4820	54
D		
DET GLOBALE SAMFUNN	SFEL0002	86
DOKUM OG ANALYSE	AAR4825	55
E		
EIENDOMSFORVALTNING	AAR4613	50

Emne	Kode	Side
EIENDOMSPROSJEKT	AAR4826	55
EIENDOMSUTVIKLING	AAR4828	55
EKSPERTER I TEAM	AAR4913	61
ENERGI OG MILJØ	AAR4610	50
ENERGIBRUK	AAR4915	61
ENERGIRESSURSAR	FY2290	95
ENKLE PROGRAMMER A	AAR4535	46
ENKLE PROGRAMMER B	AAR4830	56
EST KOM	AAR4835	56
EST KOM	AAR4920	61
ETIKK	HFEL0001	82
F		
FILOSOFI VITEN TEORI	EXPH0001	88
FORM OG FARGE 1	AAR4400	40
FORM OG FARGE 2	AAR4435	42
FORM OG FARGE GK 1	AAR4200	96
FORM OG FARGE GK 2	AAR4205	97
FORMGIVING	AAR1050	96
FORMGIVING I TRE	TPD4185	91
FORMGIVING SOM KREATIV PROSESS	AAR4240	99
FRANSK I	FRA0501	81
FRANSK II	FRA0502	81
FYS DETALJPLANLEGGING	AAR4215	97
FYS OVERSIKTSPLANL	AAR4220	98
G		
GENDER AND SOCIAL CHANGE	GEOG3561	73
GEOGRAPHY, HEALTH AND DEVELOPMENT	GEOG3506	74
GIS IN URBAN PLANNING	AAR5260	72
GRAFISKE TEKNIKKER	BK1000	100
H		
HOUSING THEORY AND HISTORY	AAR8100	72
I		
IDE OG IMPROVISASJON	TPD4170	91
IND FORMGIVING A	AAR4615	50
IND FORMGIVING B	AAR4925	62
INDUSTRIKULTUR	AAR4930	62
INFORMASJONSTEKNOLIGI GRUNNKURS	IT1102	84
INNFØRING I MEDISIN FOR IKKEMEDISINERE	MFEL1010	85
INTERIØR PROSJ – ROM OG LYS	AAR4620	51
INTRO ARK VITENSKAP	ARK1111	91
INTRODUKSJON TIL FAGSTUDIET	BK1160	76
ITALIENSK II	ITA0502	81
K		
KOMMUNAL ØKONOMI	SØK3501	94
KONSTRUKSJONSLÆRE	AAR4405	41
KONTR RETT FORHANDL	TIØ4215	94
KULTUR NATUR MILJØ	SANT2006	94
KUNST I FELLESSKAPETS ROM	BK4200	79,89
KUNST I FELLESSKAPETS ROM	BK4150	79,89
KUNST UTVIKLING 1	BK2300	76
KUNST UTVIKLING 2	BK2400	77
KUNST UTVIKLING 2	BK2450	77
KUNST UTVIKLING 3	BK2500	77
L		
LANDSCAPE AND PLANNING	GEOG3505	73

Emne	Kode	Side
LANDSKAPSPLANL & GIS	AAR4845	56
LYS OG BELYSNING	AAR4850	57
LYS OG ROM	AAR4935	62
M		
MASTER OF SCIENCE THESIS IN URBAN ECOLOGICAL PLANNING	AAR5400	70
MASTEROPPGÅVE I FYS PLANL	FP4400	68
MASTERUTSTILLING	BK3300	79
MENNESKE OG STED - BYGD	GEOG1000	93
MENNESKE OG STED – BY	GEOG1001	93
MILJØ RESSURSØKONOMI	SØK1101	93
N		
NATURVITENSKAP OG VERDENSBILDE	RFEL1001	85
NY TEKNOLOGI, NYE ORGANISASJONER	SOS0001	86
O		
OMGIVELSESESTETIKK	AAR4937	63
OMRÅDEUTVIKLING	FP4200	67
ORG/ØK I BA PROSJEKT	TBA4135	92
P		
PLANNING THEORY AND PLANNING PROCESS SKILLS	FP4350	70
PLANNING AND CONSTRUCTION IN DEVELOPING COUNTRIES	AAR4945	72
PLAN OG BYGGESAK	AAR4860	56
PLANL I ULAND	AAR4945	63
PLANL I ULAND VK	AAR4230	99
PLAN TEORI OG PROSESS	FP4350	68
PREPARATION FOR FIELD WORK FOR MASTER'S STUDENTS	AAR5250	71
PROGRAMMERING	AAR4950	64
PROSJEKT I FYS PLANL	FP4300	67
PROSJEKTSTYRING 2	TBA4155	92
PROSJEKTUTV OG LEDELSE - METAMORFOSE	AAR4540	46
PROSJ MET PROGRAM	AAR4870	57
PSYKOLOGISK ANTROPOLOGI	SANT0002	87
PSYKOSOMATIKK OG HELSEPSYKOLOGI	HLS0001	86
R		
RESEARCH METHODOLOGY	GEOG3052	72
RETORIKK	HFEL0004	83
S		
SAMORD AREAL/TRANSP	AAR4225	98
SECTIONS	AAR4873	58
SPANSK III	SPA1101	82
STATISTIKK FOR SAMFUNNSVITERE	ST0202	85
T		
TEKNOLOGI OG SAMFUNN: INNOVASJON, KUNNSKAPSLEDELSE OG POLITIKK	HFEL0005	85
TEORI OG EKSP A	AAR4625	51
TEORI OG EKSP B	AAR4955	64
THEORIES OF SOCIAL CHANGE	GEOG3050	73
TRANSF 1B ARK FORM FUNK	AAR4875	58
TRANSF 1A ARK & LANDSK	AAR4545	46
TRANSF 2A – BYGN VERN	AAR4550	47
TRANSF 3A PROSJ RES	AAR4555	47
TREARKITEKTUR A	AAR4560	47

Emne	Kode	Side
TREARKITEKTUR B	AAR4880	58
TREKONSTRUKSJONER A	AAR4565	48
TREKONSTRUKSJONER B	AAR4885	59
TYSK II	TYSK0502	82
U		
URBAN ECOLOGICAL PLANNING IN DEVELOPING COUNTRIES. PROJECT WORK	AAR4525	69
URBAN ECOLOGICAL PLANNING. METHOD	AAR4816	69
URBAN ECOLOGICAL PLANNING. THEORY	AAR4820	70
URBAN ECOLOGICAL PLANNING IN DIVERSE CULTURES	AAR5300	70
V		
VIRTUELL BYGNING	AAR4960	64
VIS KOM 1 A	AAR4570	48
VIS KOM 1 B	AAR4890	59
VIS KOM 2 A	AAR4630	51
VIS KOM 2 B	AAR4965	65
VIS KOM 3	AAR4895	59
VIS KOM 4	AAR4970	65
VITENSKAPELIG TENKNING OG FAGLIGE FRAMSTILLINGSMÅTER	HFEL0002	83
Ø		
ØKONOMISTYRING	TIØ4110	94

Studieveiledning

Studenter i arkitekt- og billedkunststudiet og de som overveier å begynne ved disse studier kan få informasjon og veiledning om studiet ved Studieavdelingen og ved fakultetet.
Både ved Studieavdelingen og ved fakultetet kan man få:
- informasjon om studiet
- drøfte spørsmål om studieteknikk og utdanningsplaner
- drøfte problemer av mer personlig art

Ved fakultetet vil man i tillegg få:
- orientering som gir grunnlag for valg av studieretning og hovedprofil (emnepakker)
- individuell veiledning og råd i spørsmål om spesielle studieopplegg.

Studieveiledning ved fakultetet: Helge Gravås Tlf.: 73 59 37 69 E-mail: helge.gravas@ab.ntnu.no

RÅDGIVNING FOR STUDENTER MED FUNKSJONSHEMMING

Studieavdelingen har en rådgivningstjeneste for studenter med funksjonshemming som skal bistå studenter som har behov for tilrettelegging av studiet eller eksamen. Rådgivningstjenesten kan bidra med

- individuell rådgivning og gjennomgang av behov
- informasjon om muligheter og rettigheter når det gjelder tilrettelegging ved NTNU
- informasjon og veiledning om øvrige tjenester (hjelpemidler, bolig, AETAT, osv.)

Rådgivningstjenesten kan treffes på følgende steder:
Origo – Studentservice veiledningsarena, Dragvoll (tlf. 73 59 76 50)
Studentservice, Gløshaugen (tlf. 73 59 74 43 og 73 55 06 80)
LUCAS – forum for tilgjengelighet, Singsakerbakken 2E (tlf. 73 88 82 71)

E-post: Jarle.Jacobsen@adm.ntnu.no
E-post: Anne.Nylund@adm.ntnu.no
E-post: Kjetil.Knarlag@adm.ntnu.no

For tilrettelegging av eksamen sendes egen søknad til Eksamenskontoret. Søknadsfrist er 15. februar for våreksamen og 15. september for høsteksamen. Det må være vedlagt dokumentasjon fra for eksempel lege eller logoped med søknaden. Det er en fordel om dokumentasjonen anbefaler den type tilrettelegging som bør gjennomføres. Søknadsskjema kan hentes hos rådgivningstjenesten, ved Studentservice eller Origo – Studentservice veiledningsarena. Spørsmål om tilrettelegging av eksamen rettes til rådgivningstjenesten. Mer informasjon finnes på rådgivningstjenestens nettsider: www.ntnu.no/studentservice/tilrettelegging.

Kontaktperson ved fakultetet: Helge Gravås Tlf.: 73 59 37 69 E-mail: helge.gravas@ab.ntnu.no

Studentdemokratiet

Studenttinget NTNU (STi)
Studenttinget (STi) er det øverste studentorganet ved NTNU. Studenttinget er det studentorganet som taler studentenes sak opp mot Styret og sentrale myndigheter.
Organet består av 25 studentrepresentanter fra alle fakultetene. Fordelingen skjer etter hvor mange studenter de enkelte fakultetene har, og alle fakulteter skal ha minst en representant. Organet velger selv leder, fagpolitisk nestleder og organisatorisk nestleder som driver studentpolitikk på heltid.

Studenttinget har kontor på rom 121, Sentralbygg I, på Gløshaugen, telefon 73 59 32 88, telefax 73 59 14 44, og
E-mail: STI@stud.ntnu.no

Studentutvalget ved Fakultet for arkitektur og billedkunst (SU-AB)
Studentutvalget ved Fakultet for arkitektur og billedkunst (SU-AB) er et interesseorgan for studentene ved fakultetet. SU-AB består av representanter både fra arkitekturstudiet og billedkunststudiet. SU-AB har høringsrett overfor Fakultetet.

Arkitekturstudentene har et studentråd som tar seg av saker som berører studentene. Klassetillits-representantene er kontaktpersoner overfor studentene.

Helsetjenesten på Gløshaugen

Helsetjenesten driver vanlig legepraksis, henviser til spesialister og poliklinikker, samt ordner med innleggelse i sykehus. All henvendelse til lege eller psykolog skjer gjennom Ekspedisjonen i Helsetjenestens paviljong, Richard Birkelands vei 5 - Gløshaugen tlf. 73 59 32 80.

Lov og reglementer

- Utdrag av Lov om universiteter og høgskoler av 1. april 2005 nr. 15.
- Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) av 11.februar 2003, trådt i kraft fra og me studieåret 2003/04.
- Instruks for e/stedfortredere ved NTNU om tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen av 22. august 2001, trådte i kraft fra og med høsteksamen 2001.

Utdrag av lov om universiteter og høgskoler

Kapittel 3. Faglige bestemmelser – akkreditering

§ 3-5. Fritak for eksamen eller prøve

Fritak for eksamen eller prøve skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne praksis. Styret bestemmer om vedkommende avdeling eller særskilt organ ved institusjonen skal avgjøre saker om fritak.

§ 3-6. Krav for opptak til høyere utdanning

(1) Det generelle grunnlag for opptak som student (generell studiekompetanse) er fullført og bestått norsk videregående opplæring med de krav til fagsammensetning og timefordeling som departementet fastsetter. Departementet kan fastsette at også annen høvelig utdanning eller kombinasjon av utdanning og yrkespraksis skal være generelt opptaksgrunnlag. Institusjonen skal vurdere om søkere har kvalifikasjoner likeverdig med de fastsatte krav for opptak.

(2) Institusjonene kan gi søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til enkeltstudier dersom de på grunnlag av realkompetanse har de nødvendige kvalifikasjoner for vedkommende studium. Departementet kan gi nærmere regler om dokumentasjon, saksbehandling og eventuell samordning.

(3) Departementet kan i forskrift fastsette at institusjonene i særskilte tilfeller kan gjøre unntak fra bestemmelsen om generell studiekompetanse for søkere under 25 år.

(4) Departementet kan i forskrift unnta enkelte studier eller fag fra kravene til generell studiekompetanse.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette spesielle opptakskrav når hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig.

(6) Den som er tatt opp som student ved en institusjon under loven, har adgang til åpne studier ved de øvrige, så fremt opptakskravet er generell studiekompetanse og søkeren ikke er tatt opp med hjemmel i andre, tredje eller fjerde ledd.

(7) Styret kan fastsette faglige minstekrav ved opptak til høyere grads studier.

§ 3-7. Studentopptak

(1) Departementet kan gi forskrift om nasjonal samordning av opptak.

(2) Departementet kan gi forskrift om klagebehandling og rangering av søkerne.

(3) Det skal være eget opptak til høyere grads studier.

(4) Departementet kan fastsette adgangsregulering når det er nødvendig etter en samlet vurdering av utdanningen i landet.

(5) Når kapasitetshensyn eller ressurshensyn krever det, kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av departementet.

(6) Dersom en institusjon oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, kan andre institusjoner under denne lov informeres. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

(7) Dersom en institusjon har rekruttert utenlandske studenter ved å benytte eksterne formidlingstjenester, har institusjonen ansvar for

a) at studentene har fått tilfredsstillende informasjon om de studier vedkommende er opptatt til, herunder om studiets oppbygging, hvilken tid studiet er normert til og hvilke faglige krav som stilles.

b) at studenten har fått tilfredsstillende informasjon om lærestedet, herunder om institusjonens ulike tilbud til studenter.

c) å være informert om på hvilken måte studenten er rekruttert og på hvilke betingelser tjenesten er tilbudt studenten.

§ 3-8. Undervisning

(1) Studieåret er normalt 10 måneder. Styret fastsetter undervisningsterminene. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

(2) Forelesninger er som hovedregel offentlige. Når forelesningenes art tilsier det, eller det er fastsatt egenbetaling for det aktuelle fag eller studium, kan styret likevel bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter.

§ 3-9. Eksamen og sensur

(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisl og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

(2) Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høyere grad.

(3) Den muntlige del av eksamener og prøver skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen eller prøven tilsier noe annet. Styret kan gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveiende hensyn taler for det.

(4) Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift etter sjuende ledd fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrif etter sjuende ledd fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.

(5) Ved ny sensurering etter §§ 5-2 og 5-3 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

(6) Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

(7) Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding For utdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 3-2 annet ledd må forskriften ta utgangspunkt i de eventuelle generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegere til avdeling eller grunnenhet å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

§ 3-10. Rett til å gå opp til eksamen

(1) Den som oppfyller kravene til opptak, jf. § 3-6, og andre krav for å gå opp til eksamen i vedkommende fag eller studium, har rett til å gå opp til eksamen. Dette gjelder også studenter som ikke er opptatt ved faget eller studiet.

(2) Oppmelding etter denne paragraf kan nektes dersom kandidaten ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis.

(3) Styret gir forskrift om adgangen til å gå opp til eksamen, og kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for kandidater som går opp til eksamen uten å være tatt opp som student.

(4) Styret kan fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter til vedkommende studium, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen eller eventuell egenbetaling fastsatt for studiet eller faget. Departementet kan gi forskrift om egenbetaling etter denne bestemmelsen.

§ 3-11. Vitnemål

(1) Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement. NOKUT kan gi retningslinjer for innholdet i Diploma Supplement.

(2) Den som ikke har avsluttet utdanning, skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.

(3) For en kandidat som går opp til eksamen etter § 3-10 første ledd annet punktum, skal det angis på vitnemål eller karakterutskrift dersom kandidatens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for studenter som er tatt opp ved studiet.

(4) Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanningen er gitt i samarbeid med andre institusjoner, jf. § 3-2 første ledd.

(5) Institusjonen skal tildele autorisasjon for helsepersonell i forbindelse med utstedelse av vitnemål, i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.

Kapittel 4. Studentenes rettigheter og plikter

§ 4-1. Studentorgan

(1) Studentene ved universiteter og høyskoler kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette studentorgan for denne.

(2) Ved valg til organ som nevnt i første ledd skal det avholdes urnevalg blant studentene, med mindre det i allmøte enstemmig er bestemt noe annet. Et vedtak om annen valgordning enn urnevalg gjelder kun for første påfølgende valg.

(3) Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilretteleggingen skal spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan.

(4) Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå.

§ 4-2. Utdanningsplan

Mellom institusjonen og studenter som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter. Departementet kan gi forskrift om innhold i utdanningsplan.

§ 4-3. Læringsmiljø

(1) Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

(2) Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for

a) at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.

b) at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklima og luftkvalitet.

c) at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.

d) at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.

e) at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.

f) at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet

mot skader på liv og helse.

g) at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.

h) at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.

i) at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om krav til læringsmiljøet.

(3) Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i første og annet ledd blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.

(4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

(5) Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

(6) Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i annet ledd overholdes. Lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø kapittel XIII om tilsyn og tvangsmidler m.v. gjelder tilsvarende så langt det passer. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om tilsyn og tvangsmidler for å fremme overholdelse av denne paragraf.

§ 4-4. Studentenes representasjon i institusjonens organer

(1) Studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere en student med tale- og forslagsrett.

(2) Bestemmelsen i første ledd kan fravikes dersom det delegerende organ enstemmig bestemmer noe annet.

§ 4-5. Rett til fødselspermisjon

(1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. Studenten skal ha rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Bestemmelsene i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø §§ 31 og 32 gjelder så langt de passer.

(2) Universiteter og høyskoler skal legge til rette for at studenter som er i permisjon etter første ledd, kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

§ 4-6. Studentenes taushetsplikt

En student som i studiesammenheng får kjennskap til noens personlige forhold, har taushetsplikt etter de regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde. Institusjonen skal utarbeide taushetsplikterklæring som må underskrives av de studenter dette er aktuelt for.

§ 4-7. Annullering av eksamen eller prøve

(1) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis studenten

a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller

b) har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.

(2) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere godskriving eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.

(3) Vedtak om annullering etter første og annet ledd kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd.

(4) Adgangen til annullering foreldes ikke.

(5) Etter avgjørelse om annullering pliktes eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakelevert institusjonen. Blir ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfullbyrdelseslovens kap. 13.

(6) Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal institusjonen gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.

(7) Andre institusjoner under denne lov kan informeres om annullering av eksamen eller prøve. Departementet kan gi nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

§ 4-8. Utestenging og bortvisning

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1 utestenge ham eller henne fra studiet i inntil ett år.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studiet i inntil tre år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

(3) En student som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller annet ledd, kan ved vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

(4) Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

§ 4-9. Utestenging grunnet straffbare forhold - politiattest

(1) I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger frem politiattest ved opptak til, eller underveis i studiet.

(2) Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep, grove voldsforbrytelser eller straffbare forhold vedrørende besittelse og bruk eller omsetning av narkotiske stoffer eller medikamenter. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

(3) Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.

(4) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i annet ledd, jf. åttende ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, klienter, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.

(5) En nasjonal nemnd oppnevnt av departementet avgjør, etter uttalelse fra styret selv eller institusjonens klagenemnd, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende. Nemnda skal ha fem medlemmer. Lederen skal fylle de lovbestemte kravene til lagdommer, og to av medlemmene skal oppnevnes etter forslag fra studentenes organisasjoner.

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans for nemndas vedtak.

(7) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestenging fra klinisk undervisning eller praksisopplæring er reist i den nasjonale nemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(8) Kongen gir forskrifter om hvilke studier som skal omfattes av første ledd, om hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging, og om saksbehandlingen.

§ 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering

(1) Kongen kan fastsette at i enkelte utdanninger skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.

(2) Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

(3) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet.

(4) Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(6) Departementet gir forskrift om skikkethetsvurdering i de enkelte utdanninger.

§ 4-11. Domstolsprøving av vedtak om bortvisning eller utestenging

(1) Studentene kan bringe vedtak om bortvisning, utestenging og skikkethetsvurdering inn for prøving ved tingretten i den rettskrets institusjonens administrasjon har sitt sete. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger.

(2) Forliksmegling foretas ikke. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet, herunder også honorar til saksøkers advokat.

(3) Retten kan prøve alle sider av vedtaket.

Kapittel 5. Klage

§ 5-1. Klagenemnd og særskilte nasjonale klageorgan

(1) Universiteter og høyskoler skal opprette en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for studentene.

(2) Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.

(3) Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.

(4) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede.

(5) Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages.

(6) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i klagesaker.

(7) Departementet kan opprette særskilte nasjonale klageorgan som skal behandle klager over enkeltvedtak for bestemte områder.

§ 5-2. Klage over formelle feil ved eksamen

(1) Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller institusjonens klagenemnd.

(2) Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 5-3.

(3) Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

(4) Finner styret eller klagenemnden at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning fo en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 5-3. Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse

(1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

(3) Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakterer er fastsatt.

(4) En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegivning, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal fremsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.

(5) Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.

(6) Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Fastsatt av Styret ved NTNU 11.02.2003 med hjemmel i Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høgskoler §§ 40, 46, 47, 48, 49, 50 og 52.

Kapittel 1 Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1 Virkeområde og formål

8) Forskriften gjelder for alle studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).
9) Forskriften gir regler om organisering av studier, gjennomføring av vurderinger, krav for tildeling av grader og bestemmelser om universitetets og studentenes rettigheter og plikter ved NTNU. Forskriften skal sikre en forsvarlig gjennomføring av studiene og vurderingene ved NTNU.

§ 2 Definisjoner

avsluttende eksamen	En vurderingsform som normalt er lagt til slutten av semesteret og som blir gjennomført under kontrollerbare forhold. Når avsluttende eksamen blir holdt, er det som regel den siste vurderingen av studenten i et emne eller en emnegruppe.
emne	Den minste enheten en student kan vurderes i og som fører til en sluttkarakter. Emnet er gitt et omfang målt i studiepoeng. Emnet inneholder aktiviteter som kan danne grunnlag for vurdering. Aktivitetene kan være obligatoriske.
fag	Samling av emner under én felles betegnelse i en studieplan.
hovedprofil	Emner som gjennom studieplanen er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre slik at de omfatter og går ut over grunnivået i et studieprogram. Dersom et masterprogram bygger på en fullført bachelorgrad, inneholder hovedprofilen det faglige grunnlaget for opptak til masterprogrammet i det faget.
sluttkarakter	Den karakteren som settes i et emne eller en emnegruppe, basert på alle karaktergivende vurderinger som til sammen inngår. Delkarakterene er vektet slik emnebeskrivelsen fastsetter.
studiepoeng	Mål på studiebelastning normert til at 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats.
studieprogram	Et sett emner som utgjør en studiemessig helhet, som studenter tas opp til, får studierett til og som fører fram til en grad.
studieretning	En faglig spesialisering innenfor et studieprogram, beskrevet i studieprogrammets studieplan.
vurdering	De tilbakemeldingene som gis en student på prestasjonene han/hun utfører i et emne eller en emnegruppe og som fører til en karakter.

Når forskriften viser til universitetsloven, menes Lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universitet og høgskoler, med endringer, sist ved lov av 28. juni 2002 nr. 62.

Kapittel 2 Studierett og utdanningsplan

§ 3 Opptak

For opptak gjelder de til enhver tid gjeldende forskrifter fastsatt av departementet og NTNUs egne forskrifter om opptak.

§ 4 Studierett og studieprogresjon

1. Opptak gir studierett til emnene i studieprogrammet studenten er tatt opp til eller enkeltemner som studenten er tatt opp til Studieretten gir adgang til de emnene som er spesifisert i utdanningsplanen etter den progresjonen som fakultetet har godkjent Studieretten gjelder fra den dagen NTNU mottar studentens bekreftelse på opptaket.

Studieretten til studieprogrammet studenten er tatt opp til, opphører når

- studenten oppfyller kravene for tildeling av vitnemål for fullført studieprogram
- studentens studieprogresjon er for lav etter nr. 3
- studenten selv bekrefter at han/hun trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført.

3. I studieprogram som er inndelt i årskurs/kull, kan en student ikke stå igjen med mer enn 22,5 studiepoeng fra de to foregående årskurs/kull for å gå videre i neste årskurs. Studenter som skal gå videre til 4. årskurs/kull kan ikke gjenstå med emner fra 1. årskurs/kull. Studenter som skal gå videre til 5. årskurs/kull kan ikke gjenstå med emner fra 1. og 2. årskurs/kull, og studenter som skal gå videre til 6. årskurs/kull kan ikke gjenstå med emner fra 1., 2. og 3. årskurs/kull.
   For å videreføre studieretten i disse studieprogrammene kan en student ikke stå igjen med mer 22,5 studiepoeng og ikke bruke mer

enn 2 år i samme årskurs/kull. Tiden i hvert årskurs/kull skal korrigeres for permisjoner og ut fra en eventuell redusert studieprogresjon (deltidsstudier), som må være godkjent i utdanningsplanen, jf. §§ 5, 7 og 8.
Det skal fremgå av studieplanen om studieprogrammet er inndelt i årskurs/kull, jf. § 14 nr. 1.

4. Fakultetet selv fatter vedtak om opphør av studieretten ut fra disse bestemmelsene. Fakultetet selv kan i spesielle tilfeller ved f.eks sykdom, større familiære vansker, når størstedelen av studiet er gjennomført, ved særlige faglige forhold (oppflytting) eller andre tungtveiende grunner dispensere fra bestemmelsene i nr. 3. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret myndighet til å treffe vedtak i dispensasjonssaker.
5. En student som er tatt opp til et studieprogram og som følger dette med normal studieprogresjon (uten korreksjon for permisjoner og redusert studieprogresjon) har krav på at programmets faglige mål, nivå og struktur ikke endres i den tiden han/hun har studierett t programmet. Studenten må likevel akseptere at det kan bli endringer i programmets emner og oppbygging så lenge dette ikke medfører at studenten blir forsinket i sin progresjon.
6. En student som er tatt opp til et studieprogram eller enkeltemner ved NTNU, har rett til å melde seg til vurdering i andre emner hvis han/hun fyller kravene til det. Studenten har også rett til å følge undervisning i emner utenfor studieprogrammet dersom adgangen t emnene ikke er begrenset. Disse rettighetene har studenten også etter at studieprogrammet er fullført.

§ 5 Utdanningsplan

Fakultetet og studenter, som er tatt opp til studier på 60 studiepoeng eller mer, skal innen utløpet av første semester inngå utdanningsplan. Utdanningsplanen kan endres etter avtale med fakultetet. Utdanningsplanen er en gjensidig avtale mellom studenten og NTNU om plikter og ansvar begge parter har for studentens studieløp og plikter og ansvar studenten har overfor sine medstudenter. Utdanningsplanen viser innholdet og progresjonen i den planlagte utdanningen for studenten, jf.§ 6 nr. 2.

§ 6 Registrering

1. Studenter med studierett ved NTNU plikter å registrere seg og betale semesteravgift ved NTNU hvert semester innen de friste Universitetsdirektøren fastsetter. Fristene skal kunngjøres i studiehandboka og på NTNUs nettsider.
2. For studenter som har inngått utdanningsplan, skal registreringen fastsette og bekrefte opplysningene i utdanningsplanen for inneværende semester om
   - hvilke emner studenten skal følge undervisning i
   - hvilke emner studenten melder seg til vurdering i
   - eventuelle andre aktiviteter, fastsatt i studieprogrammet som studenten skal delta i
   - andre opplysninger som kan justeres og har betydning for progresjonen i eget studium.
3. Studenter som ikke er pålagt å inngå utdanningsplan eller ennå ikke har inngått utdanningsplan, har tilsvarende plikt til å registrere seg. Registreringen skal vise hvilke emner studenten skal følge undervisning i og skal vurderes i det semesteret.
4. Registrering gir adgang til de ressursene NTNU tilbyr for at studenten skal kunne gjennomføre sine emner det semesteret.

§ 7 Permisjon

1. Fakultetet avgjør søknad om permisjon. Permisjon fra studiene gis fortrinnsvis for et helt studieår. For kortere tidsrom gis permisjon til utgangen av et semester. En student må ha gjennomført mer enn 30 studiepoeng av emnene som inngår i studieprogrammet for å søke permisjon uten å grunngi søknaden.
2. Fakultetet kan innvilge søknad om permisjon ut over ett år dersom det foreligger dokumenterte særskilte behov eller tvingende grunner, som f.eks. sykdom, omfattende omsorgsansvar, militærtjeneste, siviltjeneste.
3. Studenten må godta at det kan bli gjort endringer i studieprogrammet i løpet av permisjonstiden.

§ 8 Deltidsstudier

Studiene ved NTNU kan gjennomføres som deltidsstudier etter avtale med fakultetet. Prosentvis andel av normert studieprogresjon ska angis i utdanningsplanen.

§ 9 Studenter uten studierett

1. Den som ikke er tatt opp som student, har rett til å melde seg til vurdering i et emne i samsvar med universitetsloven § 40. Fakultete avgjør om vilkårene for oppmelding til vurdering er oppfylt og kan gi nærmere regler om adgangen til å gå opp til vurdering uten å være tatt opp som student.
2. Universitetsdirektøren kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for slik vurdering. Universitetsdirektøren kan også fastsette at de son ikke er tatt opp som studenter til et emne, skal betale eksamensavgift som skal dekke institusjonens merutgifter ved å vurdere denne gruppen.

§ 10 Undervisning – delegasjon etter universitetsloven § 44a

1. Fakultetet selv kan bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studente dersom forelesningens art tilsier det, jf. universitetsloven § 44a nr. 2.
2. Fakultetet selv kan bestemme at andre enn emnets studenter skal få delta på kurs og øvelser når det er ledig kapasitet, jf universitetsloven § 44a nr. 3.

§ 11 Bortvisning, utestengning – delegasjon etter universitetsloven § 42 nr. 1

1. Fakultetet selv kan gi en student som opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller fo virksomheten ved institusjonen ellers, skriftlig advarsel om at forslag om bortvisning vil bli fremmet for Styret dersom den

klanderverdige atferden fortsetter. I saker som ikke er fakultetsspesifikke har Universitetsdirektøren denne myndigheten.
2. Fakultetet selv kan gi en student skriftlig advarsel om at forslag om utestenging vil bli fremmet for Styret dersom studenten ikke respekterer bortvisning vedtatt av Styret. I saker som ikke er fakultetsspesifikke har Universitetsdirektøren denne myndigheten.
3. Vedtak om skriftlig advarsel kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

Kapittel 3 Studienes organisering

§ 12 Studieåret

1. Studieåret er på 40 uker og er delt i to semestre. Høstsemesteret er på 19 uker. Høstsemesteret er avsluttet før årsskiftet Vårsemesteret er på 21 uker.
2. NTNUs styre kan godkjenne at studieprogram ved NTNU kan avvike fra den ordinære struktureringen beskrevet i nr. 1 dersom studieåret til sammen utgjør minst 40 uker og studieprogrammet har et studieopplegg som gjennomføres frittstående fra andre studier ved NTNU.

§ 13 Studieprogram

1. Studieprogrammene ved NTNU er organisert etter følgende ulike modeller, ved at de:
   - fører til en bachelorgrad med et innhold som skal kunne bygges ut til en mastergrad
   - gir et integrert studieløp fram til en mastergrad eller en profesjonsgrad
   - fører til en mastergrad som bygger på en fullført bachelorgrad eller tilsvarende.

   Styret oppretter og nedlegger studieprogram. Når styret oppretter et nytt studieprogram, skal Styret samtidig fastsette hvilket fakultet som skal administrere studieprogrammet.
2. Studieprogrammene har en hovedprofil som gir en faglig fordypning med et omfang på minst 80 studiepoeng. Alle studieprogram til 5-årige integrerte mastergrader skal også tilfredsstille kravene til bachelorgrad.
3. Studieprogrammene bygges opp av emner. Emnene som tilbys skal være 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Emnene kan være obligatoriske eller valgfrie i studieprogrammet. Fakultetet oppretter og nedlegger emner. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, har dette styret denne myndigheten.
3. Alle studieprogram som fører til lavere grad og integrerte studieprogram som fører til høgre grad eller profesjonsgrad, skal inneholde tre innføringsemner:
   - Emne 1 på 7,5 studiepoeng som skal være et felles emne i første semester for alle studenter.
   - Emne 2 på 7,5 studiepoeng som enten skal omfatte emner som potensielt er av interesse for alle studentkategorier eller som representerer en annen studiekultur enn det studieprogrammet studenten er tatt opp til. Dette emnet skal fortrinnsvis inngå i første eller annet semester.
   - Emne 3 på 7,5 studiepoeng som er fakultetsspesifikt. Det skal inngå i første semester og kan inngå som en del av hovedprofilen.

§ 14 Studieplan og emnebeskrivelser

1. Alle studieprogram er beskrevet i en studieplan. Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, vedtar dette styret studieplanen. Studieplanen skal gi opplysninger om eventuelle opptakskrav og rangeringsregler for studieprogrammet.

   Studieplanen skal fastsett
   - studieprogrammets læringsmål og profesjonsmål eller yrkesmål
   - eventuelle anbefalte forkunnskaper for studieprogrammet
   - hvilket fakultet som administrerer studieprogrammet
   - hvilke emner som inngår i studieprogrammet
   - studieprogrammets omfang i studiepoeng
   - hvilke emner som til sammen oppfyller kravet til hovedprofil
   - oppbyggingen av studieprogrammet, om studieprogrammet er inndelt i årskurs/kull, studieretninger, hva som er innføringsemner, hva som er obligatorisk og valgfritt, og rekkefølgen på emnene
   - mulighetene for utveksling med utenlandske læresteder
   - andre bestemmelser av betydning for gjennomføring og kvalitetssikring
   - overgangsordninger ved endring av studieplanen.
2. Alle emner skal være beskrevet i en emnebeskrivelse. Fakultetet skal utarbeide emnebeskrivelsene for egne fagområder. Hver emnebeskrivelse skal inneholde:
   - læringsmål
   - faglig forutsetning for å bli tatt opp til emnet
   - faginnhold
   - læringsformer
   - emnets omfang i studiepoeng
   - undervisningsomfang
   - eventuell obligatorisk undervisning
   - hvilke aktiviteter som inngår, omfanget av dem og hvilke som er obligatoriske. f.eks. metodekurs, øvinger, praksis, feltkurs, ekskursjoner, laboratoriearbeid, gruppeoppgaver, semesteroppgaver, andre skriftlige oppgaver, kunstneriske framføringer
   - faglige krav for å bli vurdert

- hvilke aktiviteter som skal vurderes underveis og som skal inngå i sluttkarakteren
- organisering av eventuell avsluttende eksamen (hvor ofte, når i semesteret, dato e.l.)
- eventuelle hjelpemidler ved avsluttende eksamen
- vurderingsform og karakterskala for de enkelte delvurderingene
- vekting av delvurderingene som inngår i sluttkarakteren.

§ 15 Innpassing

1. Fakultetet avgjør søknader om innpassing til videre studier på grunnlag av ekstern utdanning eller realkompetanse ette universitetsloven §§ 47, 48 og 49. Det forutsettes at den eksterne utdanningen er godkjent som utdanning på universitets- o høgskolenivå.
2. Fakultetet avgjør søknader om godkjenning som faglig jevngod med grad eller utdanning etter universitetsloven § 48 nr. 2.

§ 16 Fritak for vurdering

1. Fakultetet skal gi fritak for avsluttende eksamen, prøve eller annen vurdering når studenten kan dokumentere at tilsvarend vurdering er gjort ved NTNU eller en annen institusjon. Fakultetet kan også gi fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen, prøv eller annen vurdering, eller på grunnlag av dokumentasjon av realkompetanse, jf. universitetsloven § 49. Ved behandling av søknad om fritak skal fakultetet ta hensyn til tidligere undervisning og vurdering vedrørende nivå, omfang og innhold.
2. Studenten sender søknaden til det fakultetet som administrerer studieprogrammet han/hun har studierett til.

§ 17 Reduksjon i studiepoeng

Dersom en student blir vurdert i emner der innholdet helt eller delvis dekker hverandre, skal summen av studiepoengene for disse emnene reduseres. Fakultetene vurderer omfanget av reduksjonen i hvert enkelt tilfelle. Er noen av emnene studenten har tatt ved NTNU obligatoriske, skal reduksjonen gjøres i de ikke-obligatoriske emnene. For øvrig skal reduksjonen gjøres i det eller de emner som fører til den gunstigste karakteren for studenten. Det skal framgå av karakterutskriften eller vitnemålet hva grunnlaget for reduksjonen er.

Kapittel 4 Grader

§ 18 Tildeling av grad

Fakultetene tildeler grader med rett til tilsvarende tittel i samsvar med den ansvarstildelingen Styret fastsetter når det godkjenner nye studieprogram.

§ 19 Bachelorgrad

1. Fakultetet tildeler bachelorgraden på grunnlag av et gjennomført studieprogram eller et fritt valg av emner når en student har fullfør studieløp med et omfang på minst 180 studiepoeng. I de 180 studiepoengene skal det inngå:
   - en hovedprofil på minst 80 studiepoeng, der studieplanen definerer kravet for hovedprofilen
   - innføringsemner på 22,5 studiepoeng, jf. § 13 nr. 4.
2. Dersom bachelorgraden ikke bygger på et tilrettelagt studieprogram, tildeler det fakultetet graden der hovedprofilens faglige innhol hører til. Har studenten en grad der mer enn én hovedprofil inngår, velger studenten selv hvilket av de faglig relevante fakultetene som skal tildele graden.

§ 20 Mastergrad

1. For å bli tatt opp til et masterprogram som bygger på en lavere grad, må studenten
   - ha oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende
   - ha bestått vurderinger i minst 80 studiepoeng i fagområdet til den aktuelle mastergraden, spesifisert i studieplanen for det aktuelle masterprogrammet
   - ha oppfylt øvrige opptakskrav fastsatt i studieplanen for masterprogrammet.

   For opptak til erfaringsbasert masterprogram gjelder ikke andre strekpunkt. I stedet kreves minst 2 års relevant yrkespraksis.
2. For å få tildelt en mastergrad må studenten
   - enten tilfredsstille opptakskravene til masterprogrammet og i tillegg ha bestått relevante studier på minst 120 studiepoeng, der studieplanen kan angi at inntil 30 studiepoeng kan erstattes av relevant praksis
   - eller ha fullført et sammenhengende studieløp normert til 300 studiepoeng, der kravene til bachelorgraden er inkludert.
3. I masterprogrammene etter nr. 2 skal det inngå en masteroppgave som i omfang er minst 30 studiepoeng, men ikke mer enn 60 studiepoeng.
4. For å få tildelt mastergrader som er normert til mindre enn 90 studiepoeng, må kravene som er spesielt fastsatt for disse studieprogrammene være oppfylt.

§ 21 Candidata/candidatus medicinae

I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus medicinae, inngår innføringsemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et sammenhengende studieløp normert til 360 studiepoeng. Det medisinske fakultet fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

§ 22 Candidata/candidatus psychologiae
I studieprogram som fører fram til graden candidata/candidatus psychologiae, inngår innføringsemner slik det er fastsatt i § 13 nr. 4. Graden bygger på et studium på 60 studiepoeng og en etterfølgende sammenhengende profesjonsdel normert til 300 studiepoeng. Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse fastsetter selv innholdet i studieprogrammet og øvrige krav for å tildele graden.

Kapittel 5 Vurdering

§ 23 Vurdering
1. I alle emner eller emnegrupper som inngår i studieprogram, skal det hvert studieår være tilbud om vurdering av studentenes kunnskaper og ferdigheter som fører til en karakter. Vurderingen skal skje i form av en avsluttende vurdering, eventuelt på grunnlag av ulike typer underveisvurderinger nærmere beskrevet i studieplanen.
2. For å bli vurdert må studenten ha registrert seg det semesteret, og oppfylle de faglige kravene emnebeskrivelsen setter for å få adgang til å bli vurdert.
3. En student som har levert besvarelse, kan ikke unndra seg sensur. Studenten kan heller ikke unndra seg sensur dersom eksaminasjonen har startet ved muntlig prøve.

§ 24 Eksamensperioder
Avsluttende eksamen legges til slutten av hvert semester. Universitetsdirektøren fastsetter eksamensperiodene. Datoene blir kunngjort i studiehandboka. Universitetsdirektøren kan bestemme at avsluttende eksamen i emnet blir lagt utenfor denne perioden dersom det er faglige eller praktiske grunner til det.

§ 25 Avsluttende eksamen
Emnebeskrivelsen fastsetter om det skal holdes avsluttende eksamen i emnet og hvilke krav som er stilt for at en student kan få adgang til avsluttende eksamen. Avsluttende eksamen er alltid karaktergivende.

§ 26 Instrukser ved avsluttende eksamen
Universitetsdirektøren kan fastsette felles instruks for henholdsvis
- studenter som har adgang til avsluttende eksamen
- eksamensinspektører
- s tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig avsluttende eksamen.

Instruksene tas inn i studiehåndbøkene.

§ 27 Gyldig forfall til avsluttende eksamen
1. Dersom en student ikke kan møte til avsluttende eksamen på grunn av sykdom eller andre tvingende grunner, må søknad om å få fraværet godkjent som gyldig forfall sendes Studieavdelingen. Søknaden må framsettes senest en uke etter den første avsluttende eksamen som sykefraværet gjelder for, og skal inneholde opplysninger om hvilke avsluttende eksamener det søkes om gyldig forfall for. Dokumentasjon skal være vedlagt søknaden. Tidsrom for sykemeldingen skal framgå av legeattesten.
2. En student som blir syk under avsluttende eksamen, skal underrette overinspektøren i eksamenslokalet eller eksaminator/intern sensor ved muntlig prøve. Studenten må deretter straks oppsøke lege og levere legeattest i samsvar med reglene i nr. 1.

§ 28 Utsatt eksamen
1. I emner der det blir holdt avsluttende eksamen bare én gang pr. studieår, skal det holdes utsatt eksamen før neste avsluttende eksamen. Studenter som har hatt gyldig forfall til avsluttende eksamen, har adgang til utsatt eksamen. Det samme har studenter som har møtt til avsluttende eksamen og ikke har bestått denne eksamen.
2. Studentene må melde seg til utsatt eksamen innen den fristen som fakultetet eller de utfyllende reglene fastsetter.
3. Fakultetet, i samråd med Universitetsdirektøren, kan legge utsatt eksamen til samme eksamensperiode som avsluttende eksamen til neste eksamensperiode eller i et fast tidsrom utenom eksamensperiodene. For bestemte studieprogram kan tidspunktet for utsatt eksamen, som en fast ordning, fastsettes i utfyllende regler.
4. Ved utsatt eksamen skal vurderingsformen være faglig jevngod med vurderingsformen ved avsluttende eksamen. Avvikende vurderingsform ved utsatt eksamen skal fremgå av emnebeskrivelsen.

§ 29 Gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen
Fakultetet skal, hvis det er praktisk mulig, sørge for at studenter med gyldig forfall til andre vurderinger enn avsluttende eksamen kan få gjennomført sine vurderinger i løpet av semesteret og før eventuell avsluttende eksamen i emnet.

§ 30 Adgang til ny vurdering
1. En student som blir vurdert til ikke å ha bestått i emnet, har rett til å framstille seg til ny vurdering. Emnebeskrivelsen eller utfyllende regler fastsetter hvilke karaktergivende aktiviteter som må tas opp igjen når studenten ikke har bestått emnet.
2. Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første gang vurderes til ikke bestått.
3. Dersom studenten har bestått, har han/hun rett til å framstille seg én gang i ett emne i hvert studieår for å forbedre karakteren. De er da beste karakter som teller. Der karakteren fastsettes på grunnlag av flere delvurderinger, må alle vurderingene tas opp igjen.

§ 31 Gjentak av masteroppgaven eller hovedoppgaven
En student kan levere ny eller revidert oppgave én gang dersom masteroppgaven eller hovedoppgaven ikke er bestått. Det er ikke adgang til å få vurdert en ny masteroppgave eller hovedoppgave i samme studieprogram når studenten tidligere har fått vurdert sin oppgave med bestått resultat.

§ 32 Pensum ved ny vurdering/utsatt eksamen
Ved ny vurdering og ved utsatt eksamen gjelder det pensumet som er fastsatt for emnet på tidspunktet for ny vurdering eller utsatt eksamen. Ved nasjonale rammeplanendringer kan det av departementet bli fastsatt særordninger. Ved betydelige endringer i pensum skal det være anledning til å bli vurdert etter gammel ordning i minst ett år, men maksimalt to år, etter at nyordningen trådte i kraft.

§ 33 Særskilt tilrettelagt vurdering
1. For å gi alle studenter tilnærmet like arbeidsvilkår ved vurdering, kan studenter med særskilte behov, som er tilstrekkelig dokumentert, søke om tilrettelagt vurdering. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved de enkelte studium.
2. Tilretteleggingen kan enten være praktisk rettet i form av å kunne bruke spesielle hjelpemidler eller få utvidet tid. I spesielle tilfelle kan det innvilges bruk av annen vurderingsform enn den ordinære eller annen form for tilrettelegging.
3. Er behovet permanent, innvilges tilrettelegging i form av spesielle hjelpemidler for hele studietiden.
4. Søknad, vedlagt dokumentasjon, sendes Studieavdelingen innen fristen for registrering. Søknaden avgjøres av Universitetsdirektøren. Ved søknad om annen vurderingsform enn den som er oppgitt i emnebeskrivelsen, ska Universitetsdirektøren avgjøre søknaden i samråd med fakultetet.
5. Studenter med akutt oppståtte spesielle behov skal så langt det er mulig få tilrettelagt vurdering etter samme retningslinjer som ovenfor. Søknad med tilstrekkelig dokumentasjon må sendes Studieavdelingen så snart den akutte situasjonen har oppstått.

§ 34 Målform og språk ved skriftlig vurdering
1. Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i Forskrift om målform i eksamensoppgaver av 7. juli 1987. Forskriften er gitt med hjemmel i Lov av 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentleg teneste.
2. Eksamensoppgaver som gis på norsk mål, skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk). Unntatt er oppgaver i faget norsk Har alle studentene ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform når de melde seg til vurdering.
3. Dersom undervisningen gis på et ikke-skandinavisk språk, skal eksamensoppgaver i tillegg gis på undervisningsspråket. Søknad om å få oppgave gitt på annet språk enn norsk eller undervisningsspråket, avgjøres av fakultetet.
4. Dersom en vesentlig del av emnets pensum er på et annet språk enn undervisningsspråket, kan fakultetet bestemme a oppgaveteksten i tillegg skal gis i det språket.

§ 35 Lukking av muntlig prøve
Fakultetet kan bestemme at muntlig prøve ikke skal være offentlig, etter ønske fra studenten, når tungtveiende hensyn taler for det, jf. universitetsloven § 50 nr 3. Fakultetet skal sikre at vurderingen også i disse tilfellene sikrer det faglige nivå ved studiet.

§ 36 Fusk/forsøk på fusk
1. Ved fusk/forsøk på fusk kan Den sentrale klagenemnd annullere vurdering i samsvar med universitetsloven § 54. Det samme gjelde godkjenning av kurs, godskriving eller godkjenning av utdanning eller fritak for vurdering.
2. Den sentrale klagenemnd kan, i samsvar med universitetsloven § 42 nr. 3, utestenge en student som har opptrådt på denne måten inntil ett år. Studenten kan også fratas retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner som går inn under loven i inntil ett år.
3. Nærmere informasjon om behandling av fusk framgår av Veiledende retningslinjer ved behandling av fusk/ forsøk på fusk t eksamen ved NTNU av 30. mai 2001.

Kapittel 6 Sensur

§ 37 Sensorer
1. Fakultetet selv oppnevner sensorer, jf. universitetsloven § 50 nr. 2. Oppnevning skjer for perioder på 3 år.
2. Det skal være minst to sensorer ved muntlig prøve og vurdering av praksisopplæring e.l. som etter sin art ikke lar seg etterprøve Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelsen av masteroppgaven/hovedoppgaven, jf universitetsloven § 50 nr. 2.
3. Fakultetet selv fastsetter retningslinjer enten generelt eller for det enkelte studieprogram for hvordan ekstern deltakelse i vurderinger skal gjennomføres, enten ved ekstern deltakelse i den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene.

§ 38 Sensurfrister
Etter universitetsloven § 50 nr. 4 er sensurfristen 3 uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Når særlige grunner inntreffer, skal ny sensurdato offentliggjøres. Sensurfrist for masteroppgaven/ hovedoppgaven er 3 måneder.

Kapittel 7 Karakterer

§ 39 Karakterskalaer

Vurdering gis i form av karakterer enten etter en skala fra A til F eller bestått/ikke bestått. A er beste karakter og E er dårligste ståkarakter. Karaktertrinnene gis følgende betegnelse og generell, kvalitativ beskrivelse:

Symbol	*Betegnelse*	*Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier*
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.
D	Nokså god	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene.

Fullført/ikke fullført benyttes der det ikke kreves vurderinger.
Fakultetet skal utarbeide fagspesifikke beskrivelser av vurderingskriteriene.

§ 40 Gjennomsnittskarakter

Det kan beregnes gjennomsnittskarakter av oppnådde resultater i utdanningsplanen dersom det er gitt bokstavkarakter for minst 75 % av studiepoengene. Ved beregning av gjennomsnittskarakter skal alle oppnådde sluttkarakterer i hvert enkelt emne legges til grunn. Gjennomsnittskarakteren beregnes slik:

1. Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, A=5, B=4, C=3, D=2, E=1.
2. Tallekvivalenten multipliseres med emnets studiepoeng, og de enkelte produktene av studiepoeng og tallekvivalent summeres for de emner som inngår.
3. Produktsummen divideres med totalt antall studiepoeng som inngår i samlingen av aktuelle emner.
4. Kvotienten regnes ut med én desimal.
5. Gjennomsnittskarakteren blir den bokstavkarakter som har heltallet i kvotienten som tall-ekvivalent, etter at vanlig forhøyningsregel er brukt.

§ 41 Hovedkarakter

1. Utfyllende regler angir om det gis hovedkarakter.
2. Med hovedkarakter menes en samlekarakter som gis for hele studieprogrammet ved tildeling av grad. Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av tellende bokstavkarakter for de emner som inngår i graden. For å få beregnet hovedkarakter må studenten ha bestått karakter i emner ved NTNU på til sammen minst 120 studiepoeng, og det må være benyttet bokstavkarakter i minst 75 % av studiepoengene som inngår. Utregningsmetoden for hovedkarakter er den samme som for gjennomsnittskarakteren i § 40.

§ 42 Begrunnelse og klage

1. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting behandles etter universitetsloven § 52. Ønske om begrunnelse og klage framsettes for fakultetet. Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakter er satt, jf. universitetsloven § 52 nr. 3.
2. Ved ny sensur skal det være minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, jf. universitetsloven § 50 nr. 5. De nye sensorene skal ikke ha informasjon om karakter, begrunnelse eller studentens begrunnelse for klagen.
3. Ved bruk av løpende vurdering kan studenten framsette klage først når sluttkarakter for emnet eller emnegruppen er kunngjort, men ikke etter hver enkelt delvurdering. Studenten har rett til å få begrunnelse for karakterfastsettingen etter hver enkelt vurdering.
4. Formelle feil kan påklages i samsvar med universitetsloven § 51. Klagen framsettes for fakultetet. Det er bare vurderinger underveis i studieløpet, som skal inngå på vitnemålet eller regnes inn i karakter for endelig studium, som kan påklages etter § 51.
5. Ved klage på karakterfastsettingen på gruppearbeid, der det gis en felles karakter, må alle studentene samtykke i og undertegne klagen. Det samme gjelder klage over formelle feil i disse tilfellene.

Kapittel 8 Vitnemål og karakterutskrifter

§ 43 Vitnemål

1. Vitnemål utstedes ved fullført grad eller fullført utdanning. Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad/utdanning. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket studieprogram som ligger til grunn for graden. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilke semester og år graden/utdanningen er fullført. Eventuell hovedkarakter angis i vitnemålet. Diploma supplement inngår som en del av vitnemålet. Karakterutskrift som inneholder de emner studenten har bestått, følger som vedlegg til vitnemålet.
2. For å få utstedt vitnemål for grad fra NTNU må minst 60 studiepoeng av graden være fullført ved NTNU. Av de 60 studiepoengene må minst 30 inngå i hovedprofilen. I høgre grad må masteroppgaven/hovedoppgaven være inkludert i de 60 studiepoengene.

§ 44 Karakterutskrift
Studenter skal, på anmodning, få bekreftet utskrift av bestått karakterer. Utskriften skal inneholde gjeldende karakter i emnet, hvilket år og semester karakteren er oppnådd, tittel på emnet og emnets studiepoeng.

Kapittel 9 Utfyllende regler og ikrafttredelse

§ 45 Utfyllende regler
Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til forskriften. For tverrfakultære studieprogram skal utfyllende regler godtas av alle involverte fakultet. Der NTNUs styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram, vedtar dette styret utfyllende regler.

§ 46 Ikrafttredelse
Forskriften trer i kraft fra og med studieåret 2003/2004.

INSTRUKS FOR E/STEDFORTREDERE VED NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET (NTNU) OM TILSTEDEVÆRELSE I EKSAMENSLOKALET UNDER SKRIFTLIG EKSAMEN

Fastsatt av Universitetsdirektøren 22.08.2001.

1) Ved skriftlig eksamen er eller stedfortreder pliktig til å være til stede i eksamenslokalet en gang i løpet av eksamen.
2) /stedfortreder skal for øvrig være tilgjengelig på telefon så lenge eksamen varer.
3) /stedfortreder skal henvende seg til kandidater som markerer at de har spørsmål, men skal bare svare på forespørsler om mulige feil, mangler eller uklarheter i oppgaveteksten.
4) Opplysninger om trykkfeil eller nødvendige endringer i oppgaveteksten skal meddeles alle kandidatene.

GENERELT OM STUDIEPLANENE

Studieplanene er presentert fakultetsvis og i tabellform. For hvert enkelt fakultet er det innledningsvis tatt inn en oversikt over de spesielle bestemmelser som gjelder for studier og eksamener ved vedkommende fakultet (særbestemmelser).

Tabellene
Tabellene gir opplysninger om emnenes plassering i studiet, timetall, studiepoeng m.v. Nedenfor er det gitt en orientering om de enkelte rubrikker:

Ex (Årskurs og tidspunkt for eksamen)
Rubrikken angir årskurs og eksamensperiode for førstegangseksamen i de enkelte emner. Eksamensperioden er angitt med h for høsteksamen (desember) og v for våreksamen (mai/juni). Eksamensdato er oppgitt i emnebeskrivelsene bakerst i boken.

Emnenr
Emnenummeret for arkitekturemner har 7 tegn og for billedkunst 6 tegn. Oppbygningen av emnenummer er nærmere beskrevet i eget avsnitt umiddelbart foran emnebeskrivelsene.

Emnetittel
Rubrikken angir emnets betegnelse. Emnetittelen er forkortet av hensyn til plass i studieplantabellene og plass på den interne karakterutskriften.

Anm
Rubrikken inneholder eventuelle henvisninger til fotnoter.

Sp (studiepoeng)
Emnene er modulisert og er enten på 7.5, 15, 22.5 eller 30 Sp.

Avsl.eks. (Avsluttende eksamen)

Der det er avsluttende eksamen angis det x for emnet.

I tillegg til ovennevnte rubrikker, som finnes i alle tabeller, kan tabellene for 3. og 4. årskurs også inneholde rubrikker som angir om emnene er obligatoriske (o) eller valgbare (v) for de aktuelle studieretninger eller emnepakker.

Emnebeskrivelsene
Emnebeskrivelsene gir en oversikt over emnenes innhold.
Emnebeskrivelsene gir dessuten oversikt over følgende:

Emnetitler
Emnetitlene i studieplanen viser:
- Fullstendig emnetittel (norsk)
- Fullstendig emnetittel (engelsk)

Her er anført den som er ansvarlig for undervisningen etc., og som er kontaktperson for studenter o.a.

Uketimer
Det gis også her opplysninger om emnets uketimetall pr. semester og i hvilke semestre undervisningen gis.

Øvinger
Her er angitt om det er øvinger i emnet og om øvingene er obligatoriske eller frivillige. (Nærmere opplysninger om øvinger er gitt i slutten av emnebeskrivelsesteksten). Følgende koder er benyttet:

O	Obligatoriske øvinger
F	Frivillige øvinger
I	Ingen øvinger

Karakterer
Om karakteren er bokstavkarakter eller bestått/ikke-bestått.

Tekst
Teksten i emnebeskrivelsen inneholder
- Læringsmål
- Anbefalte forkunnskapskrav
- Faglig innhold
- Læringsformer og aktiviteter
- Kursmateriell
- Vurderingsform

Vurderingsform
Dette avsnittet inneholder
- Hvilke vurderingsformer som teller i sluttkarakteren
- Hvor stor andel (prosent) de enkelte vurderingsformene utgjør i sluttkarakteren
- Hjelpemiddelkode for avsluttende eksamen og eventuelle semesterprøver ifølge vedtatte hjelpemidler ved eksamen:

  A: Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Alle kalkulatorer tillatt. *
  Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt.
  B: Alle trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt. **
  C: Spesifiserte trykte og håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt. **
  D: Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt. **

Ved muntlig eksamen skal benyttes hjelpemiddelkode D dersom annet ikke er avtalt med .

  * Ved bruk av ”alle kalkulatorer” skal følgende krav gjelde:
  - Skal ikke ha kommunikasjonsmuligheter med andre dataenheter.
  - Tillates ikke tilkoplet strømnett.
  - Skal ikke støye.
  - Skal ikke ha ennet utlesingsutstyr enn display.
  - Skal kun utgjøre én – 1 – gjenstand.
  - Skal kun ha lommeformat.
  ** Med ”bestemt, enkel kalkulator” menes en kalkulator med enkel, numeriske og trigonometriske funksjoner som +, -, sin, cos osv. Den skal være enkel å kjenne igjen av eksamensvaktene.
  (Den bestemte enkle kalkulatoren er HP30S fram til annet er bestemt).

- Dato for avsluttende eksamen.

Undervisningsrommenes benevnelse og plassering

Auditorier	Bygning	Etasje	Kollokvierom	Bygning	Etasje
H1	Hovedbygningen	1	VA1	Varmetekn.lab.	4
H3	Hovedbygningen	3	VA2	Varmetekn.lab.	4
S1	Sentralbygg 1	1	G21	Geologi	Sokkel
S2	Sentralbygg 1	1	B25	Bergbygget	1
S3	Sentralbygg 1	1	K22	Kjemiblokk 1	2
S4	Sentralbygg 1	1	K23	Kjemiblokk 2	1
S5	Sentralbygg 2	1	K25	Kjemiblokk 3	2
S6	Sentralbygg 2	1	K24	Kjemiblokk 3	3
S7	Sentralbygg 2	1	K26	Kjemiblokk 4	1
S8	Sentralbygg 2	1	L11	Byggteknisk	1
G1	Geologi	Sokkel	MA22	Materialtekn.lab	3
B3	Oppredning/gruvedrift	3	MA23	Materialtekn. lab.	3
EL1	Gamle elektro	2	MA24	Materialtekn. lab.	Sokkel
EL2	Gamle elektro	2	MA21	Materialtekn. lab.	2l
EL3	Gamle elektro	1	B21	Bergavdelingen	Sokkel
EL4	Elektroblokk B	1	B22	Bergavdelingen	1
EL5	Gamle elektro	2	B23	Bergavdelingen	4
EL6	Gamle elektro	2	EL23	Elektroblokk E/F	4
K5	Kjemiblokk 5	1	KJL23	Kjelhuset	2
F1	Almen fysikk	1	KJL24	Kjelhuset	2
F2	Gamle fysikk	2	EL ROM	Elektroblokker	
F3	Gamle fysikk	2	VG13	Valgrinda	3
F4	Gamle fysikk	2	VG12	Valgrinda	3
F6	Gamle fysikk	2	T 7	Marinteknisk senter	3
VE1	Verkstedtekn. lab.	2	R20	Realfagbygget	U2
T1	Marinteknisk senter	1	R21	Realfagbygget	U2
T2	Marinteknisk senter	1	R30	Realfagbygget	U1
B1	Bergavdelingen	Sokkel	R40	Realfagbygget	1
B2	Bergavdelingen	Sokkel	R41	Realfagbygget	1
P1	Petroleumstekn. senter	1	R50	Realfagbygget	2
P2	Petroleumstekn. senter	1	R51	Realfagbygget	2
VG2	Vassbygget	3	R52	Realfagbygget	2
VG21	Vassbygget	3	R53	Realfagbygget	2
KJL1	Kjelhuset	1	R54	Realfagbygget	2
KJL2	Kjelhuset	1	R55	Realfagbygget	2
KJL3	Kjelhuset	2	R56	Realfagbygget	2
KJL4	Kjelhuset	2	R60	Realfagbygget	3
KJL5	Kjelhuset	3	R71	Realfagbygget	4
KJL21	Kjelhuset	1	R80	Realfagbygget	5
KJL22	Kjelhuset	1	R81	Realfagbygget	5
R1	Realfagbygget	U1	VE21	Verkstedtekn lab	2
R2	Realfagbygget	U1	VE22	Verkstedtekn lab	2
R3	Realfagbygget	U1	K21	Kjemiblokk 1	1
R4	Realfagbygget	U1	R75	Realfagbygget	2
R5	Realfagbygget	U1	R59	Realfagbygget	2
R6	Realfagbygget	U1	R72	Realfagbygget	4
R7	Realfagbygget	U1			
R8	Realfagbygget	U1			
R9	Realfagbygget	U1			
R10	Realfagbygget	5			
VG1	Valgrinda	1			

Tema (tilhørende Fordypningsemnet i 9. semester)
Temaene tilhørende Fordypningsemnene angis på liste bak hvert fakultet i emnebeskrivelse.

Fakultet for arkitektur og billedkunst

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 98 Fax: (+47) 73 59 50 94
Studieavdelingen: Tel: (+47) 73 55 02 75 Fax: (+47) 73 59 50 94 Email: studadm@ab.ntnu.no

Fakultet for arkitektur og billedkunst har ansvaret for fire studieprogram: Master i arkitektur, Bachelor og Master i billedkunst, Master i fysisk planlegging og Master i byøkologisk planlegging. Studieplan for disse studieprogrammene er atskilt i planen for 2005/2006. I tillegg gir fakultetet undervisning til studieprogram som hører til ved andre fakulteter ved NTNU. Dels er disse emnene kun for eksterne studenter, dels for både fakultetets egne studenter og eksterne studenter. Dette framgår av de respektive emnebeskrivelser.

Fakultetet har følgende instiuttt:

Institutt for byggekunst, form og farge

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 10 Fax: (+47) 73 59 50 03
Kontaktperson: Instituttleder førsteamanuensis Eivind Kasa, tel.: 73 59 50 07

Institutt for byggekunst, historie og teknologi

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 90 Fax: (+47) 73 59 50 83
Kontaktperson: Instituttleder professor Eir Grytli, tel.: 73 59 50 88

Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 50 Fax: (+47) 73 59 50 59
Kontaktperson: Instituttleder førsteamanuensis Geir K. Hansen, tel.: 73 59 50 51

Institutt for byforming og planlegging

Adresse: Alfred Getz vei 3, 7491 Trondheim
(Gløshaugen, Sentralbygg I)
Tel: (+47) 73 59 50 30 Fax: (+47) 73 59 50 18
Kontaktperson: Instituttleder professor Tor Medalen, tel.: 73 59 50 15

Kunstakademiet i Trondheim

Adresse: Innherredsveien 7, 7014 Trondheim
Tel: (+47) 73 59 79 00 Fax: (+47) 73 59 79 20
Kontaktperson: Instituttleder førsteamanuensis Ivar Smedstad, tel.: 73 59 79 12

Historikk:
Kunstskolen i Trondheim ble startet like etter annen verdenskrig av kunstnere fra byen som så behovet for kunstutdannelse i byen. I 1979 ble skolen en høyskole og fra 1987 ble Kunstskolen i Trondheim et statlig kunstakademi. Kunstakademiet i Trondheim (KIT) ble fra

1996 innlemmet i NTNU (Norges tekniske naturvitenskapelige universitet) fakultet for arkitektur og billedkunst. Kunstakademiet i Trondheim har alltid vært kjent for en åpen og eksperimenterende holdning -blant annet var KIT det første kunstakademiet i Norden som kunne tilby kunstnerisk arbeid med nye medier gjennom etableringen av Intermedia avdelingen. Dette førte også til at KIT var tidlig ute med å arbeide frem en åpen avdelingsstruktur og en pedagogisk arbeidsform på tvers av tekniske og tradisjonelle grenser.

Biblioteket for arkitektur/bygg/design

Internettadresse: http://www.ub.ntnu.no/omubit/ark/
Tlf. 73 59 50 92. Faks.: 73 59 88 10. E-post: arkbib@ub.ntnu.no

Biblioteket for arkitektur/bygg/design er fakultetsbibliotek for arkitektstudiet ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Det er et av ti bibliotek ved Universitetsbiblioteket i Trondheim (UBiT).

I biblioteket kan man låne bøker, videoer, DVD og CD-ROM, og lese aviser og tidsskrifter, både i papirform og online. Vi har flere spesialsamlinger, bl.a. av byggevarekataloger, klipparkiv for Trondheims-arkitektur og tidligere hovedoppgaver fra fakultetet.
Vi bestiller lån og kopier fra andre bibliotek når det er nødvendig.

Det finnes åtte PC-er tilgjengelig for informasjonssøking og to arbeidsplasser med CD-ROM-lesere. Det er nett-tilgang for studentenes egne datamaskiner fra arbeidsplassene i biblioteket og trådløst nett i hele lokalet. Både fargekopimaskiner og skanner er tilgjengelig for brukerne.

Biblioteket har leseal med 8 plasser og fire grupperom med til sammen ca 50 plasser. I tillegg er det arbeidsplasser for enkeltpersoner og grupper flere steder i lokalene.

To video-/dvd-spillere er tilgjengelige for bruk i grupperommene.

Bibliotekets personale gir opplæring i litteratursøking, både online og integrert i fag ved fakultetet.

For åpningstider, fulltekstdokumenter, kurs o.a. informasjon; se UBiTs hjemmesider: http://www.ub.ntnu.no/

SÆRBESTEMMELSER – ARKITEKTSTUDIET

Læringsmål
Arkitektstudiet er et profesjonsstudium som gir et bredt kompetansegrunnlag med utgangspunkt i fagets egenart. Studiet skal gi ferdigheter til å praktisere som arkitekt i et bredt spekter av sammenhenger der arkitekt-kompetanse etterspørres. Dette kan være felter som utøvende prosjektering, fysisk planlegging, forskning og undervisning, både i privat og offentlig sektor.

Øvingsarbeider
Når det for øvingsarbeider er fastsatt innleveringsfrist, kan studenten normalt ikke levere besvarelser eller bilag til disse etter fristens utløp.
Instituttene kan i spesielle tilfeller etter søknad gi utsettelse med innlevering inntil øvingsoppgavene skal sensureres.
Ved gjentak av ikke bestått eksamen i emner der karakteren fastsettes på grunnlag av øvingsarbeider, henvises til bestemmelsene i Forskrift om eksamen.

Semesterstruktur 4. og 5. årskurs.
Det enkelte semester skal settes sammen av 3 deler på følgende måte.

Semesterstrukturen gis følgende inndeling:

A: Et problemorientert prosjektemne á 15 Sp.
B: Et kunnskapsorientert emne nært tilknyttet det problemorienterte emnet, 7,5 Sp.
C: Et valgfritt emne, 7,5 Sp.

Prosjektemnet (A) er problem- og prosessorientert med vekt på arkitektfaglig tilnærming til, bearbeiding av og svar på ulike problemsituasjoner og oppgaver. Prosjektemnet skal knyttes tett opp til et teori- og kunnskapsemne (B) og aktualisere dette emnets relevans som bidragsyter av prosjektemne og teori/kunnskapsemne tilsvarende dagens videregående kurs. Graden av sammenknytting mellom prosjektdel og teori/kunnskapsdel kan variere. I noen tilfeller vil disse i realiteten framstå som ett emne med felles , semesterplan og sensur, slik at prosjektemne og teori/kunnskapsemne forutsettes valgt under ett. I andre tilfeller vil emnene tilbys separat. Studenter som har valgt et prosjektemne, vil da måtte velge ett av flere alternative teori- og kunnskapsemner (B) som kan knyttes opp mot dette prosjektemnet.

Det valgfrie emnet (C) tilsvarer dagens valgbare emner. Enkelte teori- og kunnskapsemner under B vil også kunne velges som slikt teori- og kunnskapsemne under C. Det er ingen forutsetning at slike valgfrie emner knyttes opp mot noe prosjekt.

STUDIELØP 4. og 5. årskurs
Et studieløp kan enten være selvprogrammert eller ferdigprogammert fra fakultetets side. Selvprogrammerte studieløp opprettes ved at studenter som ønsker en spesiell emnesammensetning – enten i form av fordypning eller allsidighet – setter opp en plan for sitt videre studium og søker om å få denne godkjent av fakultetet. Planen må omfatte minst 60 studiepoeng, samt hovedoppgaven. Studenter som får et slikt programmert studieløp godkjent ved fakultetet, vil da være sikret plass på kurs innen løpet. Den enkelte student vil bli tilbudt veiledning ved planlegging og valg av studieløp.

De ferdigprogrammerte løpene gir også en grad av valgfrihet, men da innenfor gitte rammer som sikrer at løpet kan godkjennes. Fakultetet tilbyr ferdigprogrammerte løp innen følgende profesjonsrettede områder:

- Arkitektur og planlegging
- Arkitektur og prosjektering
- Arkitektur og prosjektledelse

Studenter som ikke ønsker å forplikte seg ved å velge studieretning, kan fortsatt velge fritt blant fakultetets tilbud av emner, men vil ikke være sikret plass på disse.

Adgang til eksamen.
Instituttene har adgang til å fastsette både en nedre og øvre grense for tallet på studenter i studieløp, Prosjektemner og Kunnskapsemner.
For å få adgang til eksamen i de enkelte emner må kandidatene ha fått godkjent de obligatoriske øvinger i emnet.

Utvekslingsopphold som student ved utenlandske læresteder
Fakultetet har utvekslingsavtaler med en lang rekke universitet og høgskoler i utlandet. Oversikt over slike utvekslingsavtaler vil til enhver tid kunnne finnes oppdatert hos Internasjonal seksjon ved Studieavdelingen (http://www.ntnu.no/intersek/ntnustud/). For å

kunne få plass som utvekslingsstudent ved en av disse institusjonene, kreves det at studenten har gjennomført de tre første årene av arkitektstudiet ved NTNU. Slike studieopphold gis normalt for 1 – 2 semester.

Årlig vil mellom 30 og 40 studenter kunne få plass som utvekslingsstudent i utlandet.

Masteroppgaven.
Masteroppgaven utgjør 30 Sp og utføres normalt i 10. semester.
For å få utlevert masteroppgavene kreves det at minst et profesjonsorientert prosjektemne inngår i emnekretsen.
(Som profesjonsorienterte prosjektemner regnes de prosjektemner som inngår i de tre ferdigprogrammerte studieløpene). Det kreves videre at alle emner i emnekretsen skal være bestått. Dersom fakultetet skal kunne fravike dette krav, skal det tas hensyn til:

- omfanget av de gjenstående emner
- om de gjenstående emner er vesentlige for gjennomføring av masteroppgaven.

For å få utlevert masteroppgave forlanges at den foreskrevne praksis er opparbeidet og godkjent.

Masteroppgaven skal være tidsbegrenset. Fakultetet fastsetter starttidspunkt og tidsramme for masteroppgaven. Varigheten skal som hovedregel være 20 uker. Varigheten kan utvides hvis:

- studenten har undervisningsarbeid ved NTNU
- studenten på grunn av sykdom eller andre tvingende grunner blir forsinket i arbeidet
- studenten utfører masteroppgave i utlandet.

Masteroppgaven kan kun tas ut i løpet av uke 8 og uke 33. I spesielle tilfeller kan det gis dispensasjon fra denne bestemmelsen. Sensur av masteroppgaven finner sted i uke 10 og 12 om våren og uke 40 og 42 om høsten.

Masteroppgaven kan utføres:
1. Individuelt
2. I gruppe med individuell bedømmelse
3. I gruppe med felles bedømmelse.

Alle studenter har krav på å få utføre masteroppgaven individuelt. Oppgaveform 2 og 3 kan studenter velge hvis de selv setter sammen gruppen, og emneansvarlig for oppgaven godtar det. I tilfelle 2 skal den enkelte students bidrag kunne skilles ut. Ved utførelse i gruppe skal studentene på forhånd inngå skriftlig avtale om forholdet. Avtalepartene er studentene i gruppen og emneansvarlig. Det benyttes særskilte avtaleformular.

Den innleverte masteroppgaven med bilag kan av NTNU fritt benyttes til undervisnings- og forskningsformål. Ved bruk ut over dette, som utgivelse og annen økonomisk utnyttelse, må det inngå særskilt avtale mellom NTNU og kandidaten.

Forandringer av emnekrets.
Ombytting av enkelte emner med andre emner innen fakultetet kan finne sted med fakultetets samtykke.
Ombytting av enkelte emner med emner fra et annet fakultet kan finne sted med vedkommende fakultets og Fakultet for arkitektur og billedkunsts samtykke.
Slike endringer tillates ikke foretatt etter 15. september for vintereksamensemner og 15. februar for sommereksamensemner for den eksamensperiode hvor første gangs prøve i emnet/emnene skal være avlagt.

Utsatt vurdering basert på prosjektarbeider.
For emner der avsluttende vurdering er basert på øvingsarbeider, gjelder at kun studenter som har levert inn arbeider til ordinær avsluttende vurdering, eller har hatt gyldig forfall ved denne vurderingen, får adgang til utsatt vurdering. Ved utsatt vurdering basert på prosjektarbeider, må det leveres et nytt eller revidert arbeid i emnet innen en tidsfrist, fastsatt av emneansvarlig. Dersom arbeidet er av en slik art at dette ikke er mulig, gjentas emnet i sin helhet neste studieår.
Det samme gjelder for studenter som ikke har fått adgang til utsatt vurdering.

Utsatt eksamen.
Utsatt eksamen legges til neste ordinære eksamensperiode.

Ekskursjoner
I løpet av studietiden arrangeres normalt 5 til 6 større ekskursjoner:

- Evt. en introduksjonsekskursjon i 1. semester.
- Feltarbeidsekskursjon til utlandet i 2. semester.
- Norgesekskursjon. Feltstudier av eldre norsk arkitektur i 4. semester.
- Nordenekskursjon. Boligekskursjon i Skandinavia i 5. semester.
- Utenlandsekskursjon etter 6. semester.
- Ekskursjoner i forbindelse med prosjektemner.

Adgangsbegrensning
De emner fakultetet underviser for 1. – 3. årskurs, arkitektstudiet, er kun åpne for studenter som er opptatt til Masterstudiet i arkitektur. Fakultetet kan dispensere fra denne regelen, for søkere som med utgangspunkt i opparbeidet kompetanse eller på annen måte må forventes å kunne bidra til et styrket faglig og sosialt læringsmiljø. Slik dispensasjon gis kun unntaksvis og da kun for enkeltemner.

Fakultetsforelesninger.
I forbindelse med undervisningen i emnene Arkitektur 1, 2, 3, 4, 5 og 6 og alle prosjekt vil det bli avholdt fakultetsforelesninger. Den gjennomsnittlige undervisningsbelastning av disse er beregnet til 1,5 Sp.
Denne undervisningen er tatt med i utregningen av vekttall.
Fakultetsforelesninger er en felles innføring i områder i prosjekt og kunnskapsemne som ansees å være av betydning for de studenter som ikke kommer til å gjennomgå vedkommende emne. Dessuten omfatter fakultetsforelesningene gjesteforelesninger.

Studieretning Eiendomsutvikling og -forvaltning
Studieretningen er tverrfaglig/multifakultær og tilbys i et samarbeid mellom Fakultet for arkitektur og billedkunst og Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi. Hovedfokus er studieretningen er utvikling og forvaltning av bygg, eiendommer og infrastruktur, og omfatter både organisatoriske, tekniske og økonomiske forhold. Det legges vekt på tverrfaglig arbeid, totalitet og livsløpsperspektiv knyttet til transformasjon av eksisterende byområder, tettsteder og enkelt bygninger.

EMNETABELL - ARKITEKTSTUDIET
1. - 3. årskurs 2005/2006

Emnenr	Emnetittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs						
AAR4300	Arkitektur 1	15 Sp		15 Sp		BØ
EXPH0001	Filosofi viten teori **	7,5 Sp		7,5 Sp	10. desember	
AAR4400	Form og farge 1	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4405	Konstruksjonslære	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp	10. februar	BE
AAR4410	Arkitektur 2		15 Sp	15 Sp		BØ
	Perspektivemner *		7,5 Sp	7,5 Sp		
2. årskurs						
AAR4330	Arkitektur 3	22,5 Sp		22,5 Sp		TØ
AAR4430	ATH A	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp	27. mai	TE
AAR4435	Form og farge 2	3,75 Sp	3,75 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4440	Arkitektur 4		22,5 Sp	22,5 Sp		TØ
3. årskurs						
AAR4360	ATH B	7,5 Sp		7,5 Sp	7. desember	TE
AAR4365	Arkitektur 5	22,5 Sp		22,5 Sp	14. desember	TEØ
AAR4460	ATH C		7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4465	Arkitektur 6		22,5 Sp	22,5 Sp		TØ

* Følgende perspektivemner tilbys:

Emne:	Emnetittel
HFEL0001	Etikk
HFEL0002	Vitenskapelig tenkning og faglige framstillingsmåter
HFEL0005	Teknologi og samfunn: Innovasjon, kunnskapsledelse og politikk
HFEL0004	Retorikk
FRA0501	Fransk I
FRA0502	Fransk II
ITA0502	Italiensk II
TYSK0502	Tysk II
SPA1101	Spansk III
MFEL1010	Innføring i medisin for ikkemedisinere
IT1102	Informasjonsteknologi grunnkurs
ST0202	Statistikk for samfunnsvitere
RFEL1001	Naturvitenskap og verdensbilde
SANT0002	Psykologisk antropologi
SOS0001	Ny teknologi, nye organisasjoner
SFEL0002	Det globale samfunn
HLS0001	Psykosomatikk og helsepsykologi

Emnebeskrivelser s. 80

** **Emnebeskrivelser s. 87**

4. årskurs 2005/2006 og 5. årskurs 2006/2007
Studieretning Eiendomsutvikling og –forvaltning.

Emnenr	Emnetittel	Høst	Vår	Merknader	Eksamen	Kar
4. årskurs						
TBA4170	Bygningsforvaltning	7,5 Sp		*		
AAR4826	Eiendomsprosjekt	7,5 Sp		*		TØ
AAR4828	Eiendomsutvikling	7,5 Sp				TEØ
	Valgbart emne	7,5 Sp		**		
TIØ4110	Økonomistyring		7,5 Sp			
AAR4950	Bygg programmering		7,5 SP			TØ
TIØ4245	Prosjektledelse 1		7,5 Sp			
	Eksperter i team		7,5 Sp			
5. årskurs						
	Kombinert emne/Prosjektemne+ teori- og kunnskapsemne	15 Sp + 7 Sp				
	Valgbart emne	7,5 Sp		**		
AAR4990	Masteroppgave		30 Sp			TØ

* I studieåret 2005/2006 kan disse emnene erstattes av 4540 Metamorfose

** En egen liste over valgbare emner tilknyttet studieretningen, vil bli utarbeidet.

4. OG 5. ÅRSKURS VALGBARE EMNER

Ved planleggingen av det enkelte semester, vil det samlede tilbudet av prosjektemner bli underlagt en totalvurdering. Målsettingen vil da være å oppnå en god avveiing mellom ulike fagaspekt, slik at det samlede fagtilbudet framstår i overenstemmelse med ønsket fagprofil for arkitektstudiet. Det planlagte semesterspesifikke undervisningsopplegget vil, sammen med emneteksten i studiehåndboken, bli lagt til grunn for denne avveiingen. Denne totalvurderingen vil kunne få som følge at det enkelte semester ikke vil bli gjennomført programmert undervisning i enkelte av de prosjektemnene som står oppført i studiehåndboken. Det betyr videre at det vil kunne bli tilbudt alternative programmerte opplegg under emnene AAR4505 og AAR4600 Arkitektur.

I det enkelte semester vil det bli tilbudt minst ett evt. flere prosjektemner innen hvert av instituttenes faglige ansvarsområder. I tillegg kan det bli tilbudt kurs basert på samarbeid mellom flere institutt.

De enkelte instituttenes faglige ansvarsområder er som følger:

Institutt for byggekunst, form og farge

Instituttet tar for seg problemstillinger relatert til forskjellige virkemidler og innfallsvinkler i den arkitektoniske prosessen.
Presentasjonsteknikker, alternative innfallsvinkler og konkrete problemstillinger i arkitektonisk sammenheng.

Teori og eksperiment tar utgangspunkt i arkitekturens premisser og vinkler disse ut i fra idestrømninger og formuttrykk innen vestlig samtidsarkitektur.
Enkle programmer er en innføring i visuell data manipulering og bruk av dette i arkitekturprosjektering og presentasjon.
Rom og lys / lys og rom ser på praktiske problemstillinger i forhold til manipulasjon av lysforhold i arkitekturen.
Visuell kommunikasjon belyser forholdet mellom kunstneriske tilnærminger og virkemidler og mulighetene for å ta disse i bruk i arkitektonisk sammenheng.

Institutt for byggekunst, historie og teknologi

Instituttet har valgt å konsentrere sine tilbud for 4. og 5. årskurs rundt instituttets fordypningsområder
Energi- og ressurs-vennlige bygg.
Transformasjon i bygget miljø. (Med hele spektret av problemstillinger fra ulike disipliner: Teknologi, historie, antropologi, estetikk, design, bygningsvern).
Bruk av tre som byggemateriale. (I bevaringssammenheng såvel som i nybygg, som konstruktiv utfordring, og i et ressursperspektiv).

Institutt for byggekunst, prosjektering og forvaltning

I de videregående kurs vil vårt institutt fokusere på arkitektonisk formgiving gjennom prosjektering av alle typer bygg og den teori og kunnskap som knytter seg til dette. Vi har definert spesifikke områder innenfor begrepet arkitektonisk formgiving med følgende overskrifter: Større bygg med komplekse programmer, bygg og strukturer med enkle programmer, boliger og boligområder, by- og landkapsrom og transformasjon av eksisterende bygningsmasse.
Fagområdet omfatter alle faser av den profesjonsbaserte prosjekteringsprosessen.
Dette innebærer også kunnskap om byggefase og bruksfase. Bygningsadministrasjon og eiendomsforvaltning er derfor en naturlig del av vårt fordypningsområde.

Institutt for byforming og planlegging

Instituttet tilbyr prosjektemner med større prosjekteringsoppgaver (15 Sp) innenfor to tematiske hovedfelt, nemlig *fysisk planlegging/forming* og *byøkologisk planlegging* i utviklingsland. Innenfor det første tematiske hovedfeltet er det to kurs Byforming II og Byforming I i henholdsvis vår- og høstsemesteret. Disse kursene er prinsipielt ikke ulike, men Byforming II søker i utgangspunktet tilknytning til konkrete problemstillinger i norske by- eller tettstedskommuner, noe Byforming I ikke nødvendigvis gjør. Det byøkologiske prosjektet innenfor det andre temafeltet er virkelighetsorientert og feltbasert arbeid i et u-land og går kun om høsten.

De kunnskapsemnene ved instituttet (7,5 Sp) kan videre deles inn i to hovedgrupper, nemlig den gruppe kurs som skal forstås som supplerende teorikurs til prosjekteringskursene og de som er temamessig mer fristilte. Bindingen til prosjekteringskursene er opplyst om i beskrivelsen av kursene. Mindre prosjekteringsoppgaver kan inngå i de øvrige kursene.

EMNETABELL – ARKITEKTSTUDIET 2005/2006
PROSJEKTEMNE
4. OG 5. ÅRSKURS

Emnenr	Emnetittel	Tas i komb. med	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
AAR4500	Ark formg KP	AAR4870		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4505	Arkitektur A			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4510	Boligprosjektering	AAR4814		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4515	Byforming I			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4520	Byhus fremmed kultur			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4525	Byøk planl prosjekt	AAR4820, AAR4816	2	15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4535	Enkle programmer A	AAR4830		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4540	Prosj. Utv. & led. - Metamorfose			15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4545	Transf 1A ark & landsk	AAR4875		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4550	Transf 2A – bygn vern	AAR4825		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4555	Transf 3A prosj res	AAR4804		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4560	Trearkitektur A	AAR4880	3	15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4570	Vis kom 1 A	AAR4890		15 Sp		15 Sp		TØ
AAR4565	Trekonstruksjoner A	AAR4885			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4600	Arkitektur A				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4602	Ark formg KP	AAR4950			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4605	Byforming II				15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4610	Energi- og miljø	AAR4915	1		15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4613	Eiendomsforvaltning	AAR4950			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4615	Ind formgiving A	AAR4925			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4620	Interiør prosj	AAR4935			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4625	Teori og eksp A	AAR4955			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4630	Vis kom 2 A	AAR4965			15 Sp	15 Sp		TØ
AAR4990	Masteroppgave					30 Sp		TØ

Hvert semester skal det velges ett Prosjektemne og to Kunnskapsemner. Det ene Kunnskapsemnet skal velges slik at det kan knyttes opp til det valgte Prosjektemnet. I kolonne "Tas i komb. med" er det angitt hvilke(t) Kunnskapsemne som skal knyttes opp til det enkelte Prosjektemne. Det andre Kunnskapsemne kan velges fritt fra listen over Kunnskapsemne, såfremt det ikke er noe krav om at emnet skal tas i kombinasjon med et Prosjektemne. Velegnede emner på 7,5 Sp undervist av andre fakultet, kan også tas inn i emnekretsen som fritt valgt Kkunnskapsemne. Dette forutsetter godkjenning fra fakultetet som gir emnet.

1. **Se avsnitt om anbefalte forkunnskaper under emnebeskrivelsen.**
2. **Emnene AAR4525, AAR4816 og AAR4820 må alle tas i samme semester.**
3. **Undervises ikke i studieåret 2005/2006.**

EMNETABELL – ARKITEKTSTUDIET 2005/2006
KUNNSKAPSEMNE
4. OG 5. ÅRSKURS

Emnenr	Emnetittel	Tas i komb. med	Anm	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Ka
AAR4220	Fys oversiktsplanlegging		4	7,5 Sp		7,5 Sp		TE
AAR4800	Arkitektur B			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4801	Arkitektur C			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4802	Arkitektur-betydning – Semiotikk			7,5 Sp		7,5 Sp		TE
AAR4804	Arkitektur og antropologi			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4808	Arkitek scenografi			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
BK4100	Arkitektur og foto		5	7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4812	Boligens teori og historie			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4814	Boligkunnskap	AAR4510		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4816	Byøk plan metode	AAR4525, AAR4820	2	7,5 Sp		7,5 Sp	9. desember	TE
AAR4820	Byøk planl teori	AAR4525, AAR4816	2	7,5 Sp		7,5 Sp	17. desember	TE
AAR4825	Dokum og analyse	AAR4550		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4826	Eiendomsprosjekt			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4828	Eiendomsutvikling			7,5 Sp		7,5 Sp		TE
AAR4830	Enkle programmer B	AAR4535		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4835	Est kom			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
TPD4185	Formgiving i tre		5	7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
BK4150	Kunst i felles rom		5	7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4845	Landskapsplanl & GIS			7,5 Sp		7,5 Sp	5. desember	TE
AAR4850	Lys og belysning			7,5 Sp		7,5 Sp	12. desember	TE
AAR4860	Plan og byggesak			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4870	Prosj met program			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4873	Sections			7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4875	Transf 1B ark form funk	AAR4545		7,5 Sp		7,5 Sp		BØ
AAR4880	Trearkitektur B	AAR4560	3	7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4890	Vis kom 1 B	AAR4570		7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4895	Vis kom 3			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4885	Trekonstruksjoner B	AAR4565			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4900	Arkitektur B				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4901	Arkitektur C				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4905	Byformingsteori				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
BK4250	Arkitektur og foto		5		7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4910	Byggematerialer				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4913	Eksperter i team				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4915	Energibruk				7,5 Sp	7,5 Sp	8. juni	TE
AAR4920	Est kom				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
TPD4170	Ide og improvisasjon		5		7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4925	Ind formgiving B	AAR4615			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4930	Industrikultur				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
BK4200	Kunst i felles rom		5		7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4935	Lys og rom				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4937	Omgivelsesestetikk				7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
AAR4945	Planl i uland				7,5 Sp	7,5 Sp	6. juni	TE
AAR4950	Programmering			7,5 Sp		7,5 Sp		TØ
AAR4955	Teori og eksp B	AAR4625			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4960	Virtuell bygning				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4965	Vis kom 2 B	AAR4630			7,5 Sp	7,5 Sp		TØ
AAR4970	Vis kom 4				7,5 Sp	7,5 Sp		TØ

2. Emnene AAR4525, AAR4816 og AAR4820 må alle tas i samme semester.
3. Undervises ikke i studieåret 2005/2006.
4. Se emnebeskrivelse s. 97
5. Se emnebeskrivelse fra s. 87

FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST

MASTERSTUDIET I ARKITEKTUR

AAR4300 Arkitektur 1 - Introduksjon til Arkitektur-Rom-Struktur og form
Architecture 1-Space-Structur and form
Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: En bred innføring i arkitekturens teoretiske, praktiske og etiske grunnlag med vekt på rom-struktur og form, og samspillet mellom disse.
Oppøving i visuell formidling og i prosjekteringens ulike faser.
Oversikt over hovedreferanser i det 20. århundredets arkitektur.
Utvikling av evne til samarbeid og bevisstgjøring av personlig ressurs som grunnlag i
skapende prosesser.
Faglig innhold: Historisk aspekt: 10%
Arkitekturhistorisk introduksjon
Prosjektering og form: 75%
Analyse av arkitekturverk,bygging M=1:1,individuell prosjekteringsoppgave, visuell formidling
Form og farge aspekt: 15%
Visuell formidling, todimensjonalt og tredimensjonalt uttrykk
Læringsformer og aktiviteter: Praktisk del: Prosjekteringsoppgaver, grunnlagsøvelser, bygging 1:1, workshops.
Teoretisk del: Forelesninger, litteraturstudier.
Den praktiske læringsbiten baseres på ferdighetstrening samt utvikling av bevissthet om personlig ressurs. Det oppfordres til nysgjerrig lekenhet og åpen holdning i oppgaveløsningene.
Det legges vekt på gruppearbeid slik at forskjellige syn og erfaringer blir en del av kunnskapsbasisen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4330 Arkitektur 3 - Prosjektering av bygg med et enkelt romprogram i urban kontekst.
Architectural Design of a Building with a Simple Programme in Urban Context.
Faglærer: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Undervisning: Høst: 22.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Bestått undervisningsmodul i Bygningsfysikk

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1 og 2 eller tilsvarende er gjennomført.
L ringsmå l: 1. Utvikling av den enkeltes arbeidsmetoder og evner til å kunne beherske en kreativ formningsprosess til å finne de arkitektoniske mulighetene.
2. Innhenting og anvendelse av nødvendige praktiske og teoretiske kunnskaper om: byggematerialer, bygningsfysikk, byggeteknikk og konstruksjoner.
Med en valgt tomt og romprogram som ramme vil følgende læringsmål være gjeldende:
1. Formulering og anvendelse av situasjonsanalyse.
2. Utforming og proporsjonering av rom og romlige sammenhenger.
3. Oppbygging av teoretiske og praktiske kunnskaper samt aktivt anvendelse av disse i den kreative prosessen.
Faglig innhold: Byformingsaspektet : 10%
Situasjonsanalyse.
Prosjekteringsoppgave : 50%
1. Program, funksjon, idè og konsept.
2. Materialer, konstruksjon og form.
Bygningsteknologi : 40%
1. Bygningsfysikk.(Egne øvinger og prøve).
2. Material - og konstruksjonslære.
3. Lys i bygninger.
3. Energi - og miljøvennlig bygging.

Læringsformer og aktiviteter: Den grunnleggende læringsform er eksperimentering, undersøking og prosjektutvikling med anvendelse av tegning, tekst,foto, DAK, modeller m.m.
Forelesninger, seminar og verkstedøvelser. Studentene arbeider individuelt og i grupper. Veiledning vil skje gruppevis og i noen grad som individuell veiledning.
Fellesgjennomgåelser på ulike stadier i prosjekterings- prosessen.
Prosjektoppgaven ikke er realistisk i den forstand at det er krav til et endelig produktet. Det vil derfor være en åpenhet i forhold til hva hver enkelt vil produsere.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4360 Arkitekturens teori og historie B
The Theory and History of Architecture B
Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav:
Læringsmål: Innføring i byers og byplanteoriers utvikling over tid.
Faglig innhold: Den historiske utvikling av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra tidlig industrialisme og frem til i dag. Emnet gir også kunnskap om utvikling av ulike byformingsteorier som en støtte til praktisk arbeid med by- og tettstedsplaner.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, pensumslitteratur.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1

AAR4365 Arkitektur 5 - By-og tettstedsforming
City and Town Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
Undervisning: Høst: 22.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1, 2, 3 og 4 eller tilsvarende er gjennomført.
Læringsmål: Formidle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter innen fysisk planlegging. Gi basiskunnskaper om landskap, bebyggelse og urban virkelighet.
Gi forståelse for byromskvaliteter og vise hvordan disse kan innordnes i en overordnet by/tettstedsplan.
Faglig innhold: Analysemetoder (modeller) for ulike urbane omgivelser og landskapstyper. Temaer i undervisningen er dessuten metoder for stedstolking, egnethetsanalyser, landskapsøkologi, konseptuell planlegging o.a.
Emnet skal gi forståelse for byplanmessige strategier og prosesser der planredskaper, rom, form, funksjon m.m. står sentralt. Emnet skal dessuten gi innføring i å utforme mer detaljerte by-eller tettstedssituasjoner, der det offentlige, det halvoffentlige og det private rom med dets estetiske og funksjonelle muligheter behandles.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, pensumlitteratur, workshop og veiledning, gruppearbeid.
Det forutsettes at både øvinger og eksamen er bestått, for at emnet som helhet skal være bestått.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		2/3
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/3

AAR4400 Form og farge 1
Form and Colour 1
Faglærer: Førsteamanuensis Jostein Kirkerud
Undervisning: 7,50 Sp (høst 3,75 Sp + vår 3,75 Sp)
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav:
Læringsmål: Høst: Utvikling av ferdighet i frihåndstegning som et verktøy for rom og formforståelse.
Vår : Innføring i formers grunnleggende teori og funksjon i flate-, 3 dim.form- og romforhold.
Faglig innhold: Høst : Tegneriske prinsipper, komposisjon, lys og skygge, teknikker og materialer. Tegningens funksjon.

Vår : Grunnleggende formlære. Rom og formkomposisjon. Form- og ordensprinsipper, forholdet mellom rom,struktur og 3 dimensjonal form.
Videreutvikling av tegningen som kommunikasjonsform.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvingsoppgaver med individuell veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4405 Konstruksjonslære
Structures
Faglærer: Professor Jan Helge Siem
Undervisning: 7,50 Sp (høst 3,75 Sp + vår 3,75 Sp)
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet gir forståelse av virkemåtene til viktige konstruksjonssystemer. Etter at kurset er gjennomført skal studentene kunne velge fornuftige bæresystem for enkle bygningskonstruksjoner og gjennomføre enkle beregninger for å bestemme konstruksjonselementenes dimensjoner.
Faglig innhold: Temaene som behandles er: lastberegninger, likevektslære, fasthetslære, enkel bygningsstatikk, avstivning av konstruksjoner samt dimensjonering av konstruksjonselementer av tre, stål og betong.
Læringsformer og aktiviteter: Hoveddelen av emnet består av forelesninger og teoretiske regneøvinger. I tillegg gjennomføres det minst en praktisk byggeoppgave. Emnet er tilpasset til/samordnet med oppgaver i faget AAR4410 Arkitektur 2 som fokuserer på konstruksjon.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	5 timer	1/1

AAR4410 Arkitektur 2 - Bygningens komponenter
Architecture 2 - Structural Components
Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1 eller tilsvarende er gjennomført.
Læringsmål: Emnet er en direkte fortsettelse av Arkitektur 1, med innføring i arkitekturens teoretiske og praktiske grunnlag. Hovedvekten legges på følgende tema:
- konstruksjoner, sammenføyninger og detaljer med hovedsaklig tre som byggemateriale
- samspillet mellom bygning, omgivelse og klima
- samspill mellom form, bruksegenskaper og rom.

Det rettes fokus mot menneskelige mål relatert til rom og bygningskomponenter.
Faglig innhold: Teknologisk aspekt: 20%
Del og helhet: detaljens betydning mhp konstruksjon og uttrykk/klimatisering og uttrykk.
Historisk aspekt: 10%
Antikken.
Prosjektering og form: 55%
Konstruksjon og uttrykk, klimatisering og uttrykk, detalj og helhet, visuell formidling.
Form og farge aspekt: 15%
Visuell formidling, todimensjonalt og tredimensjonalt.
Læringsformer og aktiviteter: Praktisk del: Prosjekteringsoppgaver, grunnlagsøvelser og workshops.
Teoretisk del: Forelesninger, litteraturstudier.
Den praktiske læringsbiten baseres på ferdighetstrening samt utvikling av bevissthet om personlig ressurs. Det oppfordres til eksperimentell og åpen holdning i oppgaveløsningene.
Ekskursjoner: En reise der semesterets hovedtemaer studeres med skisseblokken som viktigste verktøy.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4430 Arkitekturens teori og historie A
History of Architecture and Architectural Theory
Faglærer: Førsteamanuensis Dag Nilsen
Undervisning: 7,50 Sp (høst 3,75 Sp + vår 3,75 Sp)
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1 og 2 eller tilsvarende er gjennomført.
Læringsmål: Emnet skal generelt fremme forståelsen for de bygde omgivelsers historie, sett i lys av teknisk kunnskap, teori og samfunnsforhold. Det skal gi kjennskap til arkitektur og arkitekturteoretiske tema fra middelalderen til ca. 1900, hovedsakelig knyttet til den vestlige verden. Vårsemesteret konsentreres om norsk (og dels nordisk) arkitektur fram til ca. 1960, og skal bl.a. gi innsikt i norsk trebyggingstradisjon.
Faglig innhold: Historiske og samfunnsmessige forutsetninger for byggevirksomhet.
Historisk byggeteknikk og materialbruk.
Formelementer og deres systemsammenheng.
Arkitekturteori.
Kursmateriell: Pensumlitteratur
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, ekskursjoner og selvstudium (pensum).
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1

AAR4435 Form og farge 2
Form and Colour 2
Faglærer: Førsteamanuensis Jostein Kirkerud
Undervisning: 7,50 Sp (høst 3,75 Sp + vår 3,75 Sp)
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Form og farge 1 eller tilsvarende er gjennomført.
Læringsmål: Høst: Innføring i grunnleggende praktiske og teoretiske forhold ved farger.
Vår : Utvikle forståelse av sammenhengen mellom et fritt 2- og 3- dimensjonalt formarbeid og arkitektur gjennom arkitektur relaterte farge- tegning- og formtema.
Faglig innhold: Høst: Fargeteorier,farger og materialer. Fargens forhold til
flate, 3 dim. form og rom, ved anvendt fargebruk i forskjellige teknikker og materialer.
Vår : Videreutvikling av fagtema fra Form og farge studiene.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvingsarbeider med individuell veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4440 Arkitektur 4 - Boligprosjektering
Housing
Faglærer: Professor Siv Bleiklie
Undervisning: Vår: 22.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1, 2 og 3 eller tilsvarende er gjennomført.
Læringsmål: - Oppøve kunnskap om og evne til arkitektonisk formgiving av bygget form i relasjon til eksisterende omgivelser med vekt på landskap geologi, vegetasjon, økologi og klima samt terrengbehandling og veiføring.
- Innføring i boligens grunnleggende elementer som ramme for menneskers daglige liv og aktiviteter, i og i tilknytning til boligen.
- Oppøve ferdigheter i programmering og formgiving av boliger og bomiljø.
Kunnskap om konstruksjonssystemer og detaljering samt bygge-tekniske tema som tomteforhold, fundamentering, sanitæranlegg m.m.
Faglig innhold: Byforming: 25%
Bolig arkitektur 55%
Teknologi: 20%
Konstruksjoner, fundamentering, sanitæranlegg m.m
Læringsformer og aktiviteter: Utforming av en eller flere boliger i et gitt situasjon, der ulike aspekter som bygningen(es) forhold til stedets karakter, krav til boligen som ramme for beboernes aktiviteter, konstruksjonssystemer, materialbruk, detaljering og tekniske anlegg skal formes til en arkitektonisk helhet.

Deloppgaver med gjennomgåelse. Veiledning gruppevis og individuelt.
Workshops, seminar og forelesninger. Ekskursjon.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4460 Arkitekturens teori og historie C
Theory and History of Architecture C
Faglærer: Professor Knut Einar Larsen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at de første 5 semester av arkitekturstudiet er gjennomført.
Læringsmål: Trene studentene i selvstendig bruk av teori og metode i bygningsanalyse på basis av kunnskap innhentet gjennom emnene ATH A og B og arkitekturstudiet generelt.
Faglig innhold: Utarbeidelse av problembasert, skriftlig og illustrert fremstilling av en gjennomført bygnings- eller bygningsmiljø-analyse, med dokumentasjon, diskusjon og kritisk vurdering.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet gjennomføres i de første 4 uker av semesteret. Det utarbeides en skriftlig, illustrert semesteroppgave i løpet av emneperioden.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
OPPGAVE		1/1

AAR4465 Arkitektur 6 - Større bygg i plankontekst
Architectural Design of Large Buildings
Faglærer: Professor Ola Steen
Undervisning: Vår: 22.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Det forutsettes at Arkitektur 1- 5 eller lignende er gjennomført.
Læringsmål: Faget skal gi en grunnleggende innføring i alle sider ved bygningsprosjektering av større bygg basert på et komplekst program. Studenten skal øves i å integrere alle elementer i en arkitektoniske helhet som omfatter programkrav, tekniske utførelser, arealøkonomiske hensyn, forskriftskrav, energibruk , materialvalg og arkitektonisk form - basert på en konseptuell idé. Studenten skal utvikle en metodisk tilnærming hvor problemstillingene studeres gjennom en prosjektoppgave som løper gjenom hele semesteret .
Prosjektoppgaven henter sitt program fra byggeoppgaver innen kulturliv, helse- og sosialvesen, forskning og undervisning, forvaltning og næringsliv. Prosjektet knyttes normalt til en lokal bysituasjon og føres fram til forprosjektstadiet.
Faglig innhold: Byforming: 15%
Situasjonsanalyse og situasjonsforståelse / overordnet kontekst.
Arkitektonisk formgiving: 45%
Program, funksjonalitet, ide og konsept.
Bygningens struktur og elementer.
Materialitet, målestokk og skala.
Forskrifter, brann og sikkerhet.
Prosjekt- og prosjekteringsadministrasjon.
Digitale og manuelle prosjekteringsverktøy.
Prosjektpresentasjon.
Teknologi: 30%
Konstruksjonsprinsipper, materialkunnskap.
Teknisk infrastruktur / luft, vann, lys, lyd og varme.
Form og farge: 10%
Farger og arkitektur.
Prosjektpresentasjon og grafisk framstilling.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og verkstedøvelser, parallelt med studentens kontinuerlige skisse- og utredningsarbeid. Undervisningen vil i stor grad foregå som gruppevis og individuell veiledning med fellesgjennnomgåelser på de ulike stadier av prosjektet.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4500 Arkitektonisk formgiving/komplekse programmer - Åpent tema
Architectural Design - Complex Building Programs
Faglærer: Professor Ola Steen
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4870 Prosj met program som må tas i samme semester. Basiskunnskaper i arkitektur tilsvarende AAR4465 Arkitektur 6.
Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i praktisk anvendelse av prosjekterings-metoder og erfaring fra prosjektering av en større og kompleks bygning i bymessig sammenheng. Det legges vekt på arkitektoniske helhetsløsninger. Emnet er en videreføring av AAR4465 Arkitektur 6.
Faglig innhold: På grunnlag av et ferdig utarbeidet program med tema fra kulturliv, helse- og sosialsektoren, undervisning og forskning, forvaltning- og næringsliv, skal det prosjekteres en bygning fram til et forprosjektstadium. Det inngår fordypningselementer i bygningsskulptural komposisjon, romtypologi, konstruksjoner og design av bygningsdeler.
Læringsformer og aktiviteter: Kurset starter med en introduksjonsperiode hvor temaet belyses under samarbeide med fagspesialister og brukere. Det gjennomføres ekskursjoner og seminarer ved besøk til relevante steder og bygningsanlegg. Prosjektutviklingen er individuell, men delstudier gjøres i grupper. Generelle og temarettede forelesninger og kollokvier.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4505 Arkitektur A
Architecture A
Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjektemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4510 Prosjektering av boliger og boligområder
Housing Design
Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: .
Forkunnskapskrav: Minimum tre års grunnleggende arkiterkturstudier.
Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4814 Boligkunnskap som må tas i samme semester.
Læringsmål: Formålet med emnet er å gi innsikt i aktuelle arkitektfaglige problemstillinger knyttet til boligutforming.
Det skal føre til generell økt prosjekteringkompetanse i tillegg til å gi praktiske ferdigheter i utforming av boliger og økte kunnskaper om prosjekteringsmetoder.
Faglig innhold: Emnet er en del av et opplegg med to integrerte deler ? et syntetiserende prosjekteringsfag med vekt på arkitektonisk bearbeiding og et mer analytisk kunnskapsemne.
Derfor forutsettes emnet tatt i kombinasjon med AAR4814 Boligkunnskap. Anbefalt valgemne er AAR4812 Boligens teori og historie.
Kursmateriell: Opplyses ved kursstart
Læringsformer og aktiviteter: Emnet gjennomføres som en eller flere aktuelle prosjekteringsopp-gaver knyttet til utforming av boliger i mer bymessig sammenheng, til fornying av boliger og/eller til omforming av eksisterende bygninger og nærmiljøer.
Undervisningen vil være seminarer og gjennomgåelser av oppgaver samt veiledning og mulig felles ekskursjon.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4515 Byforming og planlegging
Urban Design and Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur og planlegging.
Læringsmål: Emnet gir fordypet innsikt og ferdigheter i byforming
Faglig innhold: Utvikle ny innsikt, kunnskap og ferdigheter innen byutvikling, eiendomsutvikling og byforming. Oppgavene er knyttet til aktuelle problemstillinger i en bysituasjon som f. eks. transformasjon av havne- og industriområder, fortetting i urbane og semiurbane områder m.v.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgaven.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4520 Byhus i unik, fremmedkulturell kontekst - Tibet
Town Houses in a Unique Foreign Cultural Context - Tibet
Faglærer: Professor Knud Larsen
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Samarbeid med kurs Byøkologisk planlegging Teori og Metode.
Læringsmål: Utvikle et egendefinert prosjekt i Lhasa som tar utgangspunkt i en lokal kulturforståelse basert på de undersøkelser og erfaringer studentene har ved studiene i Tibet (Lhasa) og India.
Faglig innhold: * Oppøve evnen til å analysere større problemkomplekser i en fremmed kultur.
* Utvikle forståelsen for hvordan kulturelle særpreg og uttrykk kan videreutvikles i en ny arkitektur.
Studere håndverkstradisjonene og det spirituelle og materielle grunnlaget for det spesifikke arkitekturspråket en finner i disse kulturer ? noe som også er relevant i en norsk kontekst.
Læringsformer og aktiviteter: Eget prosjekteringsarbeid. Ekskursjon til India og Tibet.
Seminarer , befaringer og workshops på stedet. Deloppgaver.
Gjennomgåelser og individuell veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4525 Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt
Urban Ecological Planning in Developing Countries. Project Work
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Studenter med AAR4945/AAR4230 "Planlegging i utviklingsland" gis fortrinnsrett.
Forkunnskapskrav: Kurset skal tas sammen med kunnskapsemnene AAR4820 "Byøkologisk planlegging. Teori" og AAR4816 "Byøkologisk planlegging. Metode".
Læringsmål: Emnet skal gi forståelse for krav til lokalsamfunns-planlegging i utviklingsland med et byøkologisk perspektiv. Vekt er på læring gjennom gruppens samarbeid med lokalsamfunnet, lokale studier og planlegging av tiltak. Prosjektarbeidet skal bygge opp en helhetlig forståelse av den stedsegne situasjonen med fokusering på virksomme planverktøy i aktuelle prosjektområder.
Oppnå innsikt i endrings- og transformasjons-prosesser i historiske byer i utviklingsland.
Faglig innhold: Premissene for prosjektet legges gjennom lokalt samarbeid, deltakende studier og bruk av mål- og problemorientert prosjektplanlegging.
- Prosjektarbeidet og løsninger bygger på identifikasjon av lokale ressurser. Det har som mål å integrere ressurs?og miljømessige, menneskelige og kulturelle aspekt.
- Kartlegging av fellesareal og eiendomsforhold på nabolagsnivå.
- Grenser defineres i lokalsamfunnet.
- Deltakeranalyse gjennomføres og institusjonell status kartlegges.
- Samarbeid etableres med CBOs og lokale NGOs for oppfølging.
Læringsformer og aktiviteter: Prosjektarbeidet er feltbasert med to måneder i et utviklingsland. Det forutsettes et intenst gruppearbeid der deltakerne samarbeider med formelle og uformelle institusjoner, samt lokale interessepartnere. Grunnlaget for prosjektarbeidet legges ved innledende seminarer i Norge.
Forelesninger, Seminarer og teamarbeid med lokale ressurspersoner og lærere.
Kurset gir gjennom sin deltakersammensetning (norske-, nordiske og europeiske studenter, NORAD-stipendiater, kvotestudenter) tverrkulturell og tverrfaglig læring.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4535 Enkle programmer A
Simple Programs A
Faglærer: Førsteamanuensis Ole Jørgen Bryn
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Forkunnskapskrav: Gjennomført grunnkurs 3D modellering.
Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4830 Enkle programmer B som må tas i samme semester.
Læringsmål: Prosjektering av enkle bygninger ned på detaljnivå ved hjelp av dataprogrammer og "håndarbeid". Lære en prosjekteringsmetodikk samt grafisk uttrykk.
Faglig innhold: Lære å bruke flere programmer og teknologier samtidig.
Læringsformer og aktiviteter: Workshop og forelesning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4540 Prosjektutvikling og -ledelse
Project Development and -Management
Faglærer: Førsteamanuensis Geir Karsten Hansen
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Forkunnskapskrav: Gjennomført Arkitektur 6 (AAR 4465) med Bygningsadministrasjon eller tilsvarende.
Læringsmål: Kurset skal gi en grundig innføring og kunnskap om arkitektens rolle og oppgaver i et mellomstort utviklingsprosjekt. Det vil bli lagt spesiell vekt på de tidligste fasene i prosjektet, med analyser, mulighetsstudier og utvikling av konseptuelle løsninger fram til detaljert nivå.
Kurset skal også gi kunnskap og erfaringer med bruk av ulike IKT-verktøy for modellering / visualisering og prosjektledelse.
Faglig innhold: Kurset vil ta utgangspunkt i byggeprosessen fra tidlig idé- og konseptfase til FDV-fasen, og kartlegge hvordan prosjekter organiseres og gjennomføres.
Spesiell vekt vil bli lagt vekt på analyse, programmering og utvikling av konseptuelle løsninger. Dette omfatter bl.a. ytre og indre rammebetingelser, mulighetsstudier, alternativsvurderinger, livsløpsbetraktninger.
I samarbeid med en byggherre går en inn i ett konkret utviklingsprosjekt, der en vurderer og analyserer ulike alternative løsninger for utviklingen av en eksisterende bygning. Det skal utarbeides flere alternative løsninger som skal presenteres for byggherre og andre mulige aktører i byggesaken. Det legges betydelig vekt på bruk av IKT i prosjektering og prosjektledelse, og bruk av 3D-modellering og visualisering. Utarbeiding av kostnadskalkyler tids- og framdriftsplan i relasjon til arkitektfaglig arbeid vil også normalt inngå.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4545 Transformasjon i bygget miljø 1 - Arkitektur og landskap
Architecture and Landscape
Faglærer: Førsteamanuensis Eileen Garmann Johnsen
Koordinator: NN
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført Ark 6 og 3 år grunnutdanning i arkitektur.
Forkunnskapskrav: Kurset gjennomføres i samarbeid med AAR4875 Transf 1 B ark form funk som gir teoretisk grunnlag for øvingsoppgaven.
Læringsmål: Gjennom undersøkelser relatert til program, sted og bygget form, diskuteres arkitektur i nordlige landskap. Kurset gir studentene erfaring med planlegging og formgiving av bygninger eller bygningsgrupper. Hvordan kan elementære komponenter som landskapsform og situasjon tilgjengelighet og kommunikasjon, romprogram og bygningsstruktur bringes sammen i en gjensidig og integrert sammenheng i prosjekteringsprosessen?
Læringsformer og aktiviteter: Kursets øvingsdel gis i form av en prosjekteringsoppgave som utvikles på grunnlag av obligatorisk feltarbeid og lokale opplysningskilder og som diskuteres i seminar. Tegning, modellering og foto er de viktigste redskaper i prosessen. Engelsk/ norsk kommunikasjon.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4550 Transformasjon i bygget miljø 2. Vern og utvikling av eldre bygningsmiljøer
Transformation in Built Environments 2. Conservation and Development in Built Areas.

Faglærer: Professor Eir Ragna Grytli
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskap i arkitektur og arkitekturhistorie.
Forkunnskapskrav: Emnet undervises i nær tilknytning til AAR4825 Dokumentasjon og analyse, og det forutsettes at studentene også tar dette emnet.
Læringsmål: Emnet gir studentene innføring i planlegging og prosjektering i eksisterende bygningsmiljøer, der særlig vekt er lagt å bevare historiske arkitektoniske og miljømessige kvaliteter. En typisk problemstilling vil være å omdisponere eksisterende, ledige bygninger til ny bruk. I prosjektene vil det i mange tilfeller også inngå utforming av nye bygninger/nye elementer i eksisterende bygnings- og kulturmiljøer.
Faglig innhold: Basis: Bygningshistoriske og bygningstekniske undersøkelser samt verdivurderinger av det eksisterende miljøet (inngår i emne AAR4825 som tas parallelt) Prosjektering: Forbedring av eksisterende bebyggelse, eventuelt ombygging/tilføyelse av nye bygninger/bygningselementer. Bygningstekniske og arkitektoniske vurderinger, funksjonsanalyse mht. innpassing av ny bruk, forskriftskrav mv. vil være delaspekter i prosjekteringen
Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen vil ta utgangspunkt i et konkret bygningskompleks, der studentene vil arbeide med innsamling av grunnlagsdata, analyser av det eksisterende bygningsmiljøet, og utforme et prosjekt for utbedring, om- og/ eller utbygging av anlegget. En feltperiode vil være en nødvendig del av kurset.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4555 Transformasjon i bygget miljø 3. Arkitekturprosjektering - Ressurser og sted
Transformation in Built Environment 3. Architectural Design - Resources and Place

Faglærer: Professor Harald Høyem
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Feltarbeid

Anbefalte forkunnskaper: 3 års basisutdannelse i arkitektur.
Forkunnskapskrav: Det forutsettes at emne AAR4804 Arkitektur og antropologi, tas av studenten i samme semester.
Læringsmål: En god innsikt i sammenhengen mellom kulturell identitet, sted og bygget form - en fordypning som gir spesiell kompetanse til arkitekter som arbeider i utkantsituasjoner og i fremmede kultursammenhenger.
Faglig innhold: Generell prosjekteringserfaring
- Spesiell fokusering på de lokale ressurser - materielle, kulturelle og menneskelige.
- Det antropologiske aspekt som faktor i utforming og transformasjon av det byggete miljø.

Læringsformer og aktiviteter: Emnet forankres i en prosjekteringsoppgave med grundige forstudier i form av et omfattende feltarbeid. Semestret starter med en introduksjonsperiode, litteraturstudier og seminarer, som forbereder dette feltarbeidet. Prosjekterings-objekt blir identifisert underveis.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4560 Trearkitektur A - Sherlock
Wooden Architecure A - Sherlock

Faglærer: Førsteamanuensis Helge Solberg
Koordinator: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper:
Forkunnskapskrav: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4880 Trearkitektur B.
Læringsmål: 1. Metode :
Oppmerksomheten på og anvendelse av arbeidsmetoder som er eksperimentelle, kreative og kunnskapsgenererende, for er kursets ene grunnlag.
2. Kunnskaper :

Kunnskaper om treets egenskaper, anvendelse og estetikk vil være det annet. Produksjon av materialer og bygg i lys av både tradisjonell håndverksteknikk og moderne industriell framstilling vektlegges.
Faglig innhold: Med materialet tre som felles ramme og innhold vil undervisningen i kurset være med å styrke og støtte den kreative prosessen med utforskningen av materialets arkitektoniske muligheter. Tre er et organisk materiale som åpner for utfordringer. Det setter imidlertid også sine særlige krav til arkitekten. Kurset ønsker å utforske meninger og holdninger til å jobbe med tre i et prosjekt.
Læringsformer og aktiviteter: Læringsformer :
I kurset tar hver enkelt ansvar for arbeidet sitt. Dette omfatter prosesser som benyttes til å studere underveis samt metoder som benyttes til å eksperimentere og til å undersøke. I arbeidet med de arkitektoniske mulighetene er måten ideer kan komme til syne på og måten på hvordan de kan integreres i prosjektarbeidet viktig. Prosjektarbeidene foreslås utviklet gjennom et utvalg at temaer, et ensemble, som hver enkelt student utvikler i forhold til egen interesse og metode til å utforske.
Aktiviteter :
Grunnlaget for kursets aktiviteter er den enkeltes arbeid . I tillegg vil det være seminarer, ekskursjoner samt gjennomgåelser og individuell veiledning
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4565 Trekonstruksjoner A
Wooden Constructions A
Faglærer: Professor Jan Helge Siem
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnet er 100 % integrert med kurset AAR4885 Trekonstruksjoner B og må derfor tas i kombinasjon med dette kurset. Sensuren er basert på prosjektoppgavene som leveres i emnet AAR4565 Trekonstruksjoner A.
Læringsmål: Målet med emnet er å gi prosjekteringserfaring der treets materialegenskaper, konstruktiv utforming og detaljering står sentralt i det arkitektoniske uttrykket.
Faglig innhold: Faglige delaspekt i emnet er: Trearkitektur, stedsanalyse, treets materialegenskaper, kjemisk og konstruktiv trebeskyttelse, brannegenskaper, konstruksjonslære rettet mot generell forståelse, eksempler på konstruksjonslære anvendt for å skape arkitektur.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et problembasert prosjektemne som inneholder tre prosjekt. Det siste året har temaet vært trebroer, men temaet kan være utstillingsbygg, idrettsanlegg, overdekning over kulturminner eller andre konstruksjoner der bærekonstruksjonen er en viktig del av arkitekturen. Det første prosjektet er et litteraturstudium som gir kunnskap om arkitektur, funksjon og konstruksjon om det hovedtemaet som velges for emnet. I det andre prosjektet, prosjekterer hver av studentene en konstruksjon med begrenset størrelse, f.eks. en broseksjon med 6 m spennvidde. Én eller to av de prosjekterte konstruksjonene bygges i full målestokk av studentene i fellesskap. Gjennom denne prosessen må studentene diskutere og bestemme detaljenes nøyaktige utforming hvor det tas hensyn til både arkitektonisk uttrykk og konstruksjonens virkemåte. Hovedprosjektet er prosjektering av en større konstruksjon. Dette prosjektet gjennomføres i samarbeid med byggstudenter hvor byggstudentene beregner og diskuterer de foreslåtte konstruksjonene med arkitektstudentene.
Som en del av den kreative designprosessen, vil prosjektene bli gjennomgått i fellesskap underveis i prosessen hvor arkitektonisk uttrykk og konstruktiv utforming diskuteres.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4570 Visuell kommunikasjon 1A
Visual Communication 1A
Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4890 Visuell kommunikasjon 1 B.
Læringsmål: Utvikle kritisk oppfatning i relasjon til visuell framstilling og en kreativitet der en må lære å stole på egne valg og avgjørelser. Å arbeide fysisk med presentasjon av en ide - et konsept e.l. Å utvikle selvstendig tankegang i sammenheng med skapende prosesser.
Faglig innhold: Samtidsorienterte og samufunnsrelaterte problemstillinger innen estetisk visuelt uttrykk. Utvikling av en forståelse av begreper innen samtidskunsten og deres eventuelle relasjon til arkitekturen.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning, workshops.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4600 Arkitektur A
Architecture A
Koordinator: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjektemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4602 Arkitektonisk formgiving/komplekse programmer - Trippel arkitektur
Architectural Design - Complex Building Programs
Koordinator: Førsteamanuensis Helge Solberg
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper i arkitektur tilsvarende AAR4465 Arkitektur 6.
Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i praktisk anvendelse av prosjekteringsmetoder og gi erfaring i prosjektering av en større og kompleks bygning i bymessig sammenheng. Det legges vekt på arkitektoniske helhetsløsninger. Kurset er knyttet opp mot teorikurs AAR4950 Programmering og evaluering av bygninger
Faglig innhold: På grunnlag av et ferdig arealprogram med tema fra kulturliv, helse- og sosialsektoren, undervisning og forskning, forvaltning- og næringsliv, skal det prosjekteres en bygning fram til et forprosjektstadium. Kurset fokuserer både på ulike arbeidsformer og på alle sider ved å utvikle et helhetlig arkitektonisk konsept. Struktur,konstruksjon, energibruk og branntekniske hensyn er en del av denne helheten
Læringsformer og aktiviteter: Kurset er delt i 3 faser som hver representerer ulike modus å arbeide i. Første fase, konkurranseperioden, er en øvelser i raske beslutninger og effektiv kommunikasjon. I fase 2, teamperioden, utvikles konseptet utfra nye føringer og i samarbeid med byggstudenter til et endelig forprosjekt. 3. og siste fase er en individuell periode hvor spesielle interessefelt og delaspekter dyrkes. Det gjennomføres ekskursjoner og seminarer ved besøk til relevante steder og bygningsanlegg. Kurset undervises gjennom seminarer, gruppegjennnomgåelser og individuell veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4605 Byforming og planlegging, "planbussen"
Urban Design and Planning
Koordinator: Førsteamanuensis Sverre Flack
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Grunnleggende kunnskaper i arkitektur og byplanlegging. Det forutsettes at arkitektstudenter har hatt emnet Arkitektur 5 ?By- og tettstedsforming? eller tilsvarende.
Læringsmål: Emnet har som mål å gi utdypende kunnskaper og ferdigheter innen emneområdet byforming ut fra virkelighetsnære prosjekt i en realistisk "setting".
Faglig innhold: Ved kursets nære tilknytning til konkrete og virkelighetsnære problemer opplæres evne til å forme bymessige omgivelser i et strategisk perspektiv, der arkitekturrelaterte tema som stedsforståelse, forming av det offentlige rom, funksjonskrav og bærekraft vil stå sentralt. Gjennom analyser og stedstolkning skal det utarbeides egnede utviklingsstrategier for stedets funksjoner, rommelige forhold og karakteregenskaper. Planpresentasjon i forhold til berørte og andre inngår som realistiske øvelser.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, workshop, ekskursjoner, veiledning, gruppearbeid
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4610 Energi- og miljøriktige bygninger
Energy and Environmentally Friendly Buildings
Koordinator: Professor Anne Grete Hestnes
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Deltakelse i emnet forutsetter at en samtidig tar emnet AAR4915 Energibruk, eller at dette er tatt som prosjektemne tidligere.
Læringsmål: Gjennom emnet skal studentene oppnå kunnskap om og ferdighet i å utnytte sakkunnskap på temaet som premiss i prosjektering av bygninger. Studentene skal også lære å analysere eksisterende bygningers og egne prosjekters egenskaper med hensyn på energi og miljø.
Faglig innhold: Prosjektering av energi- og miljøriktige bygninger. Tema som belyses er energibruk, materialbruk, arealbruk, miljøbelasting, krav til inneklima, m.m.
Kursmateriell: Forelesningsnotater og publikasjoner relevante for den/de spesifikke prosjekteringsoppgavene som blir gitt.
Læringsformer og aktiviteter: I emnet vil det bli gitt enten en stor eller flere mindre prosjekteringsoppgaver. I tillegg vil det bli gitt øvinger i analyse av prosjektenes energi- og miljørelaterte egenskaper.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4613 Eiendomsforvaltning - Arbeidsrommet
Facilities Management - Workspace
Faglærer: Førsteamanuensis Geir Karsten Hansen
Koordinator: Professor Tore Haugen
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Inngår som mulig emne i tverrfaglig studieprogram "Eiendomsutvikling og -forvaltning"
Forkunnskapskrav: Gjennomført Arkitektur 6 (AAR 4465) med Bygningsadministrasjon eller tilsvarende.
Emnet vil normalt bli gjennomført i kombinasjon med AAR4950 Programmering.
Læringsmål: Kurset skal gi en innføring og kunnskap om de ulike oppgavene for en arkitekt og / eller eiendomsforvalter med fokus på arealplanlegging og forvaltning i et livssyklusperspektiv.
Faglig innhold: Kurset har som mål å gi en grundig innføring og kunnskap om samspillet mellom virksomheten og de fysiske omgivelser for hvordan vi utformer arbeidsplasser og rom slik at vi oppnår de beste forholdene for arbeidstakerne og den produksjonen som skjer i en bedrift eller bedrift. Dette skal belyses fra både et prosjekterings- og forvaltningsperspektiv som omfatter både arkitektens og eiendomsforvalterens arbeid med forvaltning av bygg og eiendommer. Brukerne og bruken av bygningen er derfor i fokus.
Det legges i kurset vekt på å skape en helhetlig forståelse knyttet til begrepet Facilities Management (FM). FM defineres som den integrerte planlegging, gjennomføring og ledelse av bygg- og eiendommer med service og hjelpemidler, som bidrar til en effektiv innarbeiding av mål for virksomheten.
Det vil bli lagt vekt på casestudier der en studerer hvordan ulike bedrifter utvikler og forvalter sine eiendommer, og hvordan en tilrettelegger arbeidsplasser og lokaler der en tar hensyn til både bygning, brukerne av bygninger og bedriftens aktiviteter. Prosjektoppgavene kan omfatte vurdering og utvikling av nye kontorløsninger, nye konsept for helse og omsorg og bygninger for mer industriell produksjon m.m.
Kurset kan bli undervist på engelsk.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4615 Industriell formgiving A
Industrial Design A
Koordinator: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper i arkitektur.
Forkunnskapskrav: Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4925 Ind formgiving B som må tas i samme semester.
Læringsmål: Studentene skal få innføring i aktuelle designfaglige problemstillinger i et arkitektonisk konsept med fokus på produktdesign. Det

legges vekt på prosjekterings- og produktutviklingsmetodikk, dessuten modellarbeide i full skala av egne designløsninger. Kurset deles i 2 emneblokker, en for teori med 7,5 Sp og en for prosjektering med 15 Sp.
Faglig innhold: Den teoretiske delen består av forelesninger innen ulike designområder, øvelser i analyser og arbeidsmetodikk. I prosjekteringsemne legges det vekt på å utvikle enkeltprodukter eller systemer enten som selvstendige eller arkitekturintegrerte elementer. Disse oppgavene skal gi forståelse for design- og produktutvikling, metodikk og produksjonsmåter.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og arbeid i grupper eller individuelt, obligatoriske øvelser og felles ekskursjoner.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4620 Rom og lys: Interiørprosjektering
Room and Light
Koordinator: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Grunnundervisning for studenter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst.
Forkunnskapskrav: Emne forutsettes tatt samtidig med kunnskapsemne AAR4935 Lys og rom.
Læringsmål: Emne skal øke generell prosjekteringskompetanse. Formgiving og prosjektering av rom skal tilnærmes ved å studere samspillet mellom rom, form, lys, materialer og de menneskelige mål. Nærheten til detaljen skal etterstrebes.
Faglig innhold: Spesielt fokus vil bli lagt for virkning av lys i arkitektonisk sammenheng.
Læringsformer og aktiviteter: Emne vil ha variert undervisningsform fra forelesninger og seminarer til modellstudier i lyslaboratoriet.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4625 Teori og eksperimentering A
Theory and Experimentation A
Koordinator: Førsteamanuensis Svein Wolle
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emne AAR4465 Arkitektur 6 eller tilsvarende.
Tatt i kombinasjon med AAR4955 Teori og eksperimentering B.
Læringsmål: Emnet tar opp idestrømninger og formuttrykk i samtidsarkitekturen i den vestlige verden. Hensikten er å bevisstgjøre studentene om egne holdninger og forutsetninger i en studie- og arbeidssituasjon.
Faglig innhold: Teoretiske studier, skulputrale- og arkitektoniske formingsoppgaver.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og workshops.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4630 Visuell kommunikasjon 2 A
Visual Communication 2 A
Koordinator: Professor Paul Brand
Undervisning: Vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emne AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4965 Visuell kommunikasjon 2 B som må tas i samme semester.
Læringsmål: Utvikling av konseptuelle form-, farge- og rom prosjekter, relatert til aktuelle arkitektoniske, kunstneriske problemstillinger. Parallelt ti prosjektene utvikles de praktiske emnene som tegning, fargebruk og modellering.
Faglig innhold: Utvikling av evnen til å ta i bruk tilegnet kunnskap innen emneområdet i relasjon til arkitektur og dertil relaterte områder.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4800 Arkitektur B
Architecture B
Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4801 Arkitektur C
Architecture C
Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4802 Anvendt semiotikk i arkitektonisk planlegging og design
Applied Semiotics in Architectural Planning and Design
Faglærer: Post doktor Ole Møystad
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Forelesninger, seminar/colloquium og analyseøvelser

Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført minst ett videregående kurs i arkitekturteori og/eller -historie. Ønskelig også med et visst kjennskap til filosofi og kunnskapsteori.
Forkunnskapskrav: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanningen ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Læringsmål: Målet med kurset vil være å gi viderekommende studenter, forskere og PhD studenter noen hjelpemidler for bruk i analyse, diskusjon og utvikling av arkitektoniske konsept, prosjekt og teorier.
Faglig innhold: Kurset vil gi en kort generell innføring i korte semiotikkens historie som vitenskapelig disiplin, dens viktigste filosofiske retninger o
en kort oversikt over dens anvendelsesområder.
Resten av kurset vil fokusere på hvordan semiotikk kan anvendes som logisk hjelpemiddel både i prosjektanalyse og i forgivning på tvers av arkitektonisk målestokk: Fra materialteknologi og produktdesign, via det individuelle arkitektoniske objekt og opp til by- og regionskalaen.
Kursmateriell: Bøker, bilder og kompendier
Læringsformer og aktiviteter: Kurset vil bestå av annenhver uke undervisning og selvstudium. Undervisningsukene vil omfatte to forelesninger og to seminarer. I ukene med selvstudium vil det bli gitt veiledning knyttet til studieoppgaver.
På seminarene vil man diskutere innholdet av forelesningene og av den litteraturen studentene leser på egen hånd. I tillegg vil studentene selv skrive og illustrere fire prosjektanalyser i løpet av semesteret som de fremlegger for klassen på seminardagene. Kravene til omfang og kvalitet på kurslitteratur og analyser vil tilpasses den enkelte students nivå (MSc - PhD).
Den ene halvparten av forelesningene holdes av fagansvarlig. Den andre halvparten holdes av gjesteforelesere fra andre europeiske universiteter. Undervisningsspråket vil hovedsaklig være engelsk.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/2
MUNTLIG EKSAMEN		1/2

AAR4804 Arkitektur og antropologi
Architecture and Anthropology

Faglærer: Professor Harald Høyem
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Bachelor-utdannelse eller 3 års basis-utdannelse i arkitektur.
Læringsmål: En god forståelse av arkitektur som kulturelt fenomen.
Faglig innhold: - Likheter og forskjeller i arkitekters og antropologers tilnærmingsmåter ved tolking av fysiske omgivelser.
- Kulturbegrepet generelt og spesielt knyttet til forming og bruk av fysiske omgivelser.
- Teknikker ved feltarbeid.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Seminarer, feltarbeid med case studier, litteraturstudier, essayskriving. Kurset gjennomføres i samarbeid med Sosialantropologisk institutt, og med bidrag fra École d´Architecture et de Paysage de Bordeaux, og med École d´Architecture de Paris - Belleville.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4808 Arkitektonisk scenografi
Architectural Scenography

Faglærer: Professor Ola Steen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført grunnutdanning ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Etter særskilt søknad kan også godkjennes emnekombinasjoner ved Institutt for drama, film og teater og yrkeserfaring fra scenografisk arbeid.
Læringsmål: Emnet skal gi generell, teoretisk kunnskap om midlertidige, arkitektoniske installasjoner anvendt i sceniske kunstarter og i film-, video- og TV-produksjon. I tillegg praktisk kunnskap om virkemidler og arbeidsmetoder ved planlegging og prosjektering av utstillingsscenografi.
Faglig innhold: Emnet skal gi en oversikt over kategorier av arkitektoniske installasjoner og scenografiske konsepter. Dessuten skal et konkret prosjekt analyseres og evalueres.
Læringsformer og aktiviteter: Kollokvieforelesninger og øvinger. Selvstudium med veiledning. Befaringer ved frie kunstinstitusjoner. Kompendium med litteraturliste og eksempelsamling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4812 Boligens teori og historie
Theory and History of Housing

Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Kunnskaper innen arkitektur/planlegging eller samfunnsvitenskapelig kunnskap innen sosiologi, antropologi eller omgivelsespsykologi.
Læringsmål: Emnet skal utvikle forståelse for boligens historie og kulturelle forutsetninger og arkitektoniske utvikling.
Faglig innhold: Emnet vil gi en innføring i boligens historiske utvikling med vekt på Europa i nyere tid og ulike boligtypers elementer og oppbygging, samt i samfunnsmessige og kulturelle forutsetninger for moderne boligproduksjon.
Anbefalt prosjektemne for høstsemester: AAR4510 Boligprosjektering
Kursmateriell: Hva er god boligsak? (Svendsen, Hvattum (red) 1996). Sosial boligbygging i Norge 1740-1990 (Brantenberg, 1996). Sosial boligbygging i Europa 1335-1985 (Brantenberg, 1996). Byboligen - på vei mot en ny boform (Brantenberg, 1997). Hus i hage - privatliv og fellesskap i små og store boligområder (Brantenberg, 2002). Øvrig litteratur vil bli annonsert ved kursstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og seminarer supplert med litteraturstudier og øvinger. Det skal avslutningsvis utarbeides en skriftlig presentasjon og miniforelesning om et avtalt tema innenfor emnet.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4814 Boligkunnskap
Housing Design Knowledge
Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Minst tre års grunnleggende arkitektstudie.
Læringsmål: Formålet med emnet er å gi innsikt i boligprosjekteringens teoretiske og metodiske grunnlag.
Faglig innhold: Emnet skal gi økt kunnskap om det metodiske grunnlaget for boligprosjektering, i boligens elementer og skal dessuten gi en innføring i forutsetningene for planlegging og utforming av boliger og boligområder.
Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4510 Boligprosjektering.
Kursmateriell: Opplyses ved kursstart.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet vil bestå av forelesninger, seminarer og gjennomgåelser av obligatoriske øvinger.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4816 Byøkologisk planlegging. Metode
Urban Ecological Planning. Method
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Kurset må tas sammen med AAR4525 "Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt " og AAR4820 "Byøkologisk planlegging. Teori".
Studenter med AAR4945/AAR4230"Planlegging i utviklingsland" gis fortrinnsrett.
Læringsmål: Emnet skal gi metodekunnskap som kan nyttes i feltbasert prosjektarbeid på et byøkologisk grunnlag. Kurset vil også legge en metodisl basis for lokalsamfunns-samarbeid og utviklings-praksis ("development - practice").
Faglig innhold: - Kristisk gjennomgang av meny for aksjonsplanlegging ("Integrated Action Planning").
- Prosjektplanleggingsmetode (LFA) med deltaker-, problem- og målanalyser og planleggingsmatriser etter FN og NORAD standard.
- Metoder for deltakende forskning og deltakende observasjon.
- "Case study" metode i utviklingsstudier.
- Metoder for lokalsamfunns - samarbeid - og forståelse.
- Lokal kartlegging og grensesetting.
- Evaluering i utviklingssamarbeid.
Læringsformer og aktiviteter: Det vil være innledende seminarer både i Norge og i et utviklingsland. Det forutsettes aktiv deltakelse i gruppearbeid Kompendium med pensumlit.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel		
MUNTLIG EKSAMEN		1/1		

AAR4820 Byøkologisk planlegging. Teori
Urban Ecological Planning. Theory
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Kurset må tas sammen med AAR4525 Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt og AAR4816 Byøkologisk planlegging. Metode.
Studenter med AAR4945/AAR4230 Planlegging i utviklingsland gis fortrinnsrett.
Læringsmål: - Innføring i teoretiske kunnskaper om "øko-utvikling" og byøkologi med vekt på transformasjons-studier av byer i den tredje verden. Sentralt er anvendt teorikunnskap som kan nyttes i feltbasert prosjektarbeid.
- Teoristudiet vil ha et utviklings-teoretisk utgangspunkt. Grunnlag skal legges for anvendt terminologi for by-økologiske problemstillinger.
Faglig innhold: - Fattigdomsteori og alternative utviklingsstrategier.
- Utviklingsteori.

- Alternative paradigmer for samfunnsutvikling.
- Territorial og kontekstuell planlegging basert på lokale løsninger.
- Rammeverk for byøkologisk planlegging.
- Urbanisering i utviklingsland. Bystruktur og transformasjon.
- Bærekraftig byutvikling - ulike tolkninger.
- Bymiljø og infrastruktur ledet utvikling.
- Arealbruk og eiendomsforhold i utviklingsland.
- Kulturell kontinuitet og byhistorisk autentisitet.
- Planleggingsteori (introduksjon).
- Kommunikativ planlegging for utvikling av det sivile samfunn.

Læringsformer og aktiviteter: Det vil være innledende seminarer både i Norge og i et utviklingsland. Det forutsettes aktiv deltakelse i gruppearbeid Seminarer og forelesninger. Kompendium med pensumlit.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
MUNTLIG EKSAMEN		1/1

AAR4825 Bygningsdokumentasjon og tilstandsanalyse
Survey, Documentation and Analysis of Existing Buildings

Faglærer: Førsteamanuensis Dag Nilsen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskap i arkitektur og arkitekturhistorie. Emnet relaterer seg til AAR4550 Transformasjon i bygget miljø 2, og det forutsettes at studentene deltar på begge.
Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i bygningsvernets viktigste teorier og metoder, og om hvordan kunnskap ervervet gjennom disse metodene kan legges til grunn for planlegging av tiltak på eksisterende bebyggelse.
Faglig innhold: Verneteori. Kildestudier for bygningshistorisk dokumentasjon. Oppmåling av bygninger. Teknisk tilstandsanalyse. Bygningsarkeologi.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen består av forelesninger, øvinger og demonstrasjoner samt selvstudium. Forelesere vil være tilkalte eksperter fra ulike relevante emneområder i tillegg til instituttets eget personale.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4826 Eiendomsutvikling - prosjekt
Real Estate Development - Project

Faglærer: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal få praktisk erfaring i det å utvikle en eiendom for salg, eller for verdistigning.
Faglig innhold: Prosjektet vil dreie seg om å utvikle et urbant eller semiurbant område fra en offentlig eller privat eiendomsutviklers perspektiv. Utviklingen skal bestå i å vurdere den eksisterende situasjonen (plansituasjonen, tilstandsvurdering osv) og foreta et mulighetsstudie, utarbeide et elle flere utviklingskonsept for endring av den eksisterende situasjonen. Det skal utvikles en forståelse for markedsmekanismene. De økonomiske konsekvensene av valg skal reflekteres, samtidig skal en markedsføringsstragi utarbeides.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
OPPGAVE		

AAR4828 Eiendomsutvikling
Real Estate Development

Faglærer: Professor Tor Medalen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: 3 år ved Fakultet for arkitektur og billedkunst eller tilsvarende.
3 år ved IVT-fakultetets relevante studieretninger eller tilsvarende.

Læringsmål: Studentene skal lære å planlegge og gjennomføre en eiendomsutviklingsprosess.
Faglig innhold: Emnet inneholder:
- Eiendomsutvikling og planlegging
- Arealbrukskunnskap (bolig- og næringsareal)
- Lokaliseringsteori
- Økonomisk og markedsmessig vurdering av eiendomsutviklingsprosjekt
- Eiendomsporteføljer
- Eiendomsutviklingsprosessen og avtaler

Kursmateriell: Lærebok, rapporter og kompendium.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og seminar.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
OPPGAVE		1/3
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	2/3

AAR4830 Enkle programmer B
Simple Programs B

Faglærer: Førsteamanuensis Ole Jørgen Bryn
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Forkunnskapskrav: Gjennomført grunnkurs 3D modellering.
Emnet utgjør hovedelementet i en kombinasjon med AAR4535 Enkle programmer A som må tas i samme semester.
Læringsmål: Prosjektering av enkle bygninger ned på detaljnivå ved hjelp av dataprogrammer og "håndarbeid" Lære en prosjekteringsmetodikk sam grafisk uttrykk.
Faglig innhold: Lære å bruke flere programmer og teknologier samtidig.
Læringsformer og aktiviteter: Workshop og forelesning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4835 Estetisk kommunikasjon
Visual Aesthetics

Faglærer: Førsteamanuensis Eivind Kasa
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Læringsmål: Estetisk kommunikasjon er først og fremst et teoretisk fag. Det undersøker estetiske problemstillinger innenfor arkitekturen, og generelle estetiske spørsmål slik de er relevante for denne.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og skriftlige øvinger som i enkelte tilfelle kan kombineres med praktiske.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4845 Landskapsplanlegging og GIS
Landscape planning and GIS

Faglærer: Førsteamanuensis Alf-Ivar Oterholm
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Innføring og trening i økologisk basert landskapsplanlegging på oversiktsnivå, med hovedvekt på analysemetoder. Innføring i vektor- og rasterbasert geografisk informasjonssystem (GIS) som analyse- og planleggingsverktøy.
Faglig innhold: Egnethetsanalyse av muligheter og begrensninger i landskap og naturgrunnlag ut fra økologiske og ressursmessige betraktninger. Problemstillinger i ulike planoppgaver. Kulturlandskap, landskapskomponenter og landskapsøkologi. Landskapsopplevelse og visuelle landskapsanalyser. Datagrunnlag, analyseteknikker, modelltyper. Bruk av GIS i analyse av areal og terreng.
Kursmateriell: Kompendium.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer, gruppearbeid og dataøvinger. Pensumlitteratur. Samarbeid med studenter fra andre fakulteter.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN		1/1

AAR4850 Lys og belysning
Principles in Lighting
Faglærer: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvingsarbeider

Forkunnskapskrav: Gjennomført AAR4330 Arkitektur 3 eller faglig bakgrunn i bygningsfysikk tilsvarende dette emnet.
Læringsmål: Etablere grunnleggende forståelse for de viktigste prinsippene for utforming av belysning i bygninger, med hovedvekt på dagslys.Samtidig etablere en faglig plattform for samarbeid med lystekniske konsulenter i arkitektpraksis.
Faglig innhold: Hovedbegrepene innenfor fotometri og lysteknikk, grunnleggende fotometriske lover, øyets reaksjon på lys og de viktigste synsfaktorene for arbeidsplassbelysning, dagslys som lyskilde, dagslysdata og beregninger i henhold til Byggeforskrift, dagslysets betydning for arbeidsmiljø og trivsel, oversikt over elektriske lyskilder og deres egenskaper, utforming av armaturer og belysningsberegning.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og seminarer, demonstrasjoner, ekskursjon, laboratorieøvinger i kunstig himmel og studieoppgaver. Forelesningene er i hovedsak felles med emnet Lys og belysning som undervises for elektroteknikk studenter.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4	1/1

AAR4860 Plan- og byggesaksbehandling
Plan and Building Regulations
Faglærer: Professor Tore Haugen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende 3 år ved IVT-fakultetet relevante studieretninger eller tilsvarende. Gjennomført Arkitektur 6 (AAR4465/AAR4493) med emnemodul Bygningsadministrasjon eller tilsvarende.
Læringsmål: Emnet skal gi innføring i lover og forskrifter knyttet til plan- og byggesaksbehandling, og erfaring for hvordan dette gjøres i praksis sett fra både arkitekt, utbygger og myndighetssiden.
Valgbart emne i Studieprogram "Eiendomsutvikling og forvaltning"
Faglig innhold: Emnet skal gi kunnskap om planprosessen med fokus på regulerings- og bebyggelsesplanlegging, og byggesaksbehandling i samsvar med plan og bygningsloven. Byggesaksbehandlingen vil ha fokus på forhåndskonferansen, rammesøknad og kontrollplaner for prosjektering og utførelse. Det legges vekt på å belyse plan- og byggesaksbehandling både sett fra arkitektens/planleggerens perspektiv og fra myndighetssiden. Gjennomføringen vil bli basert på forelesninger med teori og prosjekteksempler. I tillegg til innføringen i lover og forskrifter, vil det bli lagt vekt på samspillet i byggeprosessen mellom aktørene på privat og offentlig side. Prosjektoppgaven vil omfatte evaluering av en byggesak i Trondheim eller annen kommune, eller utarbeiding av grunnlag for en rammesøknad i et byggeprosjekt.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og workshop. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
OPPGAVE		2/3
ARBEIDER		1/3

AAR4870 Prosjekteringsmetoder og programmering
Architectural Design and Programming
Faglærer: Professor Ola Steen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskap i arkitektur tilsvarende AAR4465 Arkitektur 6.
Læringsmål: Emnet skal gi kunnskap om metoder for systematisk utvikling av arkitekturprosjekter for større og komplekse bygninger, og det skal gi innsikt i arkitektens oppgaver som prosjekteringsleder for tverrfaglige team.
Faglig innhold: Det legges vekt på det teoretiske grunnlaget for prosjekteringsprosessene, og forholdet mellom premiss og løsning.

Prosjekteringsmetoder og programmer belyses gjennom konkrete
arkitektureksempler.
Begrepene styring og kvalitetssikring utdypes i forhold til funksjonsanalyser, ide- og konseptutvikling, formingsprosesser og fysisk gjennomføring.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og kollokvier, case studies som gruppearbeide og individuelle arbeidsrapporter med gitte krav til innholdstemaer og presentasjonsform.
Kompendium og eksempelsamling.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4873 Sections - Introduction to Norwegian Built Environment
Sections - Introduction to Norwegian Built Environment
Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: The course is recommended for foreign exchange students and is meant as an introduction to Norwegian architecture and the built environment. The objective is to give a basic understanding of developments in the Norwegian society in general and more specifically of current trends in the architectural profession and the built environment locally and nationally.
Faglig innhold: Architectural history.
Regional and urban planning.
Landscape and environmental studies.
Housing and urban design.
Technological aspects.
Læringsformer og aktiviteter: Seminars.
Excursions as sections through regional and urban landscapes.
Visits to professional practices.
Course report.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4875 Transformasjon i bygget miljø 1 B Arkitektur/form og funksjon
Architecture/Form and Function
Faglærer: Førsteamanuensis Eileen Garmann Johnsen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å utdype forståelsen av arkitekturen sett som en arv basert i menneskelige og kulturelle forhold. Dette er utgangspunktet for en kritisk vurdering av prioriteringer og fortolkninger i feltet mellom design og programmering i arkitekturen. Historiske og alternative eksempler legges fram og diskuteres gjennom forelesninger og seminarer.
Læringsformer og aktiviteter: Kurset gjennomføres i samarbeid med AAR4545 Transf 1A ark & landsk.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4880 Trearkitektur B - Sherlock
Wooden Architectur B - Sherlock
Faglærer: Professor Knut Einar Larsen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4560 Trearkitektur A.
Læringsmål: Kunnskap om treets egenskaper, anvendelse og estetikk.
Faglig innhold: Tradisjonsbaserte kunnskaper og historiske eksempler.
Treets grunnleggende kvaliteter og egenskaper.
Konstruksjon, sammenføyninger og overflater.
Arkitektoniske uttrykk ved trearkitektur i helhet og detaljering.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer , ekskursjoner og befaringer.
Deloppgaver.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4885 Trekonstruksjoner B
Wooden Constructions B
Faglærer: Professor Jan Helge Siem
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Kurset er 100 % integrert med emnet AAR4565 Trekonstruksjoner A og må derfor tas i kombinasjon med dette. Sensuren er basert på prosjektoppgavene som leveres i AAR4565 Trekonstruksjoner A.
Læringsmål: Målet med emnet er å gi kunnskaper der treets materialegenskaper, konstruktiv utforming og detaljering står sentralt i det arkitektoniske uttrykket.
Faglig innhold: Faglige delaspekt i emnet er: Trearkitektur, stedsanalyse, treets materialegenskaper, kjemisk og konstruktiv trebeskyttelse, brannegenskaper, konstruksjonslære rettet mot generell forståelse, eksempler på konstruksjonslære anvendt for å skape arkitektur.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et kunnskapsorientert emne som gjennomføres som forelesninger, seminarer og workshops. Disse blir gjennomført slik at de er tilpasset framdriften i prosjektoppgavene i emnet AAR4565 Trekonstruksjoner A. En ekskursjon er en viktig del av emnet.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4890 Visuell kommunikasjon 1B
Visual Communication 1B
Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper. Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4570 Visuell kommunikasjon 1 A.
Læringsmål: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuell presentasjon som praktisert av billedkunstnere og arkitekter.
Faglig innhold: Samtidsorienterte og samfunnsrelaterte problemstillinger innen estetisk visuelt uttrykk. Utvikling av en forståelse av begreper innen samtidskunsten og deres eventuelle relasjon til arkitekturen.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning, Forelesninger.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4895 Visuell kommunikasjon 3
Visual Communication 3
Faglærer: Professor Paul Brand
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Læringsmål: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuelle presentasjons former.
Faglig innhold: Faget vil ta for seg grafiske og fargemessige problemstillinger i forhold til kommunikasjon og informasjon.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4900 Arkitektur B
Architecture B
Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4901 Arkitektur C
Architecture C
Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Basiskunnskaper innen arkitektur.
Læringsmål: Videregående studier innen ett eller flere av de emneområder hvor fakultetet driver forskning eller undervisning.
Faglig innhold: Aktuelle oppgaver og problemstillinger som dukker opp utenfor rammene av den planlagte undervisning i andre prosjekt- og kunnskapsemner. Oppgavene vil være knyttet til de emneområder hvor fakultetet er forpliktet til å utvikle ny innsikt og kunnskap, og hvor en undersøkelse og fordypning gjennom et samarbeid mellom lærere og studenter vil være tjenlig.
Læringsformer og aktiviteter: Avhengig av den aktuelle oppgave.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4905 Byformingsteori
Urban Design Theory
Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Det forutsettes at arkitektstudenter har gjennomført grunnkurset Arkitektur 5 "By-og tettstedforming" samt ATH b eller tilsvarende. Byggstudenter som vil ta emnet forutsettes å ha gjennomført "Fysisk detaljplanlegging".
Læringsmål: Formidle forståelse av teoretiske rammer for dagens byplanlegging.
Faglig innhold: Nyere planhistorie og byformingsteorier - delvis med utgangspunkt i kunnskapsområder utenfor arkitektfaget. Egner seg som støttefag til "Byforming II".
Kursmateriell: En bok/artikkelsamling valgt fra en liste, kompendier.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, pensumlitteratur og seminarer. En del gjesteforelesninger.
Karakter settes på basis av tre korte essays med bakgrunn i pensumlitteraturen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		

AAR4910 Byggematerialer. Materialenes egenskaper, anvendelse og estetikk.
Building Materials. The caracter, application and aesthetic of materials.
Faglærer: Førsteamanuensis Finn Hakonsen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende.
Læringsmål: Å gi et forståelses - og kunnskapsgrunnlag for den enkelte. Dette på en måte slik at man styrker evnen til å gjøre bevisste valg og til å være operativ i arbeidsprosessen.
Faglig innhold: Kunnskaper om byggematerialenes egenskaper, anvendelse og estetikk.
1.Egenart: Struktur, holdbarhet, styrke, taktilitet og uttrykk.
2.Anvendelse: Bearbeiding, detaljering, økonomi, ressursbruk and FED.Konsekvenser relatert til energi- og miljøvennlig bygging.
3.Arbeidsmetoder hvor kunnskaper om og forståelse av materialer er sentrale i den kreative prosessen til å finne de arkitektoniske uttrykkene.
Læringsformer og aktiviteter: Metode : I kurset arbeides det i varierende grupper med à 2 studenter. Hver enkelt gruppe tar for seg ett materiale og undersøker ulike kvaliteter ved dette. Det vil også bli små prosjekteringsoppgaver for å lære om anvendelse av kunnskapene. Hver enkelt forplikter seg til å dele sine kunnskaper med de øvrige kursdeltakere. Etter kurset vil det bli gitt ut et kompendium som inneholder materialet som framkom i perioden.
Oppgaven : Hver gruppe starter med å tegne 1 horisontaldetalje av et hjørne samt 3 vertikaldetaljer i mål 1 : 5. Disse bør vise overgang bakke/vegg, vegg/tak og vindu/vegg. Det jobbes i hver gruppe med ett materiale som vil bli valgt på den første samlingen. Hver gruppe får tildelt ett materiale å tegne detaljer av. Studie av det samme materialet benytter gruppen også i sin rapport.
Arbeidsmåte : Det jobbes i gruppen à 2 personer med hele oppgave 1. Oppdeling i grupper foretas av på den første samlingen.
Det arbeides i grupper med 2 studenter i hver. I deloppgave 1 skrives et essay og i deloppgave 2 utføres en liten prosjekteringsoppgave. Studentene deltar aktivt i undervisningen ved å forelese og diskuterer.
Temaforelesninger og fellesgjennomgåelser.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4913 Eksperter i team, tverrfaglig prosjekt
Experts in Team, Interdisciplinary Project

Faglærer: Førsteamanuensis Are Risto Øyasæter
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Deltakelse alle onsdager

Faglig innhold: Alle øvrige opplysninger er i "Felles emnebeskrivelse for hele NTNU for studieåret 2005/06", se egen side i studiehåndboken.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4915 Energibruk- og ressursbruk i bygninger
Energy- and Resource Use in Buildings

Faglærer: Professor Anne Grete Hestnes
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Emnet vil være obligatorisk for studenter som tar prosjektemner på samme tema. Det kan også tas som frittstående kunnskapsemne.
Læringsmål: Emnets formål er å gi studentene en generell forståelse av vår energi- og ressurssituasjon og å gi en bred innføring i aktuelle muligheter for utforming og teknisk utrusting av bygninger med sikte på miljø-optimal bruk av energi og andre ressurser.
Faglig innhold: Tema presentert er: Ressursbegrepet. Norges energi- og ressurssituasjon. Energibruk i bygninger. Miljøkonsekvenser av energi- og ressursbruk ved lokalisering, utforming, produksjon, og drift av bygninger. Ulike tiltak for å redusere energibruk og/eller miljøbelastning.
Kursmateriell: Lechner, N. "Heating, Cooling, Lighting. Design Methods for Architects", ISBN 0-471-24143-1.
Diverse forelesningsnotater.
Læringsformer og aktiviteter: Kunnskapsstoffet presenteres i forelesninger og gjennom litteraturstudier. I tillegg gis obligatoriske øvinger som dels gir erfaring i bruk av analyseverktøy og dels gir studentene mulighet til å prøve ut aktuelle løsninger i gitte situasjoner.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1

AAR4920 Estetisk kommunikasjon
Visual Aesthetics

Faglærer: Førsteamanuensis Eivind Kasa
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Læringsmål: Estetisk kommunikasjon er først og fremst et teoretisk fag. Det undersøker estetiske problemstillinger innenfor arkitekturen, og generelle estetiske spørsmål slik de er relevante for denne.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og skriftlige øvinger som i enkelte tilfelle kan kombineres med praktiske.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4925 Industriell formgiving B
Industrial Design B
Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper i arkitektur.
Forkunnskapskrav: Emnet forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4615 Ind formgiving A.
Læringsmål: Studentene skal få innføring i aktuelle designfaglige problemstillinger i et arkitektonisk konsept med fokus på produktdesign. Det legges vekt på prosjekterings- og produktutviklingsmetodikk, dessuten modellarbeid i full skala av egne designløsninger. Kurset deles i 2 emneblokker, en for teori med 7,5 Sp og en for prosjektering med 15 Sp.
Faglig innhold: Den teoretiske delen består av forelesninger innen ulike designområder, øvelser i analyser og arbeidsmetodikk. I prosjekteringsemne legges det vekt på å utvikle enkeltprodukter eller systemer enten som selvstendige eller arkitekturintegrerte elementer. Disse oppgavene skal gi forståelse for design- og produktutvikling, metodikk og produksjonsmåter.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og arbeid i grupper eller individuelt, obligatoriske øvelser og felles ekskursjoner.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4930 Industrikultur
Industrial Architecture, Theory and History
Faglærer: Professor Harald Høyem
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kurset tar for seg modernismens kilder fra industrialiseringens mange epoker og formidler tolkninger av slike kilder og deres betydning for arkitekturen.
Casestudier illustrerer arkitektoniske og ingeniørtekniske byggverk fra 1700-tallet og fram til i dag. Forelesninger berører forholdet mellom slike eksempler og teoretiske, estetiske aspekter i arkitekturen.
Faglige delaspekt:
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og seminarer. Studentene presenterer casestudier i seminar. Engelsk/ norsk kommunikasjon.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4935 Virkning av lys i arkitektonisk sammenheng
Light and Space
Faglærer: Førsteamanuensis Barbara Matusiak
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Grunnundervisning for studenter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst. Grunnemne for studenter fra andre fakultet.
Læringsmål: Emne skal utvikle kompetanse på virkning av dagslys og kunstlys i arkitektonisk sammenheng.
Faglig innhold: Emne skal gi grunnlegende kunnskaper om elektriske lyskilder, dagslys som lyskilde, lysfordeling i rom, modelleringsevne av lyset, visuell persepsjon av lys og farger, armaturdesign og integrasjon av armaturer i rommets interiør.
Læringsformer og aktiviteter: Emne gjennomføres som forelesninger, demonstrasjoner, full-skala forsøk i romlaboratoriet, dataøvinger ved hjelp av lyssimuleringsprogrammer.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4937 Omgivelsesestetikk og stedsstudier
Enviromental Aesteticks and Place Studies
Faglærer: Professor Birgit Cold
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper i arkitektur, fysisk planlegging eller samfunnsfag. Emnet egner seg til å studere i sammenheng med kurs innen arkitektur, byforming og planlegging og samfunnsfag, som handler om relasjoner mellom mennesket og de fysiske omgivelser.
Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i teori og metode innen omgivelsesestetikk, arkitektur og stedsstudier, som bl a anvendes i en konkret stedstudie.
Faglig innhold: Emnet skal gi en generell forståelse av sammenheng mellom et steds utforming, arkitektur, og menneskets oppfattelse, forståelse og vurdering av det. Programmering, planlegging, utforming og vurdering av steder baseres på forståelse av en stedskontekst og av lekfolks og eksperter prefranser. Hvert emne følges opp av en teoretisk eller praktisk øving. Emnet dreier seg om teoretisk og empirisk kunnskap innen de tverrdisiplinære felt omgivelsesestetikk, omgivelsespsykologi og stedsteorier. Oppfattelse (persepsjon), iakttakelse, analyse, forståelse og vurdering av omgivelsenes utforming og karakter inngår i øvingene og i en stedsstudie.
Kursmateriell: Cold, B. (1988-2003) Arkitekturevaluering i teori og praksis. NTNU, Trondheim.
Cold, B. (2003) Foreløpig utgave av kapittel 1 - 4: Omgivelsesestetikk og velvære. NTNU, Trondheim.
Cold, B. (2002). Utdrag fra prosjektet "Skoleanlegget som lesebok" (Cold, 2003), om Gåturmetoden ---(s.47-59) og Resultater og diskusjon fra fire empiriske undersøkelser (s 92-98, + s 103, Seland). NTNU, Trondheim.
Nasar, J. L. (2000) The evaluative Image of Places. I, W. B. Walsh, K. H. Craik and R. H. Price (eds): Person-Environment Psychology. New Directions and Perspectives. Second Edition. Lawrence Erlbaum Ass. Publ., London.
Fallan, K. (2003). Den sømløse vev av sosio-design. NTNU, Trondheim.
Lappegard Hauge, Å. (2003). Semantisk differensial. NTNU, Trondheim
Johannsen, C. (2003) The Gap. Experts versus Lay People. NTNU, Trondheim
Læringsformer og aktiviteter: Seminarer med presentasjon og diskusjon av teorier og metoder innen omgivelsesestetikk, arkitektur- stedsforståelse og stedsvurdering. Studenter legger frem sine øvinger på hvert seminar og de diskuteres. En stedsstudie gjennomføres som gruppearbeid eller individuelt arbeid.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4945 Planlegging og bygging i utviklingsland
Planlegging and Construction in Developing Countries
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Kurset gir fortrinnsrett til AAR4525 "Byøkologisk planlegging i utviklingsland. Prosjekt", AAR4820 "Byøkologisk planlegging Teori" og AAR4816 "Byøkologisk planlegging. Metode".
Læringsmål: - Emnet skal gi innføring i grunnleggende forutsetninger og anvendbar kunnskap for gjennomføring av planlegging, infrastruktur og byggevirksomhet på et bærekraftig grunnlag i
utviklingsland.
- Metode for prosjekt-planlegging av utviklingstiltak læres og blir praktisert.
Faglig innhold: - Alternativ utviklingsteori, "øko-utvikling" og prinsipp for
territorial samfunnsutvikling og planlegging.
- Bosetting og boligproblem og politikk i utviklingsland.
- Rolle til infrastruktur i utvikling og byplanlegging.
- Bygg og alternativ materialbruk i utviklingsland.
- Kulturell kontinuitet og diversitet i utvikling.
- Planlegging under krise og etter katastrofer.
- Rolle til CBOs, NGOs og INGOs i utvikling.
- Deltaker-, problem- og målorientert-
prosjektplanleggings-metode (LFA) skal læres og
anvendes på gruppearbeid. Prosjektforslag beskrivelse skal
gjennomføres etter FN / NORAD mal.
- Prosjektevaluering.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et samarbeid mellom flere institutt ved Fakultetet for arkitektur og billedkunst, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det legges vekt på tverrfaglige seminarer med innledere også fra andre fakultet og fagfolk med bistandsrelevant erfaring. Eksempel ("case" - studier) presenteres og drøftes. En øvingsoppgave skal gjennomføres som gruppearbeid.
Emnet undervises felles med AAR4230.

Kompendium med pensumlit.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1

AAR4950 Programmering og evaluering av bygninger
Programming and Evaluation of Buildings

Faglærer: Førsteamanuensis Geir Karsten Hansen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ferdig med 3. årskurs grunnutdanning ved Arkitektstudiet NTNU eller tilsvarende. Gjennomført Arkitektur 6 (AAR4465/AAR4493) med Bygningsadministrasjon eller tilsvarende.
Læringsmål: Emnet skal gi basiskunnskap om programmering av byggeprosjekt med behovs- og virksomhetsanalyser, og metoder for evaluering av bygninger i bruksfasen.
Faglig innhold: Kurset vil ha fokus på programmeringsfasen som strekker seg fra byggherrens første ide om et byggeprosjekt, med behovsutredning og virksomhetsanalyser, frem til ferdig behandling og besluttet byggeprogram. En skal lære hva et program omfatter, hvem som deltar i programmeringen, innhenting og bearbeiding av informasjon og ulike arbeidsmåter/ teknikker brukt i programmeringsprosessen. Her inngår også oppbyggingen av et programdokument etter NS 3455.
I kurset vil en også gjennomgå ulike teknikker for evaluering av bygninger i bruk, POE - Post Occupancy Evaluation, som grunnlag for programmering av nye og vurdering av eksisterende bygninger.
Det vil bli lagt vekt på casestudier der en studerer hvordan programmeringen er utført som del av byggeprosessen, og workshops knyttet til gjennomgang av teori og ulike arbeidsmetoder for programmering/POE. Prosjektoppgaven omfatter analyse av program og rammebetingelser for et byggeprosjekt, og/eller en evaluering (POE) av bygget i bruk.
Kursmateriell: Kurskompendium og utvalgte lærebøker.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og workshops. Øvinger og prosjektarbeid utformes individuelt eller som gruppearbeid.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4955 Teori og eksperimentering B
Theory and Experimentation B

Faglærer: Førsteamanuensis Svein Wolle
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Forutsettes gjennomført AAR4465Arkitektur 6.
Tatt i kombinasjon med AAR4625 Teori og eksperimentering A.
Læringsmål: Emnet tar opp idestrømninger og formuttrykk i samtidsarkitekturen i den vestlige verden. Hensikten er å bevisstgjøre studentene om egne holdninger og forutsetninger i en studie- og arbeidssituasjon.
Faglig innhold: Teoretiske studier, skulputrale- og arkitektoniske formingsoppgaver.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og workshops.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4960 Virtuelt rom, bygning eller arena
Virtual Building

Faglærer: Førsteamanuensis Birgit Sudbø
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Basiskunnskaper innen IKT og innen arkitekturprosjektering.
Læringsmål: Eksperimentere, utforske og demonstrere muligheter ved anvendelse av IKT i arkitekturprosjektering.
Faglig innhold: Fokus på oppbygging og bruk av digitale 3D modeller for å simulere og analysere rom, konstruksjoner, klimapåvirkning og/eller son styringsverktøy og samarbeidsverktøy i byggeprosessen. Emnet skal gi en bred generell erfaring.
Samtidig skal studentene fordype seg i spesielle tema.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og undervisning knyttes til obligatoriske øvingsoppgaver.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4965 Visuell kommunikasjon 2 B
Visual Communication 2 B

Faglærer: Professor Paul Brand
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Gjennomført AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper. Forutsettes tatt i kombinasjon med AAR4630 Visuell kommunikasjon 2 A.
Læringsmål: Utvikling av konseptuelle form-, farge- og rom prosjekter, relatert til aktuelle arkitektoniske, kunstneriske problemstillinger. Parallelt ti prosjektene utvikles de praktiske emnene som tegning, fargebruk og modellering.
Faglig innhold: Prosjekter som eksperiment relaterte formingsprosesser i sammenheng med visuell idé-utvikling, under anvendelse av ulike presentasjonsmetoder.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR4970 Visuell kommunikasjon 4
Visual Communication 4

Faglærer: Førsteamanuensis Erling Stuart Rohde
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Emnene AAR4400 Form og farge 1 og AAR4435 Form og farge 2 eller tilsvarende forkunnskaper.
Læringsmål: Å gi et innblikk i metoder og anvendelse av visuelle presentasjons former.
Faglig innhold: Faget vil ta for seg grafiske og fargemessige problemstillinger i forhold til kommunikasjon og informasjon.
Læringsformer og aktiviteter: Seminar og personlig veiledning.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

EMNETABELL - MASTERSTUDIET I FYSISK PLANLEGGING

2005 - 2006 1)

Obligatoriske emne

Emnenr	Emnetittel	Haust	Vår	Merknader	Eksamen	Kar 2)
1. år						
AAR 4220	Fys oversiktsplanl	7,5 sp				TEØ
AAR4845	Landskapsplanl & GIS	7,5 sp				TE
FP4100	Byggeskikk og stedsform	7,5 sp				TØ
	Valgemne	7,5 sp		Sjå eiga liste		
AAR4215	Fys detaljplanlegg		7,5 sp			TEØ
BIO2050	Biologiske ressurser		7,5 sp	4		TE
SØK3501	Kommunal økonomi		7,5 sp	4		TE
	Valgemne		7,5 sp	Sjå eiga liste		
2. år						
FP4350	Planl teori & prosess	7,5 sp		3		TEØ
AAR4860	Plan og byggesak	7,5 sp				TEØ
FP4300	Prosjekt i fys plan	7,5 sp		3		TØ
	Valgemne	7,5 sp		Sjå eiga liste		
FP4400	Masteroppgåve i fys pl		30 sp	3		TØ

Valgemne

Emnenr	Emnetittel	Haust	Vår	Merknader	Fagprofil	Eksamen	Kar 2)
AAR4245	Byplanhistorie	7,5 sp			1, 2, 3		TE
AAR4804	Arkant	7,5 sp			3		BØ
AAR4825	Dokum og analyse	7,5 sp			3		TØ
AAR4828	Eiendomsutvikling	7,5 sp			1, 4		TEØ
GEOG1000	Menneske sted bygd	7,5 sp		4	1, 2		TE
TBA4135	Org/øk i BA prosjekt	7,5 sp		4	4		TEØ
TBA4155	Prosjektstyring 2	7,5 sp		4	4		TEØ
ARK1111	Intro ark vitenskap	7,5 sp		4	3		TE
SANT2006	Kultur natur miljø	7,5 sp	7,5 sp	3, 4	1, 2, 3		TE
AAR1000	Arkitekturhistorie		7,5 sp		3		TØ
AAR4225	Samord areal/transp		7,5 sp		1, 4		TEØ
AAR4905	Byformingsteori		7,5 sp		3		TØ
FP4200	Områdeutvikling		7,5 sp		1,4		TØ
SØK1101	Miljø ressursøkonomi		7,5 sp	4	2		TE
GEOG1001	Menneske sted by		7,5 sp	4	1, 2, 3		TE
TIØ4110	Økonomistyring		7,5 sp	4	4		TE
TIØ4215	Kontr rett forhandl		7,5 sp	4	4		TE
TIØ4245	Prosjektledelse 1		7,5 sp	4	4		TEØ
FY2290	Energiressursar		7,5 sp	4	2		TE

1) Det kan bli gjort endringar i studieplanen

2) T = bokstavkarakter
   B = bestått/ikkje bestått
   E = Eksamen
   Ø = øving/arbeid

3) Blir ikkje undervist kvart år

4) Emnebeskrivelser fra s. 87

Det kan være aktuelt å føre opp flere valgbare emner.
Dette vil bli opplyst om ved semesterstart.

FP4100 BYGGESKIKK STEDSFORM
Byggeskikk og stedsforming
Traditions in Urban Design
Faglærer: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Høst: = 7.50 SP
Tid: Tid og sted for undervisning kunngjøres på nett.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Gjennom emnet skal studentene utvikle forståelse for byggeskikk, estetikk og stedsforming. De skal bli kjent med begrepsapparat og metoder for å tolke og vurdere et steds karakter, beskrive kvaliteter som finnes der, og slik utvikle egne faglige oppfatninger som grunnlag for arbeid med en plan- og byggesak.
Forkunnskapskrav: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Emnet vil blant annet behandle:
- region, landskap og klima
- stedsanalyse, stedets struktur, bebyggelse, gater og plasser
- økologi og bærekraft

Læringsformer og aktiviteter: Emnet er bygd opp rundt flere semesteroppgaver som dels skal være individuelle og dels gruppearbeid. Oppgavene skal knyttes til aktuelle problemstillinger i praksis. Forelesinger og seminar er knyttet opp til arbeidet med semesteroppgaver.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

FP4200 OMRÅDEUTVIKLING
Områdeutvikling
Area Development
Faglærer: Førsteamanuensis Gerrit Mosebach
Vår: 12Ø = 7.50 SP
Tid: Tid og sted for undervisning kunngjøres på nett.
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi studentene trening i planarbeid for utvikling i et by- eller tettstedsområde. Det skal gi forståelse for sammenhengene mellom drivkrefter, aktører, planredskaper og løsningsmuligheter.
Forkunnskapskrav: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført første semester i masterstudiet i fysisk planlegging eller tilsvarende.
Planlegging for utvikling i et by- eller tettstedsområde sett fra en eiendomsutviklers perspektiv i møte med offentlige og allmenne interesser. Arbeidet består i å vurdere den eksisterende situasjonen (planer, tilstand osv), foreta et mulighetsstudie og utarbeide ett eller flere utviklingskonsept rettet mot definerte mål. Det skal utvikles forståelse for markedsmekanismene sett i forhold til samfunnsøkonomiske hensyn, og potensielle konflikter mellom disse.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er bygd opp rundt et større prosjektarbeid i grupper. Prosjektet skal knyttes til aktuelle og relevante problemstillinger i praksis. Forelesinger og seminar er knyttet opp til arbeidet med prosjektet.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

FP4300 PROSJ FYS PLANL
Prosjektoppgåve i fysisk planlegging
Project in Physical Planniing
Faglærer: Professor Tor Medalen, Førsteamanuensis Alf-Ivar Oterholm, Førsteamanuensis Kathrine Strømmen
Koordinator: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Høst: 12Ø = 7.50 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2005-2006
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gjere studentane i stand til å arbeide med komplekse planfaglege problemstillingar innan fysisk planlegging.
Forkunnskapskrav: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført fyrste året i masterstudiet i fysisk planlegging eller tilsvarande.
Emnet tek utgangspunkt i eit konkret by- eller tettstadsområde. Det skal gjennomførast situasjonsanalysar innan eit breitt spekter av tema. Ulike grupper skal arbeide med ulike tema. På grunnlag av analysearbeidet skal det utviklast konkrete planforslag.

Læringsformer og aktiviteter: Emnet skal gjennomførast som prosjektarbeid i grupper som kan settast saman på tvers av fagprofilane i masterprogrammet. Det blir arrangert seminar omkring viktige tema i prosjektarbeidet.
Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

FP4350 PLAN TEORI & PROSESS
Planleggingsteori og planprosesskunnskap
Planning theory and planning process skills

Faglærer: Professor Tor Medalen
Høst: 3F+5Ø+4S = 7.50 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2005-2006
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kursets mål er at studentene skal forstå behovet for konstruktivt samarbeid i fysisk planlegging og være i stand til å organisere et opplegg for praktisk prosjektsamarbeid og befolkningsmedvirkning
Forkunnskapskrav: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: En viss kunnskap om Plan- og bygningslovgivning og framgangsmåter i oversikts- og detaljplanlegging
Kurset vil gi en innføring i planleggingsteori med vekt på planprosessen og befolkningsmedvirkning. Kurset vil ta utgangspunkt i planlegging i en demokratisk samfunn, med vekt på samarbeidsteknikker.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger
Kursmateriell: Kurset vil bygge på et kompendium med utvalgte artikler og utdrag fra bøker, bl.a. Lindbloms The Intelligence of Democracy og Schöns The Reflective Practitioner. Aktuell lærebok for norske studenter er Asle Farners Verksted som verktøy i plan- og utviklingsprosseser.
Vurderingsform: Rapport/Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN			50/100	
GODKJENT RAPPORT			50/100	

FP4400 M OPPG FYS PLANL
Masteroppgåve i fysisk planlegging
Master Thesis in Physical Planning

Faglærer: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Vår: = 30.0 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2005-2006
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Vurderingsform: Avhandling

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
AVHANDLING		1/1		

Master of Science in Urban Ecological Planning

Compulsory core courses:

Semester:	Subject no.:	Title:	Autumn	Spring
1.sem	AAR4525	Urban Ecological Planning in Developing Countries. Project work	15 Sp	
1.sem	AAR4816	Urban Ecological Planning. Method	7,5 Sp	
1.sem	AAR4820	Urban Ecological Planning. Theory	7,5 Sp	
2.sem		Electives (see list)		15 Sp
2.sem	AAR5300	Urban Ecological Planning in Diverse Cultures		15 Sp
3.sem	AAR5200	Analysis of Field Work for M.Sc. thesis in Urban Ecological Planning	15 Sp	
3.sem	FP4350	Planning theory and planning process skills	7,5 Sp	
3. sem		Electives (see list)	7,5 Sp	
4.sem	AAR5400	Mastergrad		30 Sp

AAR4525 **Urban Ecological Planning in Developing Countries. Project Work**

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness
Duration: 1 term (autumn semester 2005)
Credits: 15 sp

The project is accomplished through a two months intensive field work in a city in a developing country. The students are engaged with ? the real ?on site? experience, through cooperation with local interest partners, together with formal and informal institutions. This is to give insight in the premises and the content of the local transformation processes, and demands for constructive solutions for improvement. Local persons are engaged to conduct a stronger and better group work. The project is presented for local users, interest partners, planners and local students and teachers. The group projec is accomplished in Norway with emphasis on theory and method. Accomplishment: Group work and seminars. This is a very intensive course, where the project work is at the center. This is an international course with NORAD and quota students, European exchange students and Nordic students. The accomplishment of the course gives emphasis to multi-cultural and multi-disciplinary studies.

Course reading: Compendium prepared by the course responsible.
Examination: Evaluation of group work and presentation.

AAR4816 **Urban Ecological Planning. Method**

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness
Duration: 1 term (autumn semester 2005)
Credits: 7.5 sp

The method will be applied in the project work which starts with a two months intensive field work in a city in a developing country. The students are engaged with "the real -on site" experience, through cooperation with local interest partners, together with formal and informal institutions. In this work will 'integrated action planning' be central, in addition will the students apply "Logical Framework Approach". This is based on NORAD and FN's standard for project planning. The methodology gives emphasis to working methods which gives insight in the local background of transformation processes, and to conduct constructive solutions for improvement. How can the local community and its premises be advocated? The project is presented for local users, interest partners, planners and local students and teachers. The group project is accomplished in Norway with emphasis on theory and method. Accomplishment: Seminars. This is a very intensive course, where the project work is the main assessment. International course with NORAD and international quota students, European exchange students and Nordic students. The accomplishment of the course emphasis multi-cultural and multi-disciplinary studies.
Course reading: Compendium prepared by the course responsible.
Examination: Oral exam.

AAR4820 **Urban Ecological Planning. Theory**

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness
Duration: 1 term (autumn semester 2005)
Credits: 7.5 sp

The theory will be applied in the project work which starts with a two months intensive field work in a city in a developing country. The students are engaged with "the real -on site" experience, through cooperation with local interest partners, together with formal and informal institutions. The theory emphasis principles within urban ecological planning, central discussion of development and modernization paradigms, theories within alternative development, theory of sustainable use of areas and urban approaches in developing and industrialized countries. Theoretical issues within communicative and democratic planning will also be discussed. The aim is to gain understanding in the local background of transformation processes and to conduct constructive solutions for improvement. The project is accomplished in Norway with emphasis on method and theory.
Accomplishment: Seminars. This is a very intensive course, where the project work is the main assessment. International course with NORAD and international quota -students, European exchange students and Nordic students. The accomplishment of the course gives emphasis to multi-cultural and multi-disciplinary studies.

Course reading: Compendium prepared by the course responsible.
Examination: Oral exam.

AAR5300 **Urban Ecological Planning in Diverse Cultures**

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness
Duration: 1 term (spring semester 2006)
Credits: 15 sp

The course will elaborate on theories of urban ecology and on methods of urban ecological planning and management. There will be introductions to value issues in theory, and to process-oriented and system-based theory taking up conditions for urban transformation and the complexity of relationships.
Planning and management methods for sustainable urban development based on urban ecological principles will be addressed through analysis of relevant international and Nordic case studies. Issues theory and method will be discussed in relation to urban ecological planning at various levels of planning, boundaries, processes of segregation and urban transformation.
Teaching method: Concentrated lectures, seminars and project work. The students must be prepared to participate actively. The writing of an essay is required.

Course reading: Compendium prepared by the course responsible.
Examination: Term paper which will be evaluated.

FP4350 **Planning theory and planning process skills**

Faglærer: Professor Tor Medalen
Høst: 3F+5Ø+4S = 7.50 SP
Tid: Undervises ikke studieåret 2005-2006
Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Some knowledge of Planning and Building Acts and methods in supirior and detailed planning.
The course will introduce the students to planning theory focusing on the planning process and citizen participation. The course will be based on planning in a democratic society emphasising methods of co-operation
The course will include a compendium with selected articles on plannning as a societal activity, planning theory and collaborative methods, including Lindblom's The Intelligence of Democracy and Schön's The Reflective Practitioner.
Lectures and excercises.
The objective of the course is for the students to obtain knowledge about the need for constructive co-operation in physical planning and that they should be able to organise practical project co-operation and citizen participation.

AAR5400 **Master of Science thesis in Urban Ecological Planning**

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness and /or appointed supervisors
Credits: 30 sp

The thesis consists of a scientific presentation of a chosen topic. The thesis should be ca. 100 pages. The student must prepare a project proposal of a least 4 pages before the 15th February in the second semester. On the basis of the project proposal, a faculty member will be appointed as superviso in accordance with the guidelines approved by the Board of the Department. The supervisor must be kept informed about the progress of the writing Seminars with emphasis on theoretical and practical issues related to the writing of a master's thesis will be held during the first and the second year

Students are expected to present their thesis work for fellow students and faculty members at 2 seminars. It is recommended that students start t work on their thesis in their second semester. The last spring semester is fully devoted to the thesis.

Thesis evaluation: Thesis and presentation. The presentation is used to adjust the grade given for the thesis.
This course is only for students who are taking the full study in M.Sc. in Urban Ecological Planning.

AAR5200 Analysis of Field Work for M.Sc. thesis in Urban Ecological Planning

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness and /or appointed supervisors
Credits: 15 sp
Duration: 1 term (autumn semester 2006)

A field work plan shall be presented for and approved by the course responsible and / or the appointed supervisor prior to the field work. The fiel work is for a two month period during the summer between the second and the third semester. The fieldwork should preferably be in the hom country of the participant from a developing country. During the third semester the field work results shall be recorded, analysed and presented.

Evaluation: Evaluation based on pre-fieldwork plan, recording and analysis of field work results and presentation.

Electives:

Subject no.	Title:	Note	Autumn	Spring
AAR8100	**Housing Theory and History**	**1**	**7,5 Sp**	
GEOG3050	**Theories of Social Change**	**1**	**15 Sp**	
GEOG3561	**Gender and Social Change**	**1**	**7,5 Sp**	
GEOG3505	**Landscape and Planning**	**1**	**15 Sp**	
GEOG3506	**Geography, Health and Development**	**1**	**7,5 Sp**	
AAR5250	**Preparation for fieldwork for master's student**	**2**		**7,5 Sp**
GEOG3052	**Research Methodology**	**2**		**15 Sp**
AAR4945	**Planning and Construction in Developing Countries**	**2**		**7,5 Sp**
AAR5260	**GIS in Urban Planning**	**2**		**7,5 Sp**

1)
Autumn:
Elective courses offered during the autumn can only be selected if a study plan tailored to the M.Sc. thesis subject is agreed with the Faculty, and recommended by the M.Sc. thesis supervisor and course responsible.
2)
Spring:
Elective courses amounting to 15 Sp shall be selected from the above list.

AAR5250 Preparation for fieldwork for master's students

Course responsible: NN
Duriation: 1 term (spring semester)
Credit: 7.5 sp

The course is to give basic knowledge of research to students who are to use research methods in relation to a project.
The student learn how to write a project proposal how to carry out a research project and write a research rapport. The student will learn to read and evaluate research reports based on different methods and approaches.
Various research methods will be reviewed (hypothesis-testing vs. hypothesis generating, deductive vs. inductive) in relation to real projects and literature about research methods. Through presentation of their own projects, students will learn to evaluate their own and others research designs. Written presentations will be revised to become a project proposal.

It is recommended to take the course in "Preparations for fieldwork for master's students" or the GEOG 3052 course in "Research Methodology". Students are recommended to apply for admission also in "Preparations for fieldwork for master's students" if they apply for joining GEOG 3052. Seats for GEOG 3052 are limited.

Examination: Student evaluation is based on exercises and paper.

GEOG 3052 Research Methodology

Course responsible: NN
Duration: 1 term (spring semester)
Course credits: 15 sp

This course is only for students who are taking the MPhil in Social Change.
Aims and description of the course:

The course will give an introduction to research methodology and different kinds of research methods, covering both qualitative and quantitativ approaches. The aim of the course is to give students the necessary tools for their thesis work, concerning defining a research problem, making research design, and techniques for data collection and analysis.
The course builds on a common introductory course and a choice of modules. Each student chooses 1 out 2 modules, one covering quantitative an one covering qualitative methodologies.
The field trip is a compulsory part of the course. One of the aims of the field trip is to give students practical training in using different methods Participation in preparatory lectures and seminars for the field trip is compulsory. After the field trip all students must write contributions to common report (group work). The report contributions have to be approved by the Department, but a grade will not be given.

It is recommended to take the course in "Preparations for fieldwork for master's students" or the GEOG 3052 course in "Research Methodology" Students are recommended to apply for admission also in "Preparations for fieldwork for master's students" if they apply for joining GEOG 3052 Seats for GEOG 3052 are limited.

Field trip: 7-10 days (incl. preparations compulsory
Assessment: Assignment and oral exam

AAR 4945 Planning and Construction in Developing Countries

Course responsible: Professor Hans Christie Bjønness
Duration: 1 term (spring semester)
Credit: 7.5 sp

The course offers an introduction to issues that are important for an understanding of planning, construction and infrastructure in developing countrie (ideology, cultural, social and geographical issues, economy, resources, technology, etc.). Focus will be on those features that differ fundamentall from industrialised countries, with particular emphasis on problems related to the practical implementation of projects.
The project work, which is a compulsory part of the course, emphasises project planning techniques, and gives an introduction to writing a projec document using the UN format. The course is interdisciplinary both in content and participation. The course is offered for M.Phil. in Social Chang students and also for other faculties of NTNU.

Course reading: Compendium prepared by the course responsible.
Examination: Approved obligatory project-work and written examination.

AAR 5260 GIS in Urban Planning
Course responsible: Associate professor Alf Ivar Oterholm
Duration: 1 term (spring semester)
Credit: 7.5 sp

The course is an introduction to Geographical Information Systems (GIS). Theory, methods, techniques and applications are illustrated in lectures, seminars, demonstrations and practical exercises. Issues that will be covered are: the GIS concept, the raster and vector principles, data capture, data modelling, handling of attribute tabular data, spatial analysis and query, mapping layout etc.

Course material: Heywood, Ian & al., 2002: An Introduction to Geographical Information Systems.
.
Examination: Oral examination

AAR8100 Housing Theory and History

Course responsible: Professor Sven Erik Svendsen
Duration: 1 term (autumn semester)

The objective is to provide an increased understanding of the development of the shelter sector in view of historical, cultural and professional factors. A presentation of relevant theoretical and historical issues and a discussion of different typologies and of contemporary housing and settlement interventions will form the main content of the course.
Classes will be conducted as seminars based on a list of compulsory literature.

Examination: An essay, or a term report dealing with an agreed topic within the theme of the course to be written, written at the end o the course.

GEOG 3050 Theories of Social Change

Course responsible NN
Credits: 15
Semester: 1 semester (autumn)
Lectures: 28 hours

GEOG 3050 Theories of social change is compulsory for students at the MPhil in Social Change and elective for students doing a Master in Geography. The course serves as an introduction to the main theme of the Social Change programme. Students shall broaden their knowledge of theories of social change through an introduction to different analytical perspectives on the study of social change. The course will focus on conceptualisations of development and social change, and on themes such as the relationship between growth and poverty, globalisation and processe of marginalisation. The course will also include presentations of relevant empirical material from research within development studies. The teachers for the course represent several disciplines within the social sciences.

M.Sc. in Urban Ecological Planning course have to apply for this course. Limited seats.

Obligatory: Assignment
Assessment: Written exam (6 hours)

GEOG 3561 Gender and Social Change
Course responsible: NN
Credits: 7.5
Semester: 1 semester (autumn)

The course offers an introduction to the main themes of Norwegian and international social scientific research on gender, and provides a theoretical platform for further studies of gender-related issues. The course seeks to combine an interdisciplinary and subject-specific approach. It aims at outlining different perceptions of gender within different social-scientific traditions. Theoretical and methodological problems related to the use of gender as an analytical category and how these are manifested in social scientific research will be treated. The course will also include presentations of empirical material from gender-specific research within the field of geography and other social scientific disciplines. The course will be based on a few introductory lectures and on individual study with reading lists.

M.Sc. in Urban Ecological Planning course have to apply for this course. Limited seats.

Assessment: Written exam (4 hours)

GEOG 3505 Landscape and Planning

Course responsible: NN
Credits: 15
Course duration: 1 semester (autumn)
The course discusses theoretical and methodological questions concerning landscape in relation to planning. The course will consider landscape as a concept, landscape values, and theoretical and methodological problems within landscape planning and landscape management. Social Change-students will write an individual paper based on the recommended reading for the course.
Geography master students will participate in a project exercise in which students carry out fieldwork, interviews and document analysis of an actua planning situation in which landscape and environmental values are involved. The project work will normally be carried out as group work. The ain of the project is to give insight into how and to what extent regard for landscapes and environments will be taken into account in planning an management, and also to illustrate which landscape and environmental problems are encountered in the general planning process.

The lectures will normally be given in English. Social Change-students will write their individual paper in English. The practical coursework fo Geography master students will be conducted in Norwegian, and the group reports will normally be written in Norwegian.
There will be given one combined grade for the project paper and the oral exam.

M.Sc. in Urban Ecological Planning course have to apply for this course. Limited seats.

Assessment: project/practical work + oral exam

GEOG 3506 Geography, Health and Development

Course responsible: NN
Credits: 7.5
Semester: 1 semester (autumn)

The course will be given in English and is designed for 3 groups:

- Students on the MPhil in Social Change (anticipated to be the largest group

Other (Norwegian) Geography Master students

- Master students studying Health in ISH who take this course as an elective (listed in the study plan as an optional course for this study).

The course provides a general introduction to geographical aspects in health, with two main focuses:

- Health status, disease/injury and risk/risk factors

The geography of different levels of health services, with emphasis on demand and use, offer and accessability, development, and treatment (self treatment, care and cure)

Aim and description of the course:
The course has a development perspective with emphasis on the situation in developing countries. More general international development trends are also covered. In addition to a common core curriculum, in-depth courses (curriculum options) are available: one which focuses on developing countries and one which is on western countries (focusing on the situation in Norway). The course covers studies on approaches to quantitative and qualitative methods. Case studies. Part of the course will be based on individual reading, which will provide a basis for carrying out the assignment. These projects will be presented in seminars. A seminar will also be held on researching health and health geography in libraries and databases (3 hours).

Assignment and presentation must be approved before the student is allowed to take the exam.

M.Sc. in Urban Ecological Planning course have to apply for this course. Limited seats.

Obligatory: Assignment and presentation
Assessment: Written exam (4 hours)

EMNETABELL – BACHELOR I BILLEDKUNST 2005/2006

1. – 3. årskurs for studenter opptatt 2005

Emnenr	Emnetittel	Anm.	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs							
BK1160	Introduksjon til fagstudiet		22,5 Sp		22,5 Sp		BØ
	Perspektivemne	2	7,5 Sp		7,5 Sp		
EKPH0001	Filosofi viten teori	1		7,5 Sp	7,5 Sp		BØ
BK1200	Atelierarbeid			22,5 Sp	22,5 Sp		BØ
2. årskurs 2006/2007							
BK2300	Kunst utvikling 1		30 Sp		30 Sp		BØ
BK2450	Kunst utvikling 2			30 Sp	30 Sp		BØ
3. årskurs							
BK2500	Kunst utvikling 3		30 Sp		30 Sp		BØ
BK2600	BFA utstilling			30 Sp	30 Sp		BØ

1. Emnebeskrivelse s. 87
2. Emnebeskrivelse s. 80

2. årskurs Overgangsordning for studenter opptatt 2004

2. årskurs							
BK2300	Kunst utvikling 1		30 Sp		30 Sp		BØ
BK2400	Kunst utvikling 2			22,5 Sp	22,5 Sp		BØ
	Perspektivemne	2		7,5 Sp	7,5 Sp		

EMNETABELL – MASTER I BILLEDKUNST 2005/2006

4. og 5. årskurs

Fagnr	Fagtittel	Høst	Vår	Sum Sp	Eksamen	Kar
1. årskurs						
BK3150	Avansert kunst arb	30 Sp		30 Sp		BØ
BK3200	Avansert kunst arb		30 Sp	30 Sp		BØ
2. årskurs						
BK3300	Masterutstilling	30 Sp	30 Sp	60 Sp		BØ

MASTER- OG BACHELORSTUDIET I BILLEDKUNST

BK1160 Introduksjon til fagstudie
Introduction to the degree program
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Høst: 22.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse i Åpen dag med påfølgende gjennomgang

Anbefalte forkunnskaper: Forkunnskapskrav
Faglig innhold
Kursmateriell
Læringsformer og aktiviteter
Læringsmål
Forkunnskapskrav: Opptatt til studiet gjennom opptaksprøve
Læringsmål: Studentene kommer i gang med sitt eget kunstneriske arbeid. Den kunstneriske praksisen må gis mulighet til utfoldelse parallelt med den teoretiske delen som Innføringsemne 1 representerer slik at de kunstneriske konseptene også kan gis en form.
Faglig innhold: Basiskompetanse for å kunne arbeide selvstendig i verkstedene
Læringsformer og aktiviteter: 1Tekniske introduksjonskurs (obligatorisk). 2 Studierise til et internasjonalt kunstevent av betydning (Venezia, Dokumenta e.l.) eller et internasjonalt senter for kultur og kunst. 3 Kunstnerisk arbeid: Gjennom individuelle samtaler, felles gjennomganger, diskusjoner, prosjekter og utstillinger utvikler studentene sitt eget kunstneriske arbeid. Deltagelse i felles førsteårsprosjekt. Obligatorisk deltagelse i "Åpen dag" - utstilling med påfølgende gjennomgang
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK1200 Atelierarbeid
Studio Work
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Vår: 22.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse i semesterutstilling med påfølgende gjennomgang

Anbefalte forkunnskaper: Innføringsemne 3 ved Kunstakademiet
Læringsmål: Studenten vil nå ha den nødvendige teoretiske plattform og de tekniske kurser for å kunne begynne utviklingen av et eget kunstnerisk språk.
Faglig innhold: Videreutvikle den teoretiske og konseptuelle forståelsen.
Studenten skal trenes i å kunne presentere sine kunstneriske arbeider og faglige synspunkter.
Læringsformer og aktiviteter: Selvstendig arbeid i atelierene.
Samtaler med faste lærere så vel som gjestelærere
Studenten presenterer et valgfritt emne. Samtalebasert teoriundervisning og forelesninger.
Muligheter for å delta på kunstneriske prosjekter og workshops og spesialkurs som Photoshop, Final Cut, fotokurs, silketrykk etc.
Obligatorisk deltagelse i semesterutstilling med en påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK2300 Kunstnerisk utvikling 1
Artistic Development 1
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Høst: 30.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse på Åpen dag med påfølgende gjennomgang

Anbefalte forkunnskaper: Gjennomført første studieår ved KIT.
Læringsmål: Faglig fordypning som kan føres videre i MFA studiet. Studenten skal i samråd med hovedveileder utvikle et selvstendig kunstnerisk

språk gjennom kunstnerisk praksis.
Faglig innhold: I møte med medstudenter og lærere skal studenten opparbeide evne til kritisk refleksjon og en forståelse for dagens kunstdiskurs.
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs. Samtalebasert teoriundervisning , forelesninger, seminarer, diskusjonsgrupper og gjennomganger. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Deltagelse på utstillingen "Åpen dag" med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK2400 Kunstnerisk utvikling 2
Artistic Development 2
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Vår: 22.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse i semesterutstilling med påfølgende gjennomgang

Anbefalte forkunnskaper: Kunstnerisk utvikling del 1
Læringsmål: En videreføring av del 1. På dette stadiet av studiet legges det stadig større vekt på studentens selvstendiggjøring. Konseptuell og teknisk fordypning.
Studenten skal øve opp sin muntlige fremstillingsevne ved å presentere sitt kunstneriske arbeide.
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Samtalebasert teoriundervisning. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Presentasjon av eget kunstnerisk arbeide gjennom deltagelse i "Show and Tell". Obligatorisk deltagelse på semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK2450 Kunstnerisk utvikling 2
Artistic Development 2
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Vår: 30.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse i semesterutstilling med påfølgende gjennomgang

Anbefalte forkunnskaper: Kunstnerisk utvikling del 1
Læringsmål: En videreføring av del 1. På dette stadiet av studiet legges det stadig større vekt på studentens selvstendiggjøring. Konseptuell og teknisk fordypning. Studenten skal øve opp sin muntlige fremstillingsevne ved å presentere sitt kunstneriske arbeide.
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Samtalebasert teoriundervisning. Mulighet for utveksling til andre kunstakademier gjennom Nordplus eller Socrates. Presentasjon av eget kunstnerisk arbeide gjennom deltagelse i "Show and Tell". Obligatorisk deltagelse på semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK2500 Kunstnerisk utvikling 3
Artistic Development 3
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Høst: 30.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse på Åpen dag med påfølgende gjennomgang

Anbefalte forkunnskaper: Kunstnerisk utvikling del 2
Læringsmål: En videreføring av del 2. Studenten fortsetter arbeidet med å utvikle sitt kunstneriske språk og evne til å realisere sine kunstneriske mål gjennom selvstendig arbeid i atelieret, individuelle - og gruppevise samtaler og gjennomganger.
Teoriundervisningen fokuserer spesielt på studentens evne til å reflektere rundt sitt kunstneriske arbeide.
Læringsformer og aktiviteter: Fordypning egne arbeider i atelieret, spesielle prosjekter, tekniske kurs, deltakelse på seminarer og forelesninger. Det arrangeres et skrivekurs spesielt med tanke på avsluttende BFA besvarelse. Obligatorisk deltagelse på semesterutstilling (Åpen dag) med påfølgende gjennomgang

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK2600 BFA utstilling
BFA Exhibition

Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Vår: 30.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: BFA-utstilling, godkjent tekst med refleksjoner over eget arbeid.

Forkunnskapskrav: Kunstnerisk utvikling 1, 2 og 3.
Læringsmål: Presentasjon av det kunstneriske resultatet av Bachelorstudiet i billedkunst.
Refleksjon rundt eget kunstnerisk arbeid.
Bachelorstudiet avsluttes med en felles utstilling i Galleri KIT. Utstillingen bedømmes av en ekstern sensor. Vurdering er bestått/ ikke bestått.
Læringsformer og aktiviteter: Gruppeutstilling i KiT galleri. Studentgruppen organiserer utstillingen og planlegger de forskjellige produksjonsledd med egen intern veileder /koordinator. Deltagelse i dette arbeidet krever tilstedeværelse av studenten. I tillegg til utstillingen skriver hver student en kort tekst. Denne skal være en refleksjon rundt studentens kunstneriske arbeid, og den blir bedømt bestått / ikke bestått.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK3150 Avansert kunstnerisk arbeid
Advanced Artistic Work

Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Høst: 30.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse på semesterutstillinger med påfølgende gjennomgang

Forkunnskapskrav: BFA eller tilsvarende.
Læringsmål: Studentene skal utvikle sitt kunstneriske prosjektkonseptuelt, praktisk og teoretisk. Individuelle løsninger med hovedvekt på å utnytte den enkeltes potensiale. Studentgruppen skal utvikles til kritisk tenkning og i å bli mer selvhjulpne.
Faglig innhold: Videreutvikle studentens evne til kritisk argumentasjon og forståelse for sin egen plass i dagens kunstverden.
Læringsformer og aktiviteter: Selvstendig atelierarbeid. Seminarer som fokuserer på hvordan dagens kunstdiskus påvirker den kunstneriske praksis Studentene leverer essay, holder forelesninger eller leder seminarer, eller en kombinasjon av dette. Obligatorisk deltagelse i semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK3200 Avansert kunstnerisk arbeid
Advanced Artistic Work

Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Vår: 30.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse på semesterutstillinger med påfølgende gjennomgang

Forkunnskapskrav: BFA eller tilsvarende.
Læringsmål: Studentene skal utvikle sitt kunstneriske prosjekt - konseptuelt, praktisk og teoretisk. Individuelle løsninger med hovedvekt på å utnytte den enkeltes potensiale. Studentgruppen skal utvikles til kritisk tenkning og i å blir selvhjulpne billedkunstnere på høyeste nivå.
Faglig innhold: Videreutvikle studentens evne til kritisk argumentasjon og forståelse for sin egen plass i dagens kunstverden.
Læringsformer og aktiviteter: Selvstendig atelierarbeid. Seminarer som fokuserer på hvordan dagens kunstdiskurs påvirker den kunstneriske praksis. Studentene leverer essay, holder forelesninger eller leder seminarer, eller en kombinasjon av dette. Obligatorisk deltagelse i åpen dag / semesterutstilling med påfølgende gjennomgang.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK3300 Masterutstilling
Master Exhibition
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes, Professor Dubravka Sambolec, Førsteamanuensis Ivar Gravem Smedstad
Koordinator: Professor Kristin Bergaust
Undervisning: Høst: 60.0 SP (høst 30 Sp + vår 30 Sp)
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Deltagelse på Åpen dag med påfølgende gjennomgang

Forkunnskapskrav: Avansert kunstnerisk arbeid (1. studieår master i billedkunst ved KIT)
Læringsmål: Den kunstneriske prosessen og studentens utvikling av sitt kunstneriske prosjekt er hovedmålet for MFA studiet. Det siste studieåret ha derfor hovedfokus på arbeidet mot den avsluttende masterutstilling i Trondheim Kunstmuseum. Dette skal være en utstilling på et høyt profesjonelt nivå.
Faglig innhold: Arbeidet med den avsluttende katalogen, og teksten til denne bør også gå inn som en del av teoriprogrammet. Det er viktig i denne sammenhengen at det kunstneriske arbeidet kommer i første rekke, og at den teoretiske delen kommer som en støtte til dette, og som en tydeliggjøring av studentenes intensjoner og en utvikling av deres kunstneriske referanser
Læringsformer og aktiviteter: Arbeid mot avsluttende katalog og masterutstilling i Trondheim Kunstmuseum. For samarbeid og utvikling kreves tilstedeværelse av studenten.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK4100 Arkitektur og foto - en introduksjon til historie, teori og praksis i arkitekturfotografi
Architecture and Photography - An Introduction to the History, Theory and Practice of Architectural Photography
Faglærer: Professor Gerhard Uwe Stromberg
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten skal oppnå basiskunnskaper for selvinitiert arbeid innenfor arkitekturfotografering, fra studiofotografering av arkitekturmodeller, gjennom interiør- og eksteriørfotografering og fotografering fra det urbane rom.
Farge og svart/hvit (50%)
Faglig innhold: 1. Grunnleggende kunnskap i fotografiets historie, med vekt på utviklingen innen arkitekturfoto og foto fra det urbane rom (20%).
2. Forståelse av teoretiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og foto (10%).
3. Utvikle forståelse for samtidens samarbeidspraksis og kryss-fertilisering mellom arkitektur og foto (10%).
4. Utvikle et kritisk rammeverk for forståelse og evaluering av arkitekturfoto (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 12 studenter
Forelesninger
Seminar
Workshops
Selvinitierte studier og mørkeromsarbeid
Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK4150 Kunst i Fellesskapets Rom
Art and Public Space
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenter fra Arkitektur og Billedkunst skal gjennom ulike øvelser, teoretiske diskusjoner og praktisk arbeide i skala 1:1 etablere en felles platform for kritisk vurdering og forståelse av skala og romproblematikk generelt og spesielt den offentlige rom (50%).
Faglig innhold: 1. Studentne skal få generell prosjekteringserfaring og kunnskap i å visualisere ideer gjennom arbeide i arkitekttegninger, 3D og modeller (10%). 2. Tilrettelegging og gjennomføring av temporære stedsspesifikke hendelser. (workshop/events/performance) (30%). 3. Forståelse av teoretiske-, historiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og kunst (10%).

Læringsformer og aktiviteter: Max 10 studenter.
Forelesninger Seminarer Workshop Selvinitierte studier Kollokiver Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK4200 Kunst i Fellesskapets Rom
Art and Public Space
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenter fra Arkitektur og Billedkunst skal gjennom ulike øvelser, teoretiske diskusjoner og praktisk arbeide i skala 1:1 etablere en felles plattform for kritisk vurdering og forståelse av skala og romproblema-tikk generelt og spesielt det offentlige rom (50%).
Faglig innhold: 1. Studentene skal få generell prosjekteringserfaring og kunnskap i å visualisere ideer gjennom arbeide i arkitekttegninger, 3D og modell (10%).
2. Tilrettelegging og gjennomføring av temporære stedsspesifikke hendelser (workshop/events/performance) (30%).
3. Forståelse av teoretiske-, historiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og kunst (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 10 studenter
Forelesninger
Seminarer
Workshop
Selvinitierte studier
Kollokvier
Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK4250 Arkitektur og foto - en introduksjon til historie, teori og praksis i arkitekturfotografi
Architecture and Photography - An Introduction to the History, Theory and Practice of Architectural Photography
Faglærer: Professor Gerhard Uwe Stromberg
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten skal oppnå basiskunnskaper for selvinitiert arbeid innenfor arkitekturfotografering, fra studiofotografering av arkitekturmodeller, gjennom interiør- og eksteriørfotografering og fotografering fra det urbane rom. Farge og svart/hvit (50%)
Faglig innhold: 1. Grunnleggende kunnskap i fotografiets historie, med vekt på utviklingen innen arkitekturfoto og foto fra det urbane rom (20%). 2. Forståelse av teoretiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og foto (10%). 3. Utvikle forståelse for samtidens samarbeidspraksis og kryss-fertilisering mellom arkitektur og foto (10%). 4. Utvikle et kritisk rammeverk for forståelse og evaluering av arkitekturfoto (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 12 studenter Forelesninger Seminar Workshops Selvinitierte studier og mørkeromsarbeid Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

PERSPEKTIVEMNER SOM TILBYS:

FRA0501 Fransk I
French I
Faglærer: Universitetslektor Sophie Marie Roger Vauclin
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Diktat, 5-10 min.

Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal få ferdigheter i normal fransk dagligtale. De skal kunne føre elementære samtaler på fransk, samt lese og skrive enklere tekster. Studentene skal også få noe kjennskap til fransk kultur og samfunnsliv.
Faglig innhold: Emnet gir en innføring i fransk allmennspråk med vekt på uttale, lytteforståelse, grunnleggende grammatikk og skriftlige øvelser. Emnet gir også et lite innblikk i fransk kultur og samfunnsliv gjennom tekststudium og samtale.
Kursmateriell: Le Nouveau Sans Frontières 1 + Cahier d'exercises
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og gruppeundervisning. Karakteren som blir gitt på skriftlig eksamen kan endres med inntil én karakter etter muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	
MUNTLIG EKSAMEN	10 minutter		

FRA0502 Fransk II
French II
Faglærer: Universitetslektor Sophie Marie Roger Vauclin
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Diktat, 5-10 min.

Anbefalte forkunnskaper: FRA0501
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal utvikle sine språkferdigheter og tilegne seg kunnskaper i fransk tilsvarende C-språk i videregående skole.
Faglig innhold: Emnet gir studentene en videre innføring i fransk allmennspråk med vekt på uttale, grammatikk og videre oppbygging av ordforråd for å kommunisere i dagligdagse situasjoner.
Kursmateriell: Le Nouveau Sans Frontières 2 + Cahier d'exercises
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og gruppetimer. Karakteren som blir gitt på skriftlig eksamen kan endres med inntil én karakter etter muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	
MUNTLIG EKSAMEN	10 minutter		

ITA0502 Italiensk II
Italian II
Faglærer: Universitetslektor Birgit Owe Svihus
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Diktat, 5-10 min.

Anbefalte forkunnskaper: ITA0501
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal utvikle sine språkferdigheter og tilegne seg kunnskaper i italiensk tilsvarende C-språk i videregående skole.
Faglig innhold: Emnet gir studentene en videreføring i italiensk allmennspråk med vekt på uttale, grammatikk og videre oppbygging av ordforråd for å kommunisere i dagligdagse situasjoner.
Kursmateriell: Vil variere

Læringsformer og aktiviteter: Forelesning og gruppetimer. Karakteren som blir gitt på skriftlig eksamen kan endres med inntil én karakter etter muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	
MUNTLIG EKSAMEN	10 minutter		

SPA1101 Spansk III
Spanish III
Faglærer: Professor Arne Halvorsen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: 1 diktat, 5-10 min.

Anbefalte forkunnskaper: SPA1001 og SPA1002 eller tilsvarende
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal kunne benytte seg av språket i de fleste dagligdagse situasjoner som kan oppstå når man reiser i et spansktalende land.
Faglig innhold: En videreføring i spansk allmennspråk med vekt på uttale, lytteforståelse, grunnleggende grammatikk og skriftlige øvelser. Emnet gi også en forståelse for spansk kultur og samfunnsliv gjennom tekststudium og samtale.
Kursmateriell: Kursmateriell oppgis ved undervisningsstart.
Læringsformer og aktiviteter: En kombinasjon av forelesninger og gruppearbeid. Karakteren som gis etter den skriftlige eksamenen kan endres mec inntil én karakter etter muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	
MUNTLIG EKSAMEN	10 minutter		

TYSK0502 Tysk II
German II
Faglærer: Amanuensis Inge Ansgar Arnesen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Diktat, 5-10 min.

Anbefalte forkunnskaper: TYSK0501
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal utvikle sine språkferdigheter og tilegne seg kunnskaper i tysk tilsvarende C-språk i videregående skole.
Faglig innhold: Emnet gir studentene en videre innføring i tysk allmennspråk med vekt på uttale, grammatikk og videre oppbygging av ordforråd for å kommunisere i dagligdagse situasjoner.
Kursmateriell: Vil variere
Læringsformer og aktiviteter: Forelesning og gruppetimer. Karakteren som blir gitt etter skriftlig eksamen kan endres med inntil én karakter etter muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	
MUNTLIG EKSAMEN	10 minutter		

HFEL0001 Etikk
Ethics
Faglærer: Professor Truls Egil Wyller
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: En godkjent skriftlig øvingsoppgave

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Forkunnskapskrav: Ingen.
Læringsmål: Bli kjent med ulike svar på etikkens hovedspørsmål: Hvordan bør vi leve?
Faglig innhold: Hva er moral? Hva er lykke? Hvordan er et rettferdig samfunn? Blir vi ufri av plikter og normer? Kan kultur- og verdikonflikter løses? Dette er eksempler på etiske spørsmål, og kurset gir en innføring i etiske teorier slik de har utviklet seg i samfunnet fra den greske oldtiden fram til i dag. Sentrale navn i framstillingen er Sokrates, Platon, Aristoteles, Augustin, Hobbes, Hume og Kant, samt nyere tenkere som Habermas og Rawls. Slik blir vi kjent med ulike svar på etikkens hovedspørsmål: Hvordan bør vi leve? Verdier og normer i vitenskapssamfunnet diskuteres, blant

annet mot bakgrunn av forskjellige ideer om hva et "universitet" bør være. Etiske problem og utfordringer innen universitetets forskjellige studieområder/vitenskapsområder, og innen de profesjoner universitetet utdanner for, presenteres gjennom eksempler og på bakgrunn av etiske teorier.
Kursmateriell: Truls Wyller: Etikkens historie. En systematisk framstilling. Cappelen, 1996.
Platon: Gorgias (i norsk oversettelse ved A. Stigen) Samlaget, 1994 (Kursorisk).
HFEL0001 Kompendium, ca. 60 sider.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvingsgrupper.
Plagiat, herunder ren avskift fra pensum eller fra andre studenters besvarelser, og annen form for fusk i forbindelse med oppgavebesvarelsene medfører at kandidaten ikke får gå opp til eksamen. Se for øvrig: http://www.ntnu.no/studieinformasjon/regler/retningslinjer_fusk.pdf
Hver enkelt oppgavebesvarelse skal være på 3 til 6 sider i skrifttype Times New Roman, 12 pkt., 1,5 i linjeavstand. Dette tilsvarer ca 400 ord per side (altså totalt 1600-2400 ord). Oppgavebesvarelsene kan skrives av grupper på inntil 2 studenter.
Det er ikke anledning til å levere oppgavebesvarelser på diskett. Husk å ta kopi av besvarelsene før innlevering.
Fire timer skriftlig sluttprøve.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	

HFEL0004 Retorikk
Rhetoric
Faglærer: Førsteamanuensis Inger Louise Forselv, Professor Gunhild Viden
Koordinator: Professor Gunhild Viden
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Kurset gir innsikt i de formale aspekter innenfor klassisk retorikk; videre vises hvordan retoriske elementer, manifeste eller underliggende, preger forskjellige former for moderne kommunikasjon
Faglig innhold: Retorikken er læra om talekunsten. Den gir råd om korleis vi bør ordlegge oss for å fange dei andres interesse for det vi har å seie, og for å kunne overtyde dei med våre argument. Retorikken oppsto i antikkens Athen, der talekunsten var ein føresetnad for at det demokratiske statstyre kunne vekse fram. I dag er all skriftleg og munnleg språkbruk medvete eller umedvete prega av retorikkens reglar. Særleg utnyttar moderne medium som aviser, radio og fjernsyn retorikkens innsikter, og i studiet av reklame, nyheitsformidling og alle former for politisk kommunikasjon er retorikken grunnleggande.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger. Fire timer skriftlig sluttprøve.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	

HFEL0002 Vitenskapelig tenkning og faglige fremstillingsmåter
Academic Thinking and Presentation of Academic Work
Faglærer: Førsteamanuensis Finn Bostad
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: 4 godkjente øvingsoppgaver med veiledning

Læringsmål: Viktige læringsmål vil være å utvikle muntlige og skriftlige ferdigheter i refleksjon og argumentasjon, samt å skape forståelse for de arbeidsprosessene som fører fram til fagtekster og for de kravene som stilles til de ferdige produktene.
Faglig innhold: Vitenskapelig arbeid stiller krav til refleksjon, kvalitet og evne til å arbeide sammen med andre i tverrfaglige grupper. Det er derfor nødvendig med kunnskap om ulike fagkulturer, arbeidsstrategier og framstillingsmåter. Studieemnet Vitenskapelig tenkning og faglige framstillingsmåter tar sikte på å bevisstgjøre nye studenter om generelle og felles normer for saklighet, sammenheng og etterprøvbarhet i vitenskapelig arbeid. Emnet tilbyr videre opplæring i faglig framstilling som en viktig refleksjons- og kvalitetssikringsmetode i akademisk arbeid. Emnet gir også innføring i slikt arbeid innenfor spesifikke kunnskapskulturer som har egne kriterier for kunnskapstilegnelse og framstilling. Emnet skal bidra til et teoretisk og kritisk perspektiv på akademisk og faglig argumentasjon og gi studentene et grunnlag for å kunne analysere og vurdere andres tekster. Gjennom å studere faglig argumentasjon og framstilling i ulike fag skal studentene kunne utvikle sin egen faglige identitet samtidig som de får et grunnlag for å ha respekt for andres.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og gruppeundervisning.
Nærmere om vurderingsordningen: Eksamen består av en prosjektoppgave. Obligatoriske øvinger må være godkjent før kandidaten får levere prosjektoppgaven. Oppgaven får bokstavkarakter.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
HJEMMEEKSAMEN	1/1		

HFEL0005 Teknologi og samfunn: Innovasjon, kunnskapsledelse og politikk
Technology and Society: Innovation, knowledge management and policy
Faglærer: Førsteamanuensis Margrethe Aune, Førsteamanuensis Nora Levold
Koordinator: Førsteamanuensis Nora Levold
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Kollokviedeltakelse min. 4 av 6 samlinger, Godkjent midtsemesterprøve

Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Målet med kurset er at studentene skal lære å analysere ulike forhold knyttet til teknologi, innovasjon, kunnskap, politikk og styring. Dette skal gi studenten (som fremtidig ekspert) grunnlag for å håndtere utfordringer knyttet til utvikling, omsetting, vurdering og bruk av kunnskap og teknologi.
Faglig innhold: Kurset handler om utvikling av teknologi og bruk av forskningsintensiv kunnskap i moderne samfunn. Forskning og teknologiutvikling er en viktig del i formingen av samfunnet, og det er derfor knyttet mange politiske og styringsmessige utfordringer til forskning og innovasjon:
Hvordan kan vi forstå innovativ virksomhet? Hva er kunnskapsledelse? Hvor stor betydning skal ekspertråd ha når viktige beslutninger skal fattes? Dette er eksempler på spørsmål som vil bli drøftet. I kurset blir følgende tema tatt opp:
? Innovasjon, ulike innovasjonsmodeller
? Forholdet mellom teknologiutvikling og samfunnsutvikling
? Kunnskapsledelse
? Kunnskapsarbeiderens rolle i samfunnet
? Kontroverser rundt forskning og teknologiutvikling
Kursmateriell: Kompendium
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og ledet kollokvieundervisning.
Deltagelse på kollokvier er obligatorisk.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE	1/1		Innlevering av prosjektoppgave 12 desember

IT1102 Informasjonsteknologi, grunnkurs
Information Technology, Introduction
Faglærer: Vit.ass. Andreas Grytting Furuseth
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Ingen spesielle
Forkunnskapskrav: Ingen spesielle
Læringsmål: Studentene skal få en generell innsikt i informasjonsteknologi og utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger til bruk av informasjonsteknologiske metoder i en samfunnsviters/arkitekts/leges arbeidssituasjon. arbeidssituasjon.
Faglig innhold: Emnet gir:
1. En generell innføring i informasjonsteknologi: oppbygging og virkemåte for datamaskin, operativsystemer, kommunikasjon og nettverk, IT og lovverket, informasjonsteori og quality of service.
2. En kort innføring i HTML og CSS.
3. En enkel introduksjon til relasjonsdatabaser og databasespråket SQL. Benytter databaseserveren mySQL.
4. Tar opp problemanalyse, problemformulering, algoritmer, programvare og programmering. JavaServer Pages benyttes for å gi praktisk trening i programmering.
Studentene gis praktisk erfaring gjennom å løse obligatoriske øvinger.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvingsforelesninger og obligatoriske øvinger.
Ved utsatt eksamen kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100	

ST0202 Statistikk for samfunnsvitere
Statistics for Social Sciences
Faglærer: Førsteamanuensis Øyvind Bakke
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Gjøre studentene i stand til i praksis å løse problemer som omfatter temaene nevnt under Faglig innhold.
Faglig innhold: Emnet gir en kort innføring i sannsynlighetsregning samt grunnleggende statistikk. Antall obligatoriske øvingsoppgaver og fristene for innlevering av disse vil bli oppgitt ved semesterstart.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og obligatoriske øvinger. Avsluttende skriftlig eksamen.
Ved utsatt eksamen kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen. Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endre til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	5 timer	100/100	

MFEL1010 Innføring i medisin for ikke-medisinere
Medicine for Non-Medical Students, Introduction
Faglærer: Post Doktor Asbjørn Støylen
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: 7 pbl-øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Emnet tar sikte på å gi en generell innføring i medisin for studenter som ønsker å anvende sin fagkunnskap på prosjektproblemstillinger rettet mot medisin. Emnet tar spesielt sikte på studenter innen teknologi, informatikk og organisasjonsfag.
Faglig innhold: Emnet tar for seg kroppens oppbygning og funksjon (anatomi/fysiologi) fra celle til organ, og hva som er årsaken til en del vanlige sykdommer som hjerteinfarkt, kreft, kronisk obstruktiv lungelidelse og hjerneslag. Videre vil emnet ta for seg hvordan helsevesenet fungerer og hvordan pasienter blir utredet og behandlet når de oppsøker legen med symptomer. Det vil bli lagt vekt på hvordan teknologi anvendes. Etiske problemstillinger som kan oppstå knyttet til bruk av medisinsk teknologi og informatikk vil også bli diskutert.
Kursmateriell: Menneskekroppen. Fysiologi og anatomi, Universitetsforlaget. (ISBN 82-00-41831-6)
Læringsformer og aktiviteter: Ingen adgangsbegrensning til emnet, men antallet studenter som får delta i PBL-grupper samt besøk på sykehuset begrenses til 72.
Forelesninger; disse gis "live" kun i høstsemesteret. Alle forelesningene er filmet, og ligger på nettet i videoformat (*.avi for windows), i tillegg til at presentasjonene er lagt ut i *.pdf format.
PBL oppgaver. Disse er obligatoriske, og løses enten i PBL grupper eller leveres på nettet. Studenter som har faget obligatorisk vil prioriteres til PBL-grupper. For deltagere i PBL grupper er det obligatorisk frammøte. For deltagere i PBL-grupper er det i tillegg tilbud om en kvelds (ca 3 timer) omvisning på sykehuset.
I vårsemesteret er det kun nettbasert PBL.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	3 timer	100/100	

RFEL1001 Naturvitenskap og verdensbilde
Natural Science and World Views
Faglærer: Professor Reidar Edvald Stølevik, Professor Karl Erik Zachariassen
Koordinator: Professor Reidar Edvald Stølevik
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: I emnet skisseres det naturvitenskapelige bilde av verden, inkludert naturvitenskapen selv.
Faglig innhold: Universets utvikling gjennomgås: stoffdannelse, solsystemet, kjemisk og biologisk utvikling av liv, utviklingen av mennesket og dets forutsetninger. En ser på gamle og nye (relativistiske og kvantemekaniske) oppfatninger av begreper som rom, tid, materie, vekselvirkning og kausalitet. En diskuterer bruk av sannsynlighet og statistikk, den hypotetisk- deduktive, eksperimentelle metoden, naturvitenskapelig bevisførsel og viten. En del av emnet er en historisk fremstilling av naturvitenskapen, der en også kommer inn på sammenhengen med den parallelle utvikling av samfunnet for øvrig, særlig teknologien. Emnet kan ikke brukes som Emne 2 av realfagstudenter (se kap 1.7.2).
Kursmateriell: Pensum blir oppgitt ved kursstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger (4 timer per uke) og øvinger (2 timer per uke).

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100	

HLS0001 Psykosomatikk og helsepsykologi
Psychosomatics and Health Psychology

Faglærer: Professor Geir Arild Espnes
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal få en grunnleggende innføring i psykosomatiske og helsepsykologiske teorier og forskning.
Faglig innhold: Det vil innledningsvis i emnet bli undervist i teorier knyttet til psykosomatikk og helsepsykologi. En vil videre, både gjennom teoretisk tilnærming og praktisk forskning, se på hvordan kunnskap om psyke og soma utgjør en helhetlig forklaring i helseutvikling og utvikling av helsebrist og sykdom. Mye av undervisningen vil bestå i eksempler fra forskning på området.
Kursmateriell: Forelesningsnotater og pensum.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	2 timer	1/1	

SFEL0002 Det globale samfunn
Our Global Society

Faglærer: Førsteamanuensis Tanja Ellingsen
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øving

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Gi en grunnleggende innføring i betydningen av økt internasjonalisering innen økonomi, politikk, miljøproblematikk og kulturell interaksjon.
Faglig innhold: Teknologiske innovasjoner har medført at verden blir stadig mindre, mens virkeligheten vi må forholde oss til blir større. Kontakten mellom land, kulturer og individer har ikke bare økt, men den skjer i et raskere tempo og på stadig flere felt. Dette har ført til en økt bevissthet om verden som "ett og samme sted", i den forstand at det politiske handlingsrom ikke lengre er begrenset til det lokale og nasjonale, men innbefatter også det internasjonale. I kjølvannet av internasjonaliseringen reiser det seg en rekke spørsmål som vi som enkeltindivider, som nasjon, og som internasjonale aktører må ta stilling til. For eksempel: Hvordan bør vi møte andre kulturer og verdioppfatninger? Hvilke rettigheter skal minoriteter ha i et demokratisk samfunn? På hvilken måte skal verdenssamfunnet hanskes med terror og etniske konflikter? Hvordan håndtere miljøproblemer som truer menneskehetens framtidige eksistens? Hva kan og bør bedrifter gjøre i møtet med korrupte og undertrykkende regimer? Kan fattigdomsproblemet løses? Kurset gir en innføring i hovedtrekkene i denne globaliseringsprosessen.
Kursmateriell: Kompendium.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer og øvinger.
Vurderingsformen i kurset består av to deler: en semesteroppgave som enten kan besvares individuelt (3200-4000 ord) eller 2- 3 personer i gruppe (6000-10000 ord), og en 3 timers skriftlig eksamen. Det gis én samlet karakter der de to delene teller likt i vurderingen. Ved stryk eller gjentak av eksamen må begge delvurderinger tas opp. En obligatorisk øving må være godkjent for å kunne levere semesteroppgaven og ta eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	3 timer	1/2	
OPPGAVE	1/2		Innleveringsfrister: 28. oktober og 7. april for øving, 25. november og 12. mai for semesteroppave.

SOS0001 Teknologi, arbeid og menneskelig samhandling
Technology, Work and Human Interaction

Faglærer: Førsteamanuensis Aksel Tjora
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: 70 % deltakelse på gruppebasert øvingsarbeid

Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Forkunnskapskrav: Ingen

Læringsmål: Formålet med emnet er å introdusere og vise anvendelse av ulike samfunnsvitenskapelige tilnærminger og perspektiver til analyse av teknologi i organisasjoner. Spesielt vil studentene få innføring og trening i forskningsbaserte tilnærminger om forutsetninger for design, blant annet ved bruk av videobaserte nærstudier og analyse av empirisk materiale fra slike studier. Semesteroppgaven er også basert på bruk av slik empi
Faglig innhold: Stadig mer organisasjonsforskning er knyttet til utvikling, implementering og anvendelse av ulike tekniske systemer. Perspektivemnet teknologi, arbeid og menneskelig samhandling tar utgangspunkt i empiriske studier som er gjort i organisasjoner i forbindelse med slike prosjekter og anvender slik forskning for å aktualisere ulike teorier, perspektiver og studier til design, utvikling og implementering av nye teknologier og reflektere om praktisk nytte av spesielle metoder, konsepter og teorier.
Emnet vil være av spesiell interesse for studenter som tar sikte på å arbeide med, eller delta i design av, tekniske systemer som skal betjenes av mennesker (for eksempel innenfor fagområdene telematikk, maskin, produktdesign, data/informatikk). Emnet er tett forankret til pågående forskning innenfor studier av arbeidsplasser og CSCW (computer-supported cooperative work). Dagsaktuelle forskningsbaserte problemstillinger vil drøftes i emnet og danne grunnlaget for gruppebaserte øvingsoppgaver og semesteroppgave i emnet. I emnet skal det leveres en semesteroppgave på 3200-4000 ord (levert individuelt), eller 6000-10000 ord for 2-3 studenter i samarbeid. Ulike semesteroppgaveforslag vil bli kunngjort i løpet av forelesningsrekken.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger med gruppebasert øvingsarbeid.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE	1/1	Innlevering av semesteroppgave senest 25.november i høstsemesteret og 12.mai i vårsemesteret	

SANT0002 Psykologisk antropologi
Psychological Anthropology
Faglærer: Professor Jan Brøgger
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Gi en grunnleggende innføring i sosialantropologiske perspektiv på individ og samfunn.
Faglig innhold: Emnet tar sikte på å formidle et sosialantropologisk perspektiv på individ og samfunn. Det legges spesiell vekt på å vise hvordan den enkeltes atferd og opplevelse har sammenheng med samfunnets organisasjon. Forståelse for ulike samfunnstyper formidles ved eksempler som samtidig belyser generelle lovmessigheter i menneskets atferd. Dette forutsetter en kontekstanalyse hvor sammenhengen mellom sosiale forutsetninger og enkeltmenneskets utfoldelsesmuligheter blir klargjort. Med utgangspunkt i en generell atferdsanalyse blir spesielle atferdsformer belyst med særlig vekt på ulike former for usaklighet i omgang med mennesker i dagliglivet.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	3 timer	100/100	

EMNER SOM INNGÅR I MASTERSTUDIET I ARKITEKTUR OG BACHELORSTUDIET I BILLEDKUNST, OG SOM ANDRE FAGMILJØ INNENFOR UNIVERSITETET HAR ANSVAR FOR

EXPH0001 **Filosofi og vitenskapsteori**
Philosophy and Theory of Science
Faglærer: Førsteamanuensis Solveig Bøe, Professor Ståle Rainer Strøm Finke, Førsteamanuensis Olav Gundersen, Professor Jonathan Knowles, Førsteamanuensis Lars Johan Materstvedt, Universitetslektor Magne Reitan, Førsteamanuensis Ingebjørg Seip, Førsteamanuensis Brit Strandhagen
Koordinator: Førsteamanuensis Solveig Bøe
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Minst 3 godkjente øvinger av 6

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Forkunnskapskrav: Ingen.
Læringsmål: *Å gi et systematisk og historisk overblikk over filosofiske, vitenskapsteoretiske og etisk-politiske problemer og teorier. Disse problemene og teoriene er grunnleggende for forståelsen av kultur, samfunn, vitenskap og teknologi.
*Å øve studentene i argumentasjon, begrunnelse og vitenskapelig skriving, samt i kritisk refleksjon og diskusjon med utgangspunkt i pensumrelevante og aktuelle tema.
Faglig innhold: Emnet gir en innføring i filosofi og vitenskapshistorie ved å trekke linjer fra antikkens verdensbilde til diskusjoner i vår egen samtid. Emnet er delt inn i tre bolker:
1. Antikken,
2. Den vitenskapelige revolusjon og nyere filosofi,
3. Moderne vitenskapsteori.
Det greske synet på natur, vitenskap, håndverk og kunst blir gjennomgått, sammen med grekernes forståelse av moral, politikk, rasjonalitet og argumentasjon. Neste hovedtema er den vitenskapelige revolusjon og det moderne verdensbildet, som knyttes til nyere erkjennelsesteori og etikk. Videre behandles framveksten av de humanistiske vitenskapene og darwinistisk utviklingsteori. Dette følges opp av en presentasjon av grunnbegreper og tradisjoner i nåtidig filosofi og vitenskapsteori, samt noen grunntema i nyere etisk-politisk teori.
Kursmateriell: Dagfinn Døhl Dybvig & Magne Dybvig: Det tenkende mennesket (Trondheim: Tapir, 2003 ny/2. utgave). Hele boken er pensum. Merk at tidligere utgaver av boken (2001 og 2002) ikke kan brukes!
Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen består av forelesninger og seminarer. Det gis obligatoriske øvingsoppgaver.
Forelesningene tar for seg de store linjene i pensum og gir en grunnleggende historisk og systematisk innføring i begreper og tenkere/posisjoner.
Seminarene er undervisning i mindre grupper, der studentene arbeider med øvingsoppgaver under veiledning.
Det gis to øvingsoppgaver innenfor hver av de tre bolkene nevnt ovenfor, og minimum én oppgavebesvarelse fra hver bolk må være godkjent før man kan gå opp til eksamen. Øvingsoppgavene kan skrives i grupper på inntil fem studenter. Studenter som deltar på seminar, får tilbakemelding i form av skriftlige kommentarer.
Gjennom diskusjoner og oppgaveskriving skal studentene øves i vitenskapelig og filosofisk argumentasjon i såvel muntlig som skriftlig form.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	**4 timer**	**1/1**	

PERSPEKTIVEMER:

Følgende perspektivemner tilbys:

Emne:	Emnetittel
HFEL0001	**Etikk**
HFEL0002	**Vitenskapelig tenkning og faglige framstillingsmåter**
HFEL0005	**Teknologi og samfunn: Innovasjon, kunnskapsledelse og politikk**
HFEL0004	**Retorikk**
FRA0501	**Fransk I**
FRA0502	**Fransk II**
ITA0502	**Italiensk II**
TYSK0502	**Tysk II**
SPA1101	**Spansk III**
MFEL1010	**Innføring i medisin for ikkemedisinere**
IT1102	**Informasjonsteknologi grunnkurs**
ST0202	**Statistikk for samfunnsvitere**

RFEL1001 Naturvitenskap og verdensbilde
SANT0002 Psykologisk antropologi
SOS0001 Ny teknologi, nye organisasjoner
SFEL Det globale samfunn
HLS0001 Psykosomatikk of helsepsykologi

Emnebeskrivelser s. 80

BK4100 Arkitektur og foto - en introduksjon til historie, teori og praksis i arkitekturfotografi
Architecture and Photography - An Introduction to the History, Theory and Practice of Architectural Photography
Faglærer: Professor Gerhard Uwe Stromberg
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten skal oppnå basiskunnskaper for selvinitiert arbeid innenfor arkitekturfotografering, fra studiofotografering av arkitekturmodeller, gjennom interiør- og eksteriørfotografering og fotografering fra det urbane rom.
Farge og svart/hvit (50%)
Faglig innhold: 1. Grunnleggende kunnskap i fotografiets historie, med vekt på utviklingen innen arkitekturfoto og foto fra det urbane rom (20%).
2. Forståelse av teoretiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og foto (10%).
3. Utvikle forståelse for samtidens samarbeidspraksis og kryss-fertilisering mellom arkitektur og foto (10%).
4. Utvikle et kritisk rammeverk for forståelse og evaluering av arkitekturfoto (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 12 studenter
Forelesninger
Seminar
Workshops
Selvinitierte studier og mørkeromsarbeid
Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK4150 Kunst i Fellesskapets Rom
Art and Public Space
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenter fra Arkitektur og Billedkunst skal gjennom ulike øvelser, teoretiske diskusjoner og praktisk arbeide i skala 1:1 etablere en felles platform for kritisk vurdering og forståelse av skala og romproblematikk generelt og spesielt den offentlige rom (50%).
Faglig innhold: 1. Studentne skal få generell prosjekteringserfaring og kunnskap i å visualisere ideer gjennom arbeide i arkitekttegninger, 3D og modeller (10%). 2. Tilrettelegging og gjennomføring av temporære stedsspesifikke hendelser. (workshop/events/performance) (30%). 3. Forståelse av teoretiske-, historiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og kunst (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 10 studenter.
Forelesninger Seminarer Workshop Selvinitierte studier Kollokiver Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER	1/1	

BK4200 Kunst i Fellesskapets Rom
Art and Public Space
Faglærer: Professor Anne-Karin Furunes
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenter fra Arkitektur og Billedkunst skal gjennom ulike øvelser, teoretiske diskusjoner og praktisk arbeide i skala 1:1 etablere en felles plattform for kritisk vurdering og forståelse av skala og romproblema-tikk generelt og spesielt det offentlige rom (50%).
Faglig innhold: 1. Studentene skal få generell prosjekteringserfaring og kunnskap i å visualisere ideer gjennom arbeide i arkitekttegninger, 3D og

modell (10%).
2. Tilrettelegging og gjennomføring av temporære stedsspesifikke hendelser (workshop/events/performance) (30%).
3. Forståelse av teoretiske-, historiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og kunst (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 10 studenter
Forelesninger
Seminarer
Workshop
Selvinitierte studier
Kollokvier
Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

BK4250 Arkitektur og foto - en introduksjon til historie, teori og praksis i arkitekturfotografi
Architecture and Photography - An Introduction to the History, Theory and Practice of Architectural Photography
Faglærer: Professor Gerhard Uwe Stromberg
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studenten skal oppnå basiskunnskaper for selvinitiert arbeid innenfor arkitekturfotografering, fra studiofotografering av arkitekturmodeller, gjennom interiør- og eksteriørfotografering og fotografering fra det urbane rom. Farge og svart/hvit (50%)
Faglig innhold: 1. Grunnleggende kunnskap i fotografiets historie, med vekt på utviklingen innen arkitekturfoto og foto fra det urbane rom (20%). 2. Forståelse av teoretiske- og filosofiske sammenhenger mellom arkitektur og foto (10%). 3. Utvikle forståelse for samtidens samarbeidspraksis og kryss-fertilisering mellom arkitektur og foto (10%). 4. Utvikle et kritisk rammeverk for forståelse og evaluering av arkitekturfoto (10%).
Læringsformer og aktiviteter: Max 12 studenter Forelesninger Seminar Workshops Selvinitierte studier og mørkeromsarbeid Utstilling
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER	1/1	

TBA4170 Bygningsforvaltning
Facility Management
Faglærer: Professor II Svein Bjørberg, Førsteamanuensis Marit Støre Valen
Koordinator: Professor II Svein Bjørberg
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Øvinger
Anbefalte forkunnskaper: TBA4125 BM 4 Prosjektering av bygninger og infrastruktur og TBA4160 Bygningsfysikk GK eller tilsvarende forkunnskaper. Det tas forbehold om begrensninger i deltagerantallet.
Læringsmål: Emnet skal gi studentene grunnleggende kunnskap om organisatoriske, tekniske og økonomiske forhold med sikte på bearbeiding av arbeidsoppgaver i tilknytning til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av bygninger inkludert Facility Management.
Faglig innhold: Innføring i tidstypiske byggemetoder som grunnlag for tilstandsanalyser med ulike formål innen forvaltning av byggverk. Strategiske, taktiske og operative forhold omkring organisering av bygningsforvaltning inkludert FDVU-opplegg og Facility Management. Årskostnads- og nøkkeltallsproblematikk samt lovverket i bruksfasen.
Kursmateriell: Kompendiesamling, Byggforsk kunnskapssystemer, Beregningsanvisning for Årskostnader, samt Anvisning for FDVU-dokumentasjon.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger. En praktisk øvingsoppgave er obligatorisk. Oppgaven kan gjennomføres som gruppearbeid. Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig eksamen 67% og øvingsoppgaven 33%. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter. Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	67/100	
GODKJENTE ØVINGER		33/100	

TPD4170 Ide og improvisasjon i design
Idea and Improvisation in Design
Faglærer: Førsteamanuensis Trond Are Øritsland
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Forkunnskaper i produktutvikling er ønskelig. Antall studenter kan bli begrenset pga. kapasitet. Studenter i høyere årskur prioriteres.
Læringsmål: Emnet skal gi studentene en dypere forståelse av den skapende prosess og utvikle studentenes evner og ferdigheter til gruppesamspill og kreativt arbeid i konseptfasen ved produktutvikling.
Faglig innhold: Teori og konsepter knyttet til intuisjon, kreativitet og kreativ samhandling. Gjennomgåelse av metoder for kreativ problembehandling. Arbeid med verdier, brukeropplevelser og scenarier knyttet til produkter. Fokus på egenutvikling, gruppedynamikk og gruppearbeid. Trening i mental visualisering og fantasi. Improvisasjonens kunst: Kobling mot musikk og teater. Utvikling av indre bilder, visjoner, scenarier og designkonsepter frem til funksjonell mock-up.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, tegne-, teater- og musikkøvelser. Gruppebaserte, praktiske prosjektoppgaver. Undervisningen foregår workshopformat 1 + 1 uke. Aktiv deltagelse i workshop er en forutsetning for å bestå emnet.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
GODKJENTE ØVINGER		100/100	

TPD4185 Formgivning i tre
Design in Wood
Faglærer: Førsteamanuensis Jon Herman Rismoen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Antall studenter er begrenset til 15. Det er ønskelig med en jevn fordelig av studenter fra ulike studieprogram. Verkstedkurs på 24 timer er obligatorisk i starten av semesteret for studenter som ikke kommer fra studieprogrammet Industriell design.
Læringsmål: Formålet med emnet er å gi studentene forståelse for bruk av tre i nye sammenhenger innenfor produktdesign og arkitektur. Prosjektoppgavene i emnet skal gi studentene praktisk erfaring med arbeid i tre.
Faglig innhold: Det legges vekt på nyskapning innen bruk av trematerialer. Emnet skal trene ferdigheter i design av produkter, med fokus på samspillet mellom estetikk, funksjon, trematerialer og produksjonsprosesser. Det vil bli tatt utgangspunkt i design av enkeltprodukter, interiørelementer eller bygningskomponenter. Det blir gitt en eller flere prosjektoppgaver hvor studentene skal bli kjent med tre som materiale og utforske enkelte produksjonsprosessers muligheter og begrensninger. Det vil bli lagt stor vekt på arbeid med skissemodeller og prototypbygging.
Kursmateriell: Oppgis ved semsterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvingsoppgaver, prosjektarbeid, obligatoriske bedriftsbesøk og individuell veiledning. I prosjektoppgavene inngår en muntlig presentasjon av resultatene.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
GODKJENTE ØVINGER		100/100	

ARK1111 Introduksjon til arkeologi som vitenskap
Introduction to Archaeology
Faglærer: Professor Lise Bender Jørgensen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Skriftlig øvingsoppgave
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Emnet skal gi en grunnleggende innføring i arkeologifagets teori, metodologi, forskningshistorie og kildegrunnlag, samt innblikk i almenne kulturprosesser.
Faglig innhold: Undervisningen er lagt opp i to moduler:
1. Hva er arkeologi? Introduksjon av sentrale tema som politikk, identitet og kjønn, samt eksempler på kildematerialer, arbeidsmåter og tolkninger.
2. Forskningshistorie og teoretisk rammeverk: Grunntrekk og eksempler på forskning i ulike faghistoriske faser, samt en utdyping av endringsteori, teorier om materiell kultur, endring og praksis.
Kursmateriell: Se pensumliste
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og kollokvier/skriveøvelser. En skriftlig øvingsoppgave på 1000-1500 ord skal besvares. Godkjent øvingsoppgave er nødvendig for å kunne gå opp til eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	

TBA4135 Organisasjon og økonomi i BA-prosjekt
Organization and Economy in Building and Construction Projects
Faglærer: Førsteamanuensis Kjell Austeng, Professor II Per T Eikeland, Universitetslektor Olav Torp
Koordinator: Universitetslektor Olav Torp
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Øvinger
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Å gi studentene en forståelse for organisatoriske og økonomiske sider ved gjennomføringen av en byggeprosess og hvilke rammebetingelser, hjelpemidler og ansvar en har å forholde seg til i prosessen.
Faglig innhold: Rammebetingelser for BA-prosjekter, verdiskaping, byggeprosessens parter, roller og ansvar, offentlig byggesaksbehandling, byggeprosjektets delprosesser, organisering av planlegging/prosjektering/produksjon, økonomi i planleggingsfasen, lønnsomhetsanalyser, anbudsprosessen, beskrivelsestekster (NS3420), kalkulering, budsjettering og kostnadsrammer.
Kursmateriell: Kompendium.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.
Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter
i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50% og øvinger/arbeider 50%. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter. Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	50/100	
GODKJENTE ØVINGER		50/100	

TBA4155 Prosjektstyring 2
Project Planning and Control 2
Faglærer: Førsteamanuensis Kjell Austeng
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Øvinger
Anbefalte forkunnskaper: TPK4115 Prosjektstyring 1 eller tilsvarende kunnskaper.
Læringsmål: Emnet tar sikte på å gi utvidet kunnskap om prosjektevaluering, planlegging og gjennomføring av prosjekter, samt utvalgte emner som beslutningsteori, prosjekteringsledelse og kontrakts- og entrepriseformer og prosjektusikkerhet.
Faglig innhold: Prosjektevaluering, prosjekteringsledelse, beslutningsteori, trinnvis kalkulasjon, risikostyring, kontrakts- og entrepriseformer, sårbarhetsstudier, endringshåndtering, IKT (Informasjons- og kommunikasjonsteknologi) i prosjekter.
Kursmateriell: Utvalgt materiale.
Læringsformer og aktiviteter: Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter
i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 67% og semesteroppgave 33%. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter. Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	67/100	
GODKJENTE ØVINGER		33/100	

BIO2050 Biologiske ressurser
Biological Resources
Faglærer: Professor Reidar Andersen, Professor Ulf Håkan Hytteborn, Professor Arne Moksnes, Førsteamanuensis Gunilla A Olsson, Professor Eivin Røskaft
Koordinator: Professor Eivin Røskaft
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Godkjent deltakelse på forelesninger
Anbefalte forkunnskaper: Eksamener tilsvarende minst 120 studiepoeng.
Forkunnskapskrav: Emnet er IKKE ÅPENT for studenter som har emnegruppe i biologi.
Læringsmål: Etter å ha fullført kurset skal studentene ha grunnleggende kunnskap om viktige biologiske ressurser.
Faglig innhold: Temaer som vil bli behandlet er utbredelse og forekomst av arter, populasjoner, samfunn og naturtyper, og prinsipper for og fordeling av biologisk produksjon på ulike nivå. Dette inkluderer produksjon innenfor jordbruk og skogbruk, i tillegg til vilt,- fiske- og marine naturressurser. Norges naturvariasjon og biologiske ressurser belyses også i en større sammenheng. Naturvariasjonen relateres til klimaforholdene, og både naturlige og eventuelle menneskeskapte klimaendringers påvirkning på naturen behandles, inkludert havets påvirkning. En innføring i begrepet biologisk mangfold, trusler mot biologisk mangfold og forvaltning av biologisk mangfold lokalt og globalt er også en viktig del av innholdet i kurset. Prinsipper og praksis i forvaltning av biologiske ressurser, både lokalt og globalt, vil bli belyst, herunder viktige nasjonale lover og internasjonale avtaler. Videre vil en ta for seg metoder i konflikthåndtering i offentlig og privat sektor med hensyn til forvaltning av slike ressurser.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger: 40 timer.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	

GEOG1000 Menneske og sted - Bygd
People and Place - Country
Faglærer: Professor Nina Irene Gunnerud Berg
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: 3 dagers feltkurs utenfor Trondheim og godkjent gruppeoppgave
Anbefalte forkunnskaper: Ingen
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Målet med emnet er å gi studentene en oversikt over noe av bredden og mangfoldet i geografifaget.
Faglig innhold: Gjennom forelesninger og feltkurs gis det en innføring i en del sentrale tema, begreper og tilnærmingsmåter fra mange av fagets subdisipliner. Dette knyttes til en norsk distrikts-kontekst. En del av undervisningen henter eksempler fra en konkret region i Trøndelag. Blant annet vil studentene få kunnskap om hvordan landskapet er formet gjennom natur-gitte så vel som menneskepåvirkete prosesser. Bygdas historiske utvikling, aktuelle prob-lemer og arealkonflikter, karakteristika ved landskap, befolkning, livsform og næringsliv, så vel som stedsidentitet/regional identitet blir tatt opp. Det legges vekt på forholdet mellom individ og samfunn samt å se lokale, nasjonale og globale prosesser i sammenheng.
I forbindelse med feltkurset blir det gitt oppgaver som det skal arbeides med i grupper. Hver gruppe utformer en feltkursrapport, som må godkjennes før det gis adgang til skriftlig eksamen.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: 20 timer forelesninger og 3 dagers feltkurs utenfor Trondheim, obligatorisk.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	

GEOG1001 Menneske og sted - By
People and Place - Town
Faglærer: Professor Asbjørn Karlsen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: 3 dagers feltkurs i Trondheim og godkjent gruppeoppgave
Læringsmål: Målet med emnet er å gi studentene en oversikt over noe av bredden og mangfoldet i geografifaget.
Faglig innhold: Gjennom forelesninger og feltkurs gis det en innføring i en del sentrale tema, begreper og tilnærmingsmåter fra mange av fagets subdisipliner. Dette knyttes til en norsk bykontekst. En del av undervisningen henter eksempler fra Trondheim. Studentene vil få kunnskap om byens historiske utvikling, aktuelle problemer og arealkonflikter samt karakteristika ved bylandskap, befolkning, levekår og næringsliv. Det legges vekt på forholdet mellom individ og samfunn samt å se lokale, nasjonale og globale prosesser i sammenheng.
I forbindelse med feltkurset blir det gitt oppgaver som det skal arbeides med i grupper. Hver gruppe utformer en feltkursrapport, som må godkjennes før det gis adgang til skriftlig eksamen.
Læringsformer og aktiviteter: 20 timer forelesninger og obligatorisk feltkurs, 3 dager i Trondheim.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/1	

SØK1101 Miljø- og ressursøkonomi
Environmental and Resource Economics
Faglærer: Professor Anders Skonhoft
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Godkjent semesteroppgave
Anbefalte forkunnskaper: Emnet bygger på den obligatoriske undervisning i økonomi og matematikk for sivilingeniører.
Læringsmål: Målet er å gi studentene innsikt i miljø- og ressursøkonomiske kriterier som brukes for å vurdere (investerings-)prosjekt med betydelige konsekvenser for miljøet. Emnet skal også gi studentene innsikt i kostnader og gevinster knyttet til miljømotiverte reguleringstiltak.
Faglig innhold: Etikk - hvordan veie dagens behov mot framtidige generasjoners behov? Hva skal vi mene med bærekraftig utvikling? Prinsippene for samfunnsøkonomisk analyse. Offentlig regulering - når og hvordan? Effektiv utnyttelse av miljøressurser. Teorien for optimal utnyttelse av ikke-fornybare og av fornybare ressurser. Forurensningskontroll - hvorfor og hvordan? Verdisetting av miljøressurser. Internasjonal miljøproblematikk og kontrolltiltak. Metoder for miljøregnskap.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og større øvinger som forutsetter at studentene setter seg inn i aktuelle miljøpolitiske problemstillinger Emnet forutsetter dessuten at studentene presenterer deler av pensum i plenum. Studentoppgavene baseres på gruppearbeid. Det forutsettes en godkjent obligatorisk semesteroppgave for adgang til eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100	

SØK3501 Kommunal økonomi
Local Public Finance
Faglærer: Professor Lars-Erik Borge
Undervisning: Både høst og vår: 15.0 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Godkjent semesteroppgave
Anbefalte forkunnskaper: De obligatoriske emner på masterstudiet i samfunnsøkonomi.
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Studentene skal kjenne begrunnelser for offentlig sektor generelt, og kommunesektoren spesi-elt. Studentene skal kjenne teoretiske modeller for offentlig og kommunal atferd og empiriske analyser av offentlig og kommunal atferd.
Faglig innhold: Emnet behandler offentlig sektor med særlig vekt på kommunesektoren. Emnet konsentrerer seg om den teoretiske begrunnelsen for offentlig sektor, teoretiske modeller for offentlig og kommunal adferd, og empiriske analyser av offentlig og kommunal virksomhet. Emnet repre-senterer en utvidelse av obligatorisk pensum i offentlig økonomikk.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: 4 t. forelesning. Semesteroppgave må være bestått for å få avlegge eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	6 timer	1/1	

SANT2006 Kultur, natur og miljø
Culture, Nature and Environment
Faglærer: Førsteamanuensis Harald Aspen
Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Emne I, SANT1000(emne III), SANT1001, SANT1002, SANT1003 samt ett av emnene SANT1004-1009
Forkunnskapskrav: Ingen
Læringsmål: Utvikle en grunnleggende forståelse av analytiske tilnærminger til relasjonen mellom mennesket og dets naturlige omgivelser.
Faglig innhold: Emnet tar for seg former for menneskelig transformasjon av naturen, økologiske tilpasninger, sosiale formers konsekvenser for miljøet, og betingelser for en bærekraftig utvikling. Emnet viser variasjonen i forholdet mellom menneske og natur og ulike kulturelle begrepsfestinger av denne relasjonen.
SANT2005-2008: det tilbys undervisning i minimum ett emne pr. semester. Hvert emne vil normalt gå hvert fjerde semester. Hvilket emne som tilbys kunngjøres ved semesterstart på instituttet og på nettsiden www.svt.ntnu.no/san
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger/seminarer (inntil 16 timer undervisning)
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
MUNTLIG EKSAMEN		1/1	

TIØ4110 Økonomistyring og selskapsrett
Business Management and Company Law
Faglærer: Førsteamanuensis Kjell Banken
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Emne TIØ4255 Teknologiledelse 1 (se studieplan for 2004/05).
Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i økonomistyring og økonomistyringsrelaterte, juridiske tema.
Faglig innhold: Juridiske bestemmelser vedrørende selskapsdannelse, eierforhold, styre og daglig ledelse. Rettslige forhold ved finansiering av investering og drift (project finance, corporate finance). Refinansiering og opphør av virksomhet. Corporate social responsibility.
Økonomistyring i strategisk sammenheng. Introduksjon til økonomiske sammenhenger og økonomiforståelse. Finansregnskapet og lovbestemmelser for god regnskapsskikk. Oppbygging av resultatregnskapet og balansen. Analyser av bedriftens lønnsomhet, likviditet og finansielle situasjon. Krisesymptomer i og utenfor bedriften og hva kan bedriften gjøre for å bedre økonomisk situasjon. Logistikk og flytorientert økonomistyring.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100	

TIØ4215 Kontraktsrett og kontraktsforhandlinger
Contract Law and Negotiations
Faglærer: Universitetslektor Terje Skjønhals
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Studentene skal få kunnskap om kontraktsrett og kontraktsforhandlinger generelt, og få en dypere innsikt i tilvirkningskontrakter. De skal også få en innføring i forhandlingsteori spesielt rettet mot kontraktsforhandlinger.
Faglig innhold: Innføring i juridisk metode og rettskildene i kontraktsretten. Alminnelig avtale og kontraktsrett. Kjøpsrett. IT- anskaffelser, tilvirkningskontrakter, bl.a. entreprisekontrakter, verkstedskontrakter, skipsbyggings- og reparasjonskontrakter. Agent-, fohandler- og lisenskontrakte vil også bli behandlet. Av emnet vil ca. 1/5-del omfatte forberedelse til forhandlinger, forhandlinger, gjennomføring og implementering av resultatet i egen organisasjon, herunder kontraktsadministrasjon og konfliktløsning.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger. Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100	

FY2290 Energiressurser
Energy Resources
Faglærer: Førsteamanuensis Jørgen Løvseth
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter: Ingen
Anbefalte forkunnskaper: Eksamener tilsvarende minst 40 vekttall/120 studiepoeng, inkludert minst et grunnfag. Emnet er primært tiltenkt studente uten grunnfag eller tilsvarende kunnskaper i fysikk som tar sikte på et hovedfagsstudium i naturressursforvaltning. Andre studenter med interesse for forvaltning kan også søke.
Læringsmål: Emnet skal gi grunnleggende kunnskap om viktige energiressurser.
Faglig innhold: Emnet gir en oversikt over energiressursene og deres rolle i det moderne samfunn og de medfølgende miljøproblemer. Det gis en oversikt over dagens situasjon i et nasjonalt og globalt perspektiv. Miljøvirkninger som forandringer av klima, sur nedbør, gjødslingseffekter og inngrep i landskapsbilde blir beskrevet. Den fremtidige rolle av fossile energikilder, mulige former for kjernekraft og problemer i den sammenheng vi bli behandlet. En vil videre diskutere mulighetene for et bærekraftig energisystem, og de generelle problemene ved utvikling av ny teknologi. Mulighetene for en mer effektiv bruk av energiressursene vil bli diskutert, spesielt hvordan energilovene styrer disse mulighetene. Potensial og utnyttelse av fornybare energikilder som sol-, vind- og bølgeenergi, vannkraft og biomasse vil bli beskrevet. Diskusjon av internasjonale konvensjoner og nasjonale lover og forskrifter som regulerer bruk av energiressursene, vil inngå i emnet.
Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger. Ved utsatt eksamen kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100	

EMNEBESKRIVELSER FOR EMNER FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST UNDERVISER FOR ANDRE FAKULTET

AAR1000 Arkitekturhistorie
History of Architecture
Faglærer: Førsteamanuensis Dag Nilsen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Generell studiekompetanse
Læringsmål: ‚Emnet skal gi oversikt over de bygde omgivelsers historie ved gjennomgang av historiske bygningstyper og enkelte byggverks og miljøers utforming, sett i lys av samtidens tekniske kunnskap, teori og samfunnsforhold. Arkitektur og arkitekturteoretiske tema fra antikken til vår tid, hovedsakelig knyttet til den vestlige verden, blir behandlet.
Faglig innhold: Historiske og samfunnsmessige forutsetninger for byggevirksomhet
Historisk byggeteknikk og materialbruk
Formelementer og deres systemsammenheng
Arkitekturteori
Kursmateriell: Pensumlitteratur
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og selvstudium (pensum)
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1

AAR1050 Formgiving som kreativ prosess
Design as a Creative Process
Faglærer: Førsteamanuensis Svein Wolle
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Læ ringsmå l: Emnets mål er å gi studentene kunnskap om og forståelse for forskjellige avbildingsmetoder, dessuten innsikt i grunnleggende formprinsipper for å gjøre dem bedre skikket til å arbeide med formgiving.
Faglig innhold: Formgiving av objekter (produktdesign/arkitektur); tekniske konstruksjoner, apparater, bygninger og andre nyttegjenstander er resultatet av en kreativ prosess hvor utøverens forståelse og erfaring for utvikling av ideer spiller sammen med vedtatte konvensjoner: Prosjekteringsmetoder, presentasjons-måter, bruk av grafiske symboler osv. Emnet er en introduksjon til formgivingsfaget og tar opp basale prinsipper som ligger til grunn for all kreativ virksomhet innenfor design. Emnet tar opp temaene Geometrisk Avbildning, Tegning (frihånds-) og formgiving knyttet til prosjektering av et enkelt spesifikt objekt.
Læ ringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Studentene skal kun arbeide med blyant, passer, lineal på papir og modellbygging. Dette betraktes som et nødvendig erfaringsgrunnlag hvis en skal kunne utnytte datamaskinen som verktøy for å skape/prosjektere fysiske produkter. Øvingene med personlig
konsultasjon utgjør en viktig del av undervisningen (?Learning by Doing?).
Det er ikke utarbeidet eget kompendium til emnet, men studentene vil få utdelt en liste med relevant, utvalgt litteratur.
Avdelingsbiblioteket for fakultetet vil i hele semesteret sperre denne litteraturen til gjennomsyn og 1-dags lån.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
ARBEIDER		1/1	

AAR4200 Form og farge, grunnkurs 1
Form and Colour, Basic Course 1
Faglærer: Professor Charles Alexander Booker
Undervisning: Høst: 15.0 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Emnet er forbeholdt studenter ved Industriell design.
Læringsmål: Høst: Innføring i grunnleggende teknikker i tegnerisk fremstilling relatert til designområdet med vekt på form og formanalyse. Innføring i prinsipper om layout og visuell presentasjon i design. Vår: Innføring i plastisk 3D problemstillinger og grunnleggende formlære. Innføring i fargeforståelse og bruk.

Faglig innhold: Tegning, presentasjon. 3D form. Farge.
Kursmateriell: Eksempler fra billedkunst, industridesign og arkitektur. Anbefalte bøker: D.K. Francis, Ching: Tegning. Ingegerd Andersson m.fl.: Grafisk utforming. Layout og desktop. Cheryl Akner-Koler: Three Dimensional Visual Analysis. Urban Willumsen: Fargelære. Johannes Itten: Fargekunstens elementer. Dick Powell: Presentation Techniques.
Læringsformer og aktiviteter: Øvingsoppgaver, individuell veiledning (korreksjon). Forelesninger, seminarer og kollokvier. Undervisningen samordnes med undervisningen i emnet TPD4105 Produktdesign 2 - IT.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4205 Form og farge, grunnkurs 2
Form and Colour, Basic Course 2
Faglærer: Professor Charles Alexander Booker
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Emnet bygger på emne AAR4200 Form og farge GK 1, og er forbeholdt studenter ved Industriell design.
Læringsmål: Videreføring i anvendt fargebruk, materialer i plastisk form, presentasjon og kommunikasjon. Design historie tar for seg historiske og systematiske spørsmål innenfor design. Det vil formidle kjennskap til historisk viktige designprodukter og deres teoretiske bakgrunn med henblikk på forståelse av deres plass i tekniske, produksjonsmessige, samfunnsmessige og ideologiske systemer.
Faglig innhold: Farge, fargebruk, plastisk form, presentasjon, designhistorie.
Kursmateriell: Eksempler fra billedkunst og industridesign. Kompendium 1 og 2 i Designhistorie og John Heskett: Industrial Design.
Læringsformer og aktiviteter: Øvingsoppgaver, individuell veiledning (korreksjon). Forelesning, seminarer, kollokvier. Undervisningen kan på forskjellige måter knyttes til prosjektoppgave i Produktdesign 3. Undervisningen samordnes med undervisningen i emne TPD4115 Produktdesign 3.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4210 Bygg- og miljøteknikk 1 - Fysisk miljøplanlegging
Civil and Environmental Engineering 1 - Physical Planning and the Environments
Faglærer: Universitetslektor Anders Avlesen, Førsteamanuensis Eirin Olaussen Ryeng, Førsteamanuensis Sveinn T Thorolfsson
Koordinator: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Studentane skal gjennom arbeid med det fysiske miljøet få ein introduksjon til viktige element i berekraftig byutvikling. Dei skal i tillegg få grunnleggande kjennskap til prosjektarbeid i grupper, rapportskriving og presentasjon.
Faglig innhold: Emnet er bygd opp omkring eit gjennomgåande prosjekt i eit konkret byområde. Prosjektet tek for seg lokalisering og arealbruk, service- og fellesfunksjonar, leik og rekreasjon, transportsystem, trafikktryggleik og universell utforming, og vassforsyning, avløp og forureiningar. På grunnlag av situasjonsanalysar skal det utarbeidast forslag til forbetringar av det fysiske miljøet og gjennomførast konsekvensvurderingar og samanlikning av alternativ. I prosjektet inngår bruk av digitale kart og framstilling av analysar og planforslag ved hjelp av enkel bruk av geografiske informasjonssystem (GIS). Forelesingane legg vekt på spørsmål som er sentrale i prosjektarbeidet, og vil elles gje innblikk i planleggingas samfunnsmessige oppgåver og planprosessar.
Kursmateriell: I tillegg til kompendium blir faglitteratur til prosjektarbeidet tilgjengeleg på Fakultetsbiblioteket. Delar av kursmateriellet blir gjort tilgjengeleg på web.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet inngår i PBL-strengen med hovudvekt på prosjektarbeid i grupper. Prosjektet gjer bruk av IKT-verktøy og skal presenterast som skriftleg rapport i digitalt format. Emnet blir gjennomført i samarbeid mellom Institutt for byforming og planlegging, Institutt for bygg, anlegg og transport og Institutt for vann- og miljøteknikk. Gruppevis prosjektkarakter, men mogleg med differensiert karakter innan gruppa Førstesemesteropplegget "Teknostart" inngår som en del av emnet.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4215 Fysisk detaljplanlegging
Local Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Helge Fiskaa
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Bygger delvis på emne AAR4210 BM1 - Fysisk miljøplanlegging eller tilsvarande.
Læringsmål: Emnet skal gjennom prosjektretta arbeid sette studentane i stand til å forstå krav som inngår i detaljplanlegginga, og utarbeide regulerings- og bebyggelsesplanar for ulike situasjonar i eit by- og tettstadområde.
Faglig innhold: (I) Fysisk detaljplanlegging som forvaltningsmessig aktivitet i historisk og generelt perspektiv og slik det i dag er fastlagt i Plan- og bygningslova. Aktøranes ulike roller - samarbeid og medverking. (II) Planutforming i byar og tettstader i lys av folks og funksjonars behov og moglege løysingar, med vekt på nærmiljø, tilgjenge og forholdet til naturgrunnlag og infrastruktur. (III) Situasjons- og behovsanalysar som grunnlag for planutforming. (IV) Utarbeiding av planforslag i lys av overordna plan, rammevilkår og etterfølgjande gjennomføring.
Kursmateriell: Kompendium og anna materiale - blir opplyst ved semesterstart.
Læringsformer og aktiviteter: Øvingsarbeid i grupper, forelesingar, synfaringar. Øvingane må vere leverte og godkjende før eksamen og tel i den endelige karakteren.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	50/100
ARBEIDER		50/100

AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging
Master Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Kathrine Strømmen
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Emnet skal faglig sees i sammenheng med AAR4215 Fysisk detaljplanlegging og AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging.
Læringsmål: Emnet skal gi studentene kjennskap til og innføring i sentrale problemstillinger og i det lovmessige grunnlaget for fysisk oversiktsplanlegging. Studentene skal settes i stand til å planlegge for ulike situasjoner i et by-/tettstedsmessig område
Faglig innhold: Oversiktsplanleggingens bakgrunn, historie, forvaltningsstruktur og innhold. Innføring i planleggingsteori, planleggingens organisering, konflikter i planlegging og situasjonsavhengig planlegging. Innføring i sentrale planleggingsmetoder deriblant strategisk planlegging, utredningsmetodikk og bruk av informasjonsteknologi.
Kursmateriell: Kompendium.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, seminar. Øvingene teller 50% av den endelige karakteren i emnet.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	50/100
ARBEIDER		50/100

AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging
Co-ordinated Land Use and Transportation Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Kathrine Strømmen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Emnet skal ses i sammenheng med AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging og transport- og vegplanleggingsfag (dvs. TBA4215 Vegplanlegging, TBA4291 Transportanalyse GK, TBA4300 Trafikksikkerhet og gatemiljø og TBA4305 Transportsystemet).
Læringsmål: Emnet skal sette studentene i stand til å forstå sammenhengene mellom arealbruk og transport og få kjennskap til planlegging av arealbruk og transportinfrastruktur på overordnet nivå.
Faglig innhold: Arealbruk som drivkraft og binding i byer og regioners utvikling. Samspillet mellom de ulike deler av transportnettet og krav til transportstandard avhengig av funksjon til de ulike deler av arealbruken og infrastrukturen. Innføring i planlegging og konsekvensutredning som forvaltningsmessig aktivitet. Bruk av reisevaneundersøkelser, databaser, GIS-teknologi og konsekvensanalyser. Organisering og gjennomføring av tverrfaglig planutarbeidelse på oversiktsnivå.
Kursmateriell: Kompendium, offentlige rapporter og veiledningsmateriale.
Hompland (red.) Byens veier. Fagbokforlaget
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, seminar. Øvingen teller 30 % av den endelige karakteren.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	70/100
ARBEIDER		30/100

AAR4230 Planlegging og bygging i utviklingsland, videregående kurs
Planning and Construction in Developing Countries, Advanced Course
Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Emnet skal gi forståelse for forutsetninger og anvendbar kunnskap for gjennomføring av planlegging, infrastruktur og byggevirksomhet på et bærekraftig grunnlag i utviklingsland.
Faglig innhold: Planlegging for bærekraftig utvikling krever kunnskaper på et bredt tverrfaglig grunnlag. Emnet vil diskutere teori- og metodegrunnlag for bærekraftig samfunns- og byutvikling, planlegging og byggevirksomhet. Miljø-, sosioøkonomiske-, fysiske- og kulturelle faktore skal sees i sammenheng, og ut fra ulike stedlige betingelser. Det vil legges vekt på eksempel som illustrerer ulike betingelser og institusjonelle rammer for utvikling og gjennomføring av prosjekt i bistandssamarbeid. Planlegging under krise for gjenoppbygging etter katastrofer vil være deltema. Det skal gjennomføres øvingsoppgave med prosjektdokument ut fra FN-format, og målorientert prosjektplanlegging som praktisert av NORAD (LFA).
Kursmateriell: Kompendium.
Læringsformer og aktiviteter: Emnet er et samarbeid mellom flere institutter ved Fakultet for arkitektur og billedkunst, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse. Det legges vekt på tverrfaglige seminarer med innledere fra andre fakultet ved NTNU, og studier av eksempel (case-studies). En studie-/øvingsoppgave skal gjennomføres.
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100

AAR4240 Formgiving som kreativ prosess
Design as a Creative Process
Faglærer: Førsteamanuensis Svein Wolle
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Emnets mål er å gi studentene kunnskap om og forståelse for forskjellige avbildingsmetoder, dessuten innsikt i grunnleggende formprinsipper for å gjøre dem bedre skikket til å arbeide med formgiving.
Faglig innhold: Formgiving av objekter (produktdesign/arkitektur); tekniske kosntruksjoner, apparater, bygninger og andre nyttegjenstander er resultatet av en kreativ prosess hvor utøverens forståelse og erfaring for utvikling av ideer spiller sammen med vedtatte konvensjoner: Prosjekteringsmetoder, presentasjonsmåter, bruk av grafiske symboler osv. Emnet er en introduksjon til formgivingsfaget og tar opp basale prinsipper som ligger til grunn for all kreativ virksomhet innenfor design. Emnet tar opp temaene Geometrisk Avbildning, Tegning (frihånds-) og formgiving knyttet til prosjektering av et enkelt spesifikt objekt.
Kursmateriell: Det er ikke utarbeidet eget kompendie til emnet, men studentene vil få utdelt en liste med relevant, utvalgt litteratur. Avdelingsbiblioteket for fakultetet vil i hele semesteret sperre denne litteraturen til gjennomsyn og 1-dags lån.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Studentene skal kun arbeide med blyant, passer, lineal på papir og modellbygging. Dette betraktes som et nødvendig erfaringsgrunnlag hvis en skal kunne utnytte datamaskinen som verktøy for å skape/prosjektere fysiske produkter. Øvingene med personlig konsultasjon utgjør en viktig del av undervisningen ("Learning by Doing").
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		100/100

AAR4245 Byplanhistorie
History of Town Planning
Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
Undervisning: Høst: 7.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Læringsmål: Emnet skal gi studentene et overordnet omriss av byers og byplanteoriers utvikling over tid.
Faglig innhold: Emnet følger den historiske utviklingen av byer med særlig vekt på byplanhistorien fra den tidlige industrialismen og fram til i dag. Emnet gir også kunnskap om utviklingen av ulike byformingsteorier som basis for praktisk innføring i byplanlegging.
Kursmateriell: Kompendium.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, seminar. Undervisningen samordnes med AAR4360 Arkitekturens teori og historie B.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	100/100

AAR4700 By- og regionplanlegging, fordypningsemne
Town and Regional Planning, Specialization

Faglærer: Professor Tor Medalen, Førsteamanuensis Alf-Ivar Oterholm, Førsteamanuensis Kathrine Strømmen
Koordinator: Professor Tor Medalen
Undervisning: Høst: 22.50 SP
Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Øvinger

Anbefalte forkunnskaper: Følgende emner: AAR4215 Fysisk detaljplanlegging og AAR4220 Fysisk oversiktsplanlegging, eller AAR4225 Samordnet areal- og transportplanlegging.
Læringsmål: Kompetanse vedrørende utvalgte fordypningstemaer innenfor de sentrale fagområdene som dekkes ved Institutt for byforming og planlegging. Fordypningsemnet skal også gi ferdigheter i planlegging og gjennomføring av prosjekt samt prosjektrapportering.
Faglig innhold: Emnet består av et prosjekt i by- og regionplanlegging på 22,5 Sp i kombinasjon med tre temaer (dvs. 3 temaer á 3,75 Sp). Prosjektarbeidet kan hentes fra problemstillinger av forsknings- og utviklingsmessig karakter innenfor hele instituttets fagområde, i samråd med . Temaene skal gi et bredere teoretisk fundament innen fagfeltet, som også støtter opp om prosjektet. By- og regionplanlegging fordypningsemne skal normalt inkludere minst to av instituttets egne temaer, som er "Plan- og byggesaksbehandling", "Landskapsplanlegging og GIS" eller "By- og regionplanlegging". I tillegg skal det velges et tredje tema. Denne kan velges fritt blant de temaer som NTNU tilbyr i 9. semester, men valget skal godkjennes av , og om mulig støtte opp om prosjektarbeidet. En liste over noen anbefalte temaer er som følger (normalt velges minst to tema fra denne listen):
AAR1 Plan- og byggesaksbehandling - (3,75 Sp)
AAR2 By- og regionplanlegging - (3,75 Sp)
AAR3 Landskapsplanlegging og GIS - (3,75 Sp)
AAR4 Planlegging for miljøvennlig transport - (3,75 Sp)
Anbefalte moduler ved valg av tredje tema:
TBA23 Kollektivtransport og transportøkonomi (samferdsel) - (3,75 Sp)
TBA28 Geometrisk utforming av veger (veg) - (3,75 Sp)
Kursmateriell: Kompendier, forelesningsnotater, publikasjoner, utredninger, forskrifter m.v.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, seminarer, prosjektarbeid. Sluttkarakter fastsettes som en kombinasjon av eksamen (50%) og prosjektarbeidet (50%).
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
MUNTLIG EKSAMEN		50/100
ARBEIDER		50/100

BK1000 Introduksjon til grafiske teknikker
An introduction to printmaking

Faglærer: Ingeniør Hermann Isaksen
Undervisning: Vår: 7.50 SP
Karakter: Bestått/Ikke bestått

Obl. aktiviteter: Ingen

Forkunnskapskrav: Max 10 studenter
Læringsmål: Praktisk arbeid i grafikkverkstedet til KIT. Studentene får anledning til å prøve etsning, tresnitt og silketrykk.
Faglig innhold: 1. Presentasjon av ulike grafiske verktøy, maskiner og teknikker
2. Tilrettelegging og gjennomføring av workshops
Kursmateriell: Ca 500 kr til dekking av kjemikalier, trykksverte, trykkplater og papir.
Læringsformer og aktiviteter: Workshop
Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
ARBEIDER		1/1